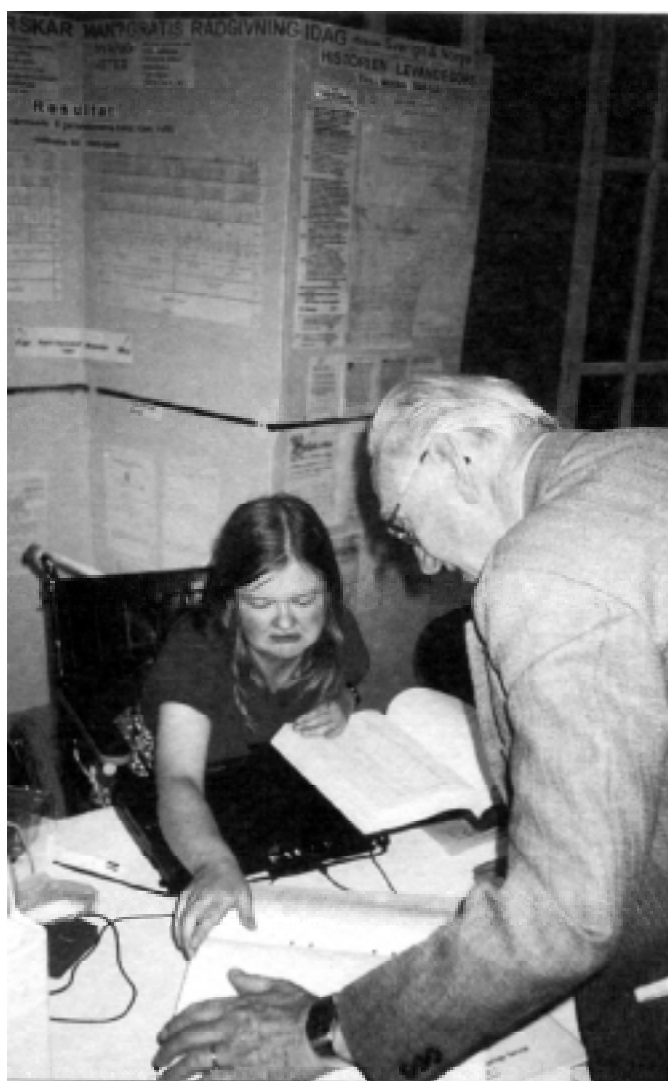

Løssalg
kr. 35,-

Slekt og Data

3 Medlemsblad
for
1996 DIS-Norge

Databehandling
i
Slektsforskning

DiS

Slekt og Data

Medlemsblad for DIS-Norge
Nr. 3 /1996. Årgang nr. 7
ISSN 0803-0510

Redaksjon:
Alf Christophersen
4909 Songe
tlf. 37 16 42 09 (p), 22 85 13 27 (a)
fax: 37 16 42 09 (e. avtale), 22 85 15 32 (a)
Internet: alf.christophersen@basalmed.uio.no

Redaksjonsutvalg:
Otto Jørgensen, Jan M. Keus

Bladets adresse:
Postboks 146 Manglerud, 0612 Oslo
Opplag: 3200
Abonnement for bibliotek og liknende
institusjoner kan tegnes for kr. 75,- pr. år.

Annonsepriser:

	1 gang	4 ganger
1/4 side	kr. 1000,-	kr. 3400,-
1/2 side	kr. 1500,-	kr. 4800,-
1/1 side	kr. 2500,-	kr. 7500,-

Vedlegg, pris etter avtale.

Annonser kan tegnes ved
henvendelse til
DIS-Norge

Trykk:
Ås-Trykk, 1430 ÅS

Slektsforum BBS

Tlf. 22 76 00 45 (Åpen for alle)
Systemoperatør: Bjørn Nilsen
Oversikt over BBS'er som tilbyr
no.slekt-konferansen:
Sandefjord: Dasan Databank (*DASAM*)
Haugesund: Euronet Information System
(euronetis.no)
Bodø: Midnight Sun BBS (*MIDNIGHT*)
Danmark: Danish Key Board BBS (*DKBBBS*)

DIS-Norge

Postboks 146 Manglerud
0612 OSLO
Tlf. 22 26 66 77
Postgiro: 0824 07 64750
Epost: disnorge@sn.no
WWW: <http://www.sn.no/disnorge>

Styrets medlemmer :

Leder: Bjørn Nilsen
Stordamsnaret 1, 0671 Oslo
Tlf. 22 26 41 50 (p)

Nestleder: Jan M. Keus
Fagertunvn. 149, 1342 Jar
Tlf. 67 14 84 75 (a/p), fax: 67 14 08 40

Kasserer: Rune Bratfoss
Gaupeveien 20, 1914 Ytre Enebakk
Tlf. 64 92 49 18 (p), 90 83 23 40 (mobil)

Sekretær : Eirik Nord
Nåkkves vei 1/1053, 0670 Oslo
Tlf. 22 26 44 57 (p)

Jan Solberg
Kjennveien 15B, 1470 Lørenskog
Tlf. 67 90 77 51 (p)

Ole-Johan Kippenbroeck
Donevikstien 4, 4048 Hafrsfjord
Tlf. 51 55 30 49 (p)

Varamedlemmer:
Odd Marthinsen
Skonnertvn. 4, 1659 Torp
Tlf. 69 34 84 82 (p)

Ole Kjølseth
Jacob Aalls gt 3A, 0368 Oslo
Tlf. 22 43 81 42 (p)

Vidar Øverlie
Tornefjellv. 2, 4056 Tananger
Tlf. 51 69 80 89 (p)

På kontoret:
Monica Jakobsen

DIS-Treff adresse:
Ole-Johan Kippenbroeck, se styret

Deadline
13. november

Formannen har ordet

Prissjokk !

Vi er svært mange slektforskere som har ventet med lengsel og smerte på muligheten til å søke i Teleslechts registrerte folketellinger. I dette nummer av Slekt og Data går Teleslekt for første gang ut med informasjon om hvordan søkerutinene legges opp, og i hvilket leie man vil legge seg prismessig.

Dessverre vil den smule smerte som må ha plaget oss i ventetiden nå bli avløst av en helt annen smerte, og den vil kjennes til det innerste av våre lommebøker. Jeg tror at Teleslekt har bommet totalt før startskuddet i det hele tatt er gått, gjennom et prissystem som kan vise seg å gjøre det nesten uinteressant å forsøke å løse noen av de virkelig problematiske slektsforskernøtter ved hjelp av moderne datateknikk.

Teoretisk vil det være mulig å gjennomføre en suksessfull leting etter en ane for kr 4,- (Kr. 3,- for bekreftelse om at personen finnes i registeret, kr 1,- for de fullstendige opplysningene om vedkommende). Da har man enten en utrolig flaks eller så mye forhåndsopplysninger at man av den grunn går "rett på".

Den virkelig store fordelen med EDB-registrerte kilder er å kunne lete effektivt etter "vanskelige" tilfeller. Slike tilfeller vil kreve en mengde oppslag hvor man etterhvert eliminerer "uaktuelle", til man kanskje til sist finner den rette. Det er muligheten til å jobbe med problemene på denne måten, med EDB-registeret som effektivt verktøy, vi har sett fram til. Har vi ikke?

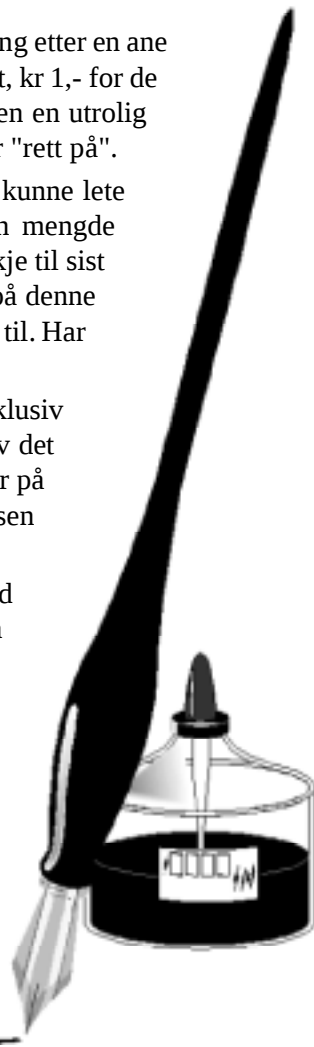
Dersom denne drømmen ikke skal bli noe annet enn en eksklusiv seanse i ytterste nødsfall, må "stykkprisen" ned til fragmenter av det som Teleslekt har lagt ut med på sin jomfrutur i markedet. Jeg er på ingen måte overbevist om at inntjeningen vil bli mindre dersom prisen blir edruelig.

Man sier at databasen skal kunne bære seg selv økonomisk. Med tanke på at dette jo i realiteten er et bibliotek, tør jeg ikke gjette på hva et boklån ville kostet med samme kostpriskalkyle.

Kjære Teleslekt! Tenk på dere selv som et bibliotek som foreløpig kun har én bok. Etter hvert som kildene blir flere, vil slektsforskerne kunne bruke dere oftere og oftere, og da gjør det ikke noe om prisen for "én titt" ikke er én krone, men ett øre. Men dere må gjøre dere forlokkende allerede nå!

Ikke desto mindre: Lykke til!

Vennlig hilsen
Bjørn Nilsen

Redaktørens spalte

Hallo alle sammen. Ja, så er ferien over og de fleste er vel i full gang med høstens slektsstudier?

Siden sist har vi satt igang en ny aktivitet på Internet, til nå kun bekjentgjort via elektronisk post til de som befinner seg på vår Epost-liste som du finner på vår WEB-side (<http://www.sn.no/disnorge/dismedl.htm>)

Aktiviteten er en Epost-distribusjonsliste som har fått navnet DISforum. For å gjøre det enklest mulig med påmelding har vi lagt ut et skjema på WWW (<http://www.sn.no/disnorge/disforum.htm>) som du fyller inn med opplysninger. Du kan velge mellom å få tilsendt hvert enkelt innlegg enkeltvis eller om du ønsker å få tilsendt meldingene samlet en gang daglig (hvis ikke aktiviteten er så stor at grensen for antall linjer i samle-meldingen overstiges).

DISforum er ment som en erstatning for Main Board på Slektsforum BBS som nå er flyttet til kontoret for DIS-Norge og opererer derfra. (Telefonnr finner du på innsiden av omslag). Der skal vi diskutere medlemssaker, men dessverre har aktiviteten til nå vært preget av diskusjon av norsk tegnsett og 7-bit og 8-bits tegn. Vi anbefaler derfor at du bruker et mailprogram som støtter

MIME og Quoted Printable (QP) noe et av de mest populære programmer for å lese Netnews ikke gjør (og skal ikke heller, annet enn for lesing av elektronisk post), nemlig Agent v. 0.99e. Bruk heller et program beregnet kun for Epost om du ikke vil være årsak til nye runder med tegnsett-debatter i DISforum eller no.slekt.programmer, en debatt som aldri vil slutte så lenge det finnes flere standarder for tegnsett ute i data-verdenen. (Epost og Netnews er to forskjellige verdener med helt forskjellige standarder for tegnsett! Det har bl.a. Netscape oversett, og har koplet QP til både epost og netnews. I Agent 0.99e finnes ikke QP i det hele tatt).

Flere av medlemmene har også i registreringsarbeid vært ute for tegnsettproblemer, så også Gunnar Borvik som heldigvis fikk hjelp av Microsoft. Kanskje du også har glede av rådet han fikk.

I tidligere nr av Slegt og Data har medlemmer tatt opp problemene med registrering av kilder og hvordan få dette gjort på billigst mulig måte og mest mulig tilgjengelig for våre medlemmer. Innspillene har fått flere til å komme med nye innspill i denne sammenheng.

Hvordan skal vi gjøre kildene tilgjengelig? Teleslekt presenterer deres løsning i bladet, samt en artikkel om hvordan man bruker det nye systemet.

Lurer du på hva du skal prate om i lunsjpausen på kontoret? Hvorfor ikke snakke om slektsforskning? Kanskje finner du slektninger ved bordet? Kanskje får du noen kollegaer til å interessere seg for slektsforskning? Det er ikke en dum hobby, ser du.

NY BOK FRA TANO ASCHENHOU

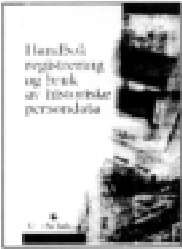
GUNNAR THORVALDSEN

Håndbok i registrering og bruk av historiske persondata

Denne håndboka gir en innføring i elektronisk databehandling av historiske persondata. Boken gir forskere, slektsforskere, studenter og andre med interesse for historie og edb det nødvendige grunnlaget for selv å dataregistere folketellinger, kirkebøker og annet kildemateriale. Den presenterer også det arbeidet som gjøres ved Registreringssentral for historiske data (RHD), og gir en kildekritisk gjennomgang av historiske persondata. Håndboka er derfor et nyttig arbeidsredskap også for dem som ikke benytter edb i sine kildestudier.

Boka er den første gjennomgangen av elektronisk tilrettelegging av denne typen data på norsk.

Kr 228

Kan sendes
ufraktatt i Norge
Tano Aschehoug
betaler porten

Svarsending
Avtalenr.: 150.000/232 OMD

Tano Aschehoug
SENTRUM
0109 OSLO

Ja takk, herved bestilles:

.....eks. av Thorvaldsen: *Håndbok i registrering og bruk av historiske persondata*
å kr 228,-

navn:

adresse:

postnr./stad:

sign:

Forsendelsesomkostninger kommer i tillegg

Tano Aschehoug

Fotografering og registrering av kirkebøker

Ørnulf Midtskogen

Det var med stor interesse jeg leste artiklene om dataregistrering av kirkebøker i Slegt og Data nr. 1 og 2 av hhv. Gunnar Aase og Bjørn Nilsen. Ganske snart etter at jeg meldte meg inn i DIS-Norge for vel et år siden, fikk jeg en følelse av at jeg hadde banket på feil dør. Etter å ha lagt ned mye arbeid i å spore enkelte aner de siste årene, sto det ganske klart for meg hvilken sentral rolle kirkebøkene spiller. Men DIS-Norge var tydeligvis opptatt av andre ting. Hadde det ikke vært for et gunstig tilbud på Internett, hadde jeg nok meldt meg ut igjen.

Men heldigvis var jeg ikke helt på villstrå likevel. Når jeg kommer med et innlegg, er det til dels for å kommentere synspunkter, dels for å komme med nye sider av saken, og især for å holde diskusjonen igang. Forutsatt at man er slektsgransker med databehandling som verktøy (og ikke databehandler med slektsgranskning som påskudd), må kirkebøkene være den viktigste kilden.

Hva skal registreres?

Man skal ikke studere kirkebøkene lenge før problemene med tolkning av håndskrift, nesten uleselig skrift (prestene må ha tynnet ut blekket med vann) og ubegripelige formuleringer. Men det største problemet er å finne frem. Det er her dataregistrering kommer inn i bildet. Men hva skal registreres? Her sporer dessverre begge innleggene noe av. Aase kan jeg følge ganske langt. Hans "kjernedata" viser en praktisk innstilling. Nilsen derimot pakker det hele inn i et slags statsorientert prosjekt, hvor tiden raskt går mot uendelig.

Det er nevnt standardiserte filformater. Vi som har vært med i databehandlingen omtrent fra begynnelsen, vet at manglende standardisering har fulgt oss hele tiden, ja det har faktisk vært en forutsetning for utviklingen av EDB. Standardisering har nærmest vært et fyord. Likevel har vi laget systemer, og noen av dem har fungert også. Hvis data skal utveksles, har det alltid vært mulig å lage konverteringsprogrammer. Det gir enklere løsninger, og på mange måter et ryddigere opplegg.

Som begge fremhever er oppgaven gigantisk. For oss som leter etter slektninger betyr det at en forenklet løsning er den eneste interessante. En annen sak er at det kanskje er den eneste ønskelige også. Den er interessant fordi vi som lever nå kan ha glede av den. Den er ønskelig fordi noe av sjarmen med slektsgranskning er nettopp å lete i det ukjente. Hvis alle opplysninger ble registrert, kunne vi bare fortelle et søkeprogram hvem vi er, så gjør maskinen resten og vi er ferdig med slektsgranskningen. Vi har igjen et eksempel på den store skavank ved den oksidentalske (vesterlandske) kultur:

Vi er kun opptatt av målet, og ikke av opplevelsen underveis. Nåvel, det var en digresjon.

Det vi trenger å dataregistrere fra kirkebøkene er en slags innholdsfortegnelse. Hvor kan vi finne opplysninger om vår forfar Nils Hansen? I dette tilfellet temmelig mange steder, selv om vi holder oss i et sogn og legger til et passende intervall av årstall. Men alternativet er å lete fra kant, og da skal man være mere sta enn man har godt av. Med en innholdsfortegnelse, eller skal vi kalle det kildereferanse, vil vi klare å få plass på noen få CD-ROM. Med passende søkekriteria må det være mye unyttig tid å spare.

Mer fotografering.

Det er også problemer med tilgjengeligheten, som begge de nevnte innleggene er inne på. Etter at mormonerne ga opp å lete etter flere udøpte sjeler, ligger kirkebøkene ufotografert på prestegården. Selv om presten er velvilligheten selv, er det dog enklere å sitte med en bunke mikrofiche til leseren hjemme. I mitt aktuelle tilfelle slutter filmen i 1889, og da mangler forbindelsen til nåtiden. Ukjente slektninger er ikke bare interessante å hilse på, de er også en nyttig kilde.

Tradisjonell fotografering er ikke databehandlig, men siden dette er vesentlig for oss, burde det likevel være en oppgave for DIS å komplettere fotograferingen så langt loven tillater. Kanskje det blant medlemmene er fagfotografer, som kan bidra med det metodiske. Overfor den rette instans, Riks-/Statsarkiv, vil en interesseorganisasjon virke mer seriøs enn enkeltpersoner. Det er ganske utrolig at et slikt kildemateriale som kirkebøker ikke er sikkerhetskopiert i sin helhet.

Hvis tradisjonell fotografering ikke er nok databehandling, kunne vi selvsagt benytte CCD (Charge Couple Device). De uleselige sider (de med uttynnet blekk, som jeg nevnte) burde vært fotografert på nytt med CCD. Det er utrolig hva man kan få ut av bildebehandling nå for tiden. Hvis vi gikk over til CCD, kunne den pensjonerte ficheleseren pensjoneres for godt. Det er interessant at dette ikke vil frata oss den sjarmen jeg nevnte. Isteden for en bunke mikrofiche har vi alle kirkebøker på noen få CD-ROM. Det er liksom mer tidsriktig!

Offentlig kontra privat initiativ.

I forbindelse med de nevnte kirkebøker etter 1889, tok jeg kontakt med Riksarkivet for å få vite om når det ville bli noe av fotografering. Jeg fikk til svar at det er det aktuelle Statarkivets sak. Ved henvendelse dit, fikk jeg vite at nei det er Riksarkivets sak. Da er det godt å lese i Aases artikkel at DIS-Rogaland gjør noe. I Hønefoss

har registrering vært igang en stund i regi av Norderhov Historielag.

For at vi skal ha noe glede av dataregistrering, må det skje i privat regi. Det er helt unødvendig å bygge opp en prosjektorganisasjon i regi av DIS-Norge eller noen andre. Men DIS-Norge kunne fungere som en nyhetsformidler. Et sted man kan gå for å få vite hva som er gjort, og hvor det er gjort. Og et sted hvor man kan deponere registreringer. I begge de nevnte innleggene var man inne på eieforhold, tilgjengelighet for andre og økonomiske forhold. Hvis man påtar seg noe registrering, kanskje primært i egen interesse, og så ønsker økonomisk kompensasjon for å gjøre det tilgjengelig for andre, da har man misforstått noe vesentlig. Vel er vi alle slaver i et kremmervelde, men det må finnes en grense et sted, håper jeg.

DIS-Nord-Trøndelag stiftet!

Med hjelp fra to representanter for DIS-Sør-Trøndelag ble DIS-Nord-Trøndelag stiftet 31. august 1996 på Steinkjer. Det møtte i alt 32 nordtrøndere på kafe Breidablikk lørdag formiddag kl. 11.

En av initiativtakerne, Torgeir Tessem, ønsket velkommen og fortalte litt om bakgrunnen for initiativet. Leder for DIS-Sør-Trøndelag, Arthur Antonsen, orienterte om DIS og om hvordan DIS-Sør-trøndelag ble startet i 1993.

Finn Karlsen holdt deretter et innlegg om kilder for slektsforskningen samt en smule om bruk av edb innen slektsforskningen inntil lampen i overheadprosjektøren gikk.

Etter en velfortjent kaffepause med rundstykker ble selve stiftelsesmøtet holdt. Det ble da klart at 27 personer ønsket å bli medlem av DIS-Nord-trøndelag. Noen av disse var riktignok allerede medlem av DIS-Norge, men likevel. Det må kunne sies å være en fantastisk start.

Til det nye styret ble valgt:

Torgeir Tessem, leder

Styremedlemmer:

Robert Norum

Petter Øfsti

Nils Sivertsen

Agnes Solli

**DIS-Norge hilser vårt nye lokallag
velkommen**

DIS-Norge på Sverigetur

Alf Christophersen

Lørdag 30. august og søndag 1. september representerte Jan Keus, Jan Solberg og redaktøren DIS-Norge på "Svenska Släktforskar dagar 1996" som ble arrangert i Växjö, Småland.

Vi hadde fått en flott utstillingsplass i 2. etg. mellom trappen og inngangen til det ene store auditoriet. Selv uten annen annonsering enn i programheftet som var til salgs, var det stor interesse for vårt nærvær, og en rekke forskere, både hobby- og profesjonelle, fikk anledning til å spørre oss både om hvordan og hvorledes forske på sine norske aner, samt hvordan bedre utnytte Internet i sin forskning.

Tema for forelesningene var utvandring og hvorledes etterlyse sine slektninger i forskjellige land, og også hvordan forske på sine aner for dem som var tilreisende. Det var mange interessante foredrag begge dager, spesielt ville nok mange nordmenn med svenske aner ha hatt interesse av disse.

En rekke utstillere var til stede, bl.a. Riksarkivet, SVAR, Utvandarnas Hus i Växjö, Släktforskarhuset i

Leksand og mange genealogiske foreninger som hadde utstilling av deres publiserte materiale med både slekts-historie og lokalhistorie.

Noen profesjonelle slektsforskere deltok også på utstillingen, også vårt medlem Synnøve Molander som hadde en flott utstilling om slektsforskning i Norge.

Turen ble også benyttet til å diskutere forbedringer av DISBYT-programmet og i løpet av høsten håper vi at en forbedret versjon skal bli laget. Blant annet fikk vi tips om hvordan man i Sverige har taklet problemer med innsamling og forprosessering av bl.a. Gedcom-filer.

Neste års Svenska Släktforskar dagar går av stabelen i Hälsingborg 13.-14. september 1997 på Sundspärlan. Arrangør er Helsingborgs Släktforskar- och Bygdeförening, samt Kullabygdens Släktforskarer. Blir du med på tur dit? Er interessen til stede kan man kanskje arrangere en fellestur dit? F.eks. med båt via København? Benytt sjansen da vel! Kan hende kan du få med deg hvordan forske på både dine svenske og danske aner og kanskje en tur på Riksarkivet i Danmark med? Ta kontakt!

Registrering av kilder

Gunnar Borvik

I siste nummer av Slekt og Data peker Bjørn Nilsen på at dataregistrering av kirkebøker ikke bare er et spørsmål om entusiasme. Det har han selvsagt rett i. Gunnar Borvik peker her på den mer positive siden av tiltaket.

La meg først nevne de forhold som jeg antar formann Bjørn og jeg er enige om:

- Vi må eventuelt gå inn i arbeidet uten tanke på økonomisk avkastning. Dette er dugnad til beste for oss selv.
- Eierskapet til de produserte data ligger i første hand hos produsentene - så også korrekturansvar. Effekten av arbeidet får først tyngde, når de forskjellige filene kan slås sammen i en felles database. Det må tilligge DIS-Norge (styret) å planlegge en slik base og sette vilkårene for å delta. Dette gjelder også de økonomiske forholdene. (Personlig er jeg for “fri og gratis søking”.)
- Kilden må gjengis med størst mulig grad av kilde-troskap. Alt må registreres første gang. Alt må korrekturleses eller dobbelt-punches. Deltakerne må læres opp og støttes i arbeidet.
- Data registreres som angitt i Standard 4G. Standarden vedtas brukt av DIS-Norge (styret). (Standarden er riktig god og vi bør “unngå at det beste blir det godes fiende!”)

Jeg skal ikke brodere mer på enigheter. Det jeg ønsker å aksentuere er at DIS-Norge som organisasjon har en del vedtak å gjøre. Men avgjørelsene bør ikke være alt for vanskelig å fatte.

Ellers skyter jeg inn noe vi kanskje ikke er enige om. Standard 4G pkt. 5.1 omhandler Protokollregister. Vi bør ha en sentral instans som holder orden innenfor våre rekker. Det er vel ikke rimelig at den enkelte avskrivingsgruppe skal arbeide direkte mot RHD.(?)

Kilderegistrering gir gevinster.

Styret har hittil vært tilbakeholdne med å aktivisere foreningen i kilderegistrering. Bjørns artikkel mangler appellen som kan få “krusningen på vannet til å bli en bølge”. La meg derfor få peke på de positive sider arbeidet har.

I DIS-Rogaland hadde vi i 1995 en medlemsundersøkelse som undersøkte hvilke oppgaver regionforeningen burde prioritere. På topp kom selvsagt medlemsmøter og dernest BBS-aktivitet og kilderegistrering som likeverdige aktiviteter. Dette viser at kildeavskrift ikke er et sært tiltak.

Det kortsiktige mål bør være en database under DIS-Norge med dåpsdata for alle døpte ført i kirkebøkene for alle prestegjeld i landet. Du store min, som alle noviser innen slektsgranskning skal kunne more seg og søke i denne basen. Og høyst sannsynlig vil også garvede granskere kunne fylle noen hull i egen slekt.

Og hvilke forskningsdata kan vi ikke hente fram gjennom hensiktsmessig sortering i et egnet baseprogram? Det gjelder navnebruk, fødselsrater, levealder for barn osv. osv.

Jeg har løftet en første avskrift av dåpslistene for “mitt prestegjeld” over ca 20 år inn i en moderne database og sortert data på far/mor/barn-opplysninger. Det var gøy å se hvordan familiene “vokste fram fra databasen”. (Underslår ikke at mangel på normering av navn gir et etterarbeide.) Hvordan skal det ikke da bli å samle hele hundreåret med normerte navn og få familiene listet ut i bokform? Det blir en familiebok annerledes enn bygdebøkene. Her blir de med de tidlig døde barn, de ekte og de uekte, de fattige og de rike.

En ekte slektsgransker bør ikke være fornøyd med å hente sine data fra bygdebøker. For å kunne benytte eldre kildemateriale trenger vi å trene i lesing av håndskrift - særlig gotisk. Avskrift av kirkebøkene egner seg godt som trening. I perioder er det samme person som har skrevet protokoll, og det er mange gjentakelser. Det gjør læringen enklere.

Et medlem nevnte at vi kanskje ikke skulle ha dataregistrering, for den stjal jo “grunnlaget for jakten på egen familie. Nå ble det så lett å finne slekta.” Jeg ser det slik at da får vi mer tid til å grave dypere i kildene. Og det er mer tilfredsstillende å finne de komplette data om en dåp enn å ta fødselsdato fra en bygdebok.

Sett fra arkivverkets side ville det sikkert vært mer ønskelig å få avskrevet de kilder som ennå ikke er fotografert. Dette vil imidlertid kreve innsats av folk som allerede er gode i transkripsjon av slikt materiale. Slike ressurser er det sparsomt med. Opplæring gjennom avskrift av kirkebøker skaper slike ressurser, som senere forhåpentligvis kan benyttes til å åpne de mer utilgjengelige kilder for den enkelte.

Avskrivningen gir også historiske detaljer, som en ellers ikke ville legge merke til. En får innsyn i kilden på en måte, som de fleste granskere på jakt etter enkeltpersoner er blinde for. (Eksempel: Skrivemåten for fornavn kan endre seg markant, når ny prest tiltrer sitt embete. Normalisering av fornavn i egen slekt er godt begrunnet i samme.)

Det er så tilfredsstillende etter lang tids flittig jobbing å høre fra en medarbeider i gruppen: “Jeg hadde

aldri drømt om at dette kunne være så interessant!” Da er det greitt å starte på en ny bok. - Og så kan vi jo huske på den sosiale gevinsten en dugnad gir.

Det er en ustyrtelig mengde kilder å transkribere. Men det er vel ikke nødvendig at det blir ferdig i vår generasjon? Kan vi greie å få alle dåpslister og begravelseslister på datafiler i løpet av noen år, da har vi gjort et løft vi kan være stolte av.

Vi må ha arbeidsgrupper i alle kommuner. Det kan vi få, dersom egnede medlemmer av DIS påtar seg koordinatoransvar og leter fram “ledige medarbeidere” i historielag e.a. Jeg tenker på hjemmeværende husmødre, arbeidsledige eller uføretrygdete. Avskrivningen er arbeidskrevende og passer mindre bra for folk i fullt arbeide. Skal en komme noen veg bør en ha tid til 2-3 timer daglig over et par måneder. (Eksempel: En kirkeboks dåpslister for 600 døbte krever fra 60-150 timers arbeide avhengig av hvor trenet operatøren er. I tillegg kommer korrekturlesingen.)

En positiv side for operatøren er kompetansen han/hun får ved å bruke datamaskinen og behandle tastaturet.

Hensikten med innlegget er å vise at arbeidet gir glede, og at DIS-Norge har en del formaliteter å gjøre vedtak om. Det siste har formannen vist at han forstår. Det er på tide å sette saken på styrets dagsorden!

Matpauser

Tore Frich Jobsen

Norske matpauser er noe rart noe. Vi stiller på jobb med kontinentets i særklasse tristeste nister, hvis ikke nærbutikken har oppdaget et behov som kan utnyttes kommersielt for de av oss som rett og slett ikke gidder, fordi vi rett og slett driver med DIS-arbeide.

Guttebordet ved Arendal Trygdekantor var utgangspunktet for stiftelsen av DIS-Aust-Agder.

Det er fullt mulig å snakke om hobbyen sin i matpausen, og pratingen er vel det viktigste ved de tilnærmet 20 minuttene.

3 av stamgjestene ved nevnte bord er nå aktive DIS-medlemmer, og det er ikke tvil om at det holder på å smitte skikkelig over på den dominerende gruppen, nemlig jentene. De fleste prøver å være litt uinteresserte, men sånn inn i mellom kommer noen stikkende med noe de gjerne skulle ha sjekket.

Når så en av dem viser seg å være langt ute i familie med bladets redaktør, og du kan stille på mandag med 86 sider med slektstre, øker interessen ytterligere.

Ting tar tid, særlig når det gjelder motivasjon.

Det er imidlertid ingen grunn til å holde hemmelig hva man driver med på fritiden, og sport begynner å bli ganske utbrent som samtaletema etter Atlanta.

Prat om jobb er bannlyst i matpausen. Det er oasen midt på dagen hvor vi kobler helt ut fra alle mangfoldige problemer.

Når det hele begynner å bli fullstendig taust etter at krigsoverskriftene i avisene er utdebattert, er tiden inne til å sette i gang litt igjen, for noe må vi jo ha å snakke

om. Det er ingen grunn til å være flau over det vi driver med, det er faktisk viktig.

Undertegnede har hatt et liv i politikken i flere år.

Det jeg har lært der er at du ikke kjenner nåtiden før du kjenner fortiden.

Derfor er jeg aktiv DIS-medlem, og derfor vil flere og flere bli det. Jeg er ikke i tvil om at mange i vår noe turbulente tid med samlivsbrudd og andre problemer stiller spørsmålet: Hvem er jeg egentlig, hvor er røttene mine, og hvor kommer jeg fra?

Det er spørsmål vi har en plikt til å prøve å besvare.

Kan vi det, kan vi kanskje spare oss selv og samfunnet for mange problemer. Derfor er det viktig at vi står på.

Hvordan det begynte

Stein Westengen

Min karriere som slektsforsker begynte da mor ringte og fortalte hun hadde vært hos mormonerne! *Hva* har du? sa jeg vantro, og lurte først på om damen hadde fått et slags anfall av religiøse anfektelser. Men nei da, hun hadde bare vært på et kurs om slektsforskning de holdt, og fortalte meg så historien om sin nye hobby.

Hun hadde lenge gått og tenkt på hvor moro det kunne være å vite litt om sine egne aner, og kanskje lage et slags hefte med historie om og bilder av den nærmeste slekta, og i en eller annen avis hadde hun lest at mormonerne var de rette til å sette henne på sporet av hvordan dette kunne organiseres.

Så gikk det da noen måneder uten at jeg hørte noe mer om dette forehavendet, men en dag leste jeg i et datablad at det fantes egne programmer for bruk til slektsforskning. Som den lille «datafreaken» jeg etterhvert har blitt nevnte jeg dette for opphavet, og hun tente med en gang på ideen. Kanskje kunne jeg bruke PC-en min til noe nyttig for henne også?

Jeg startet med å kikke på DOS-programmet Disgen, men dette syntes jeg ble noe for omstendelig å bruke. Det måtte da finnes et Windows-basert program som kunne forenkle arbeidet litt mer enn alle flyttingene fra ruter til ruter gjennom en hel haug med avdøde og levende mennesker? Nok en gang leste jeg et eller annet sted om dataprogrammer, og fant en omtale av det danske WinFam på norsk. Det ble henvist til en BBS hvor dette kunne hentes i demoversjon, og vips!! - jeg fikk mitt første møte med foreningen DIS-Norge. Nå var ikke dette med filhenting via modem noe jeg hadde vært borte i før, heller ikke «BBS-ing», men kontakten var der, medlemsskap tegnet og startpakke bestilt. Programmet fikk jeg sett på som en demodiskett fra utvikleren og etter å ha bestemt oss for å satse på dette, kom det nå fart i sakene. Mors hundrevis av notater ble møysommelig lagt inn i nyervervelsen, og etter ganske kort tid innså jeg at dette faktisk var en hobby som appellerte til meg også.

Historie har alltid interessert meg, og her var det faktisk min *egen* historie jeg satt og systematiserte. Dette var spennende, og det tok ikke lange tiden før jeg selv begynte å oppsøke noen av kildene mor så ofte snakket om at hun tilbrakte timesvis over. Jeg ble anbefalt å starte med bygdebøkene for Fet, hvor min mors morsslekt stammer fra, og etter hvert som jeg leste om Tallaker og Knutsdøtre i fleng ble jeg bare mer og mer tent. Utrolig moro var det å lese om dommer for brudd på helligdagsfreden, bøter for stokkeslag mot naboer på helligdager, krangel i brylluper og gudene vet ikke hva, og samtidig lese at disse herrene ofte var av bygdas mest ansette menn.

Forsøk med DIS-Treff

Men det var jo faktisk en forening for bruk av databehandling i slektsforskningen jeg hadde meldt meg inn i, og hva i all verden hadde bygdeboklesing med det å gjøre? Jeg hadde jo lest i medlemsblader og i dokumentene som medfulgte startpakken at det fantes noe som het DISTREFF, en database hvor vi ble oppfordret til å registrere funnene våre for felles utveksling med andre slektsforskere. Hvordan gikk jeg så frem for å dra nytte av denne basen, tro? På dette tidspunktet var forresten alle de slektskonferansene jeg aldri hadde deltatt i flyttet til Internet, og her dukket det med jevne mellomrom opp både etterlysninger og henvisninger til den mystiske Distreff.

Velvel, det måtte da finnes noen som kunne forklare grønnskollingen hva han skulle gjøre, og i løpet av noen dagers hektisk e-post med Ole-Johan Kippenbroeck var den første fila klar til innsending. Dette gikk over all forventning, her suste og gikk det filer og meldinger i fleng på noen timer, og allerede etter en uke hadde jeg det første resultatet på maskinen og kunne sammenligne med andres funn. Men, akk, her kom det et lite skår i gleden, - satt jeg alene med mine aner? De hadde da vitterlig reproduert seg både i den ene og den andre retningen, i og utenfor ekteskap, sogn og fylker? Er det da ingen andre som vet noe om disse menneskene?

Hvorfor bidra med dine data i DIS-Treff?

Svaret gir seg vel selv, det skyldes ikke mangel på materiale og registreringer. Kanskje er grunnen at så altfor få av mine «hobby-frender» har tatt steget og sendt inn materialet sitt - tanken er meg meget nærliggende. Og så spør jeg meg, hva skyldes så dette? Jeg husker så godt 2 små måneder bakover i tiden, til den forsommerdagen jeg satt og lurte meg grønn på *hva og hvordan*. Sitter det folk rundt i de tusen hjem og har så lyst til å delta men ikke kommer i gang? Kanskje bør foreningen virkelig trå til med en skikkelig kampanje for det utmerkede informasjonsmediet som Distreff kan utvikles til å bli?

Jeg sparker ballen ut til alle, både medlemmer og styre, med håp om at vi kan få arbeidet skikkelig i gang i løpet av den lange høsten og vinteren som står foran oss.

Helt til slutt, jeg må få lov å bruke spalteplass på en takk til deg, Ole-Johan, for den tålmodigheten og tiden du brukte på en tid av året da de aller fleste satt i solen. Jeg føler meg overbevist om at det arbeidet du nedlegger kommer alle DIS-medlemmer til glede og nytte.

Svar fra Teleslekt til Knut Egil Hamre

Lars Nygaard og Ulv Tore Skaar

Knut Egil Hamre i Østfold Historielag kommer i lagets meldingsblad nr 2-1996 og i *Slekt og Data* nr 2-1996 med noen synspunkter på flere deler av Teleslekts virksomhet. Først og fremst har han en del kritiske kommentarer til våre folketellingshefter for 1900-tellingen. Siden vårt edb-baserte system for produksjon av folketellingshefter for tiden er under revisjon, vil mange av anmerkningene snart bli positivt løst.

Hamre baserer sine kommentarer på heftet for Fredrikshald kjøpstad. Dette ble produsert av Teleslekt i februar 1996. Vårt hefteproduksjonssystem har siden første versjon i 1994 gjennomgått flere forandringer, slik at noen av de fenomenene Hamre omtaler ikke vil forekomme i *alle* våre hefter. Etter hvert som heftene må produseres i nye opplag, vil forbedringene komme.

Til avsnittet «Teleslekt har nå registrert»:

Her må vi få korrigere fire faktiske feil:

- 1) Teleslekt har ikke *alene* registrert 1900-tellingen for hele landet. Bl. a. har RHD registrert mye.
- 2) Tellingen er tatt opp og hefter produsert av oss på kommunenivå, ikke sognenivå.
- 3) Alle kommuner er ikke trykket opp, og noen av de største vil kun bli produsert på bestilling.
- 4) Hele 1900-tellingen vil ikke være tilgjengelig via Internett før tidligst i 2. halvår 1997 (dette fordi Kristiania-tellingen har krevd egne tilpasninger og instruksjoner, og derfor kun i disse dager blir ferdigregistrert hos oss. Dernest skal denne tellingen korrekturleses både av oss og Arkivverket, før vi kan begynne med den spesielle tilretteleggingsprosessen som er nødvendig for Internett-søk.)

Til avsnittet «Innledningsvis skal opplyses»:

Hamre uttrykker noe prinsipiell skepsis mot at lokale, historiske kilder registreres «sentralt», dvs av registratorer som ikke er lokalkjente mht steds- og delvis personnavn. Når det gjelder Teleslekts registrering, mener vi denne skepsisen er ubegrunnet. Våre registreringsgrupper har alltid hatt relevante oppslagsverk tilgjengelig ved registrering av de kommunene de er blitt tildelt. For stedsnavn f.eks. Oluf Ryghs «Norske Gaardsnavne», de trykte matriklene av 1886 og 1903-04, Økonomisk kartverk 1:50.000 med register, NAFs veibok og adressebøker for enkelte større byer, og for personnavn både de nevnte matriklene og adressebøkene i tillegg til diverse trykte yrkesregistre (over leger, prester, lærere, jurister, militære, studenter osv). Disse oppslagsverkene vil i stor grad kompensere for manglende lokalkunnskaper. Allikevel vil vi sterkt presisere at denne litteraturen *ikke* er blitt systematisk

benyttet som støttekilde til folketellingslistene under registreringen, men kun er blitt konsultert når et konkret navn i kilden har vært vanskelig å tyde. På den måten er kildetroheten blitt tilstrekkelig ivarettatt samtidig som en del unødvendige feil i dataene er unngått.

Dessuten vil vi nevne at Teleslekt i 1994-95 hadde hele 11 registreringsgrupper rundt omkring i landet, og at kildematerialet fra de enkelte fylkene så langt det er mulig alltid er blitt tildelt den geografisk nærmeste gruppen.

Til avsnittet «Teleslekts hovedliste skiller»:

Hvor mye forklarende tekst (rubrikknavn m.m.), rammer og «luft» man skal plassere rundt de konkrete kildeopplysningene i den fortløpende utlistingen av folketellingen, er i stor grad en smaksak. Teleslekt har valgt å gjøre det på denne måten fordi vi synes det er mest oversiktlig og fordi vi gjerne vil tilfredsstille en bredest mulig målgruppe: Våre folketellingshefter skal være forståelige og informative også for «nyrekruttede» slektsgranskere som aldri har sett en folketellingskilde i original. Men at mer erfarne kildebrukere synes vi kaster bort plass på overflødig informasjon og staffasje, er ikke overraskende.

Til avsnittet «I følge HISTFORM-standard»:

Hamres forståelse av patronymikonenes «lovlige» endelser i hhv registrerings- og utvekslingsformatet i Histform er korrekt, men hefteproduksjonen hos Teleslekt har til nå vært basert på datafiler i registreringsformatet, derav endelsene '-s.' og '-d.'. I hefter for kommuner registrert av Teleslekt før Histform-standardens så dagens lys, dvs i 1993-94, vil kildens originale patronymikonendelser være registrert og presentert, inkludert flere titalls ulike forkortelser av '-datter' ('-dtr.', '-dr', '-datt.' m m fl). Hele Teleslekts datamateriale fra 1900-tellingen er nå inne i en meget omfattende tilretteleggingsprosess før innlegging i den databasen som skal betjene vårt Internett-baserte søkesystem. I denne prosessen inngår konvertering til Histforms utvekslingsformat som ett av flere viktige elementer. Følgelig vil norske patronymikon fremstå med de ekspanderte standardendelsene '-sen' og '-datter' i våre Internett-presentasjoner av dataene.

Til avsnittet «Teleslekts fornavnsregister»:

Hamres innvending mot sorteringsrekkefølgen i *fornavnsregisteret* i Teleslekts hefter er vi oppmerksomme på, og problemet som forårsaket dette er

nå på det nærmeste løst, slik at fremtidige folketellingshefter ikke vil blande inn mellomnavnet i sorteringen, men i stedet også sortere etter dette; dvs. at vedkommende blir oppført i registret under begge navn.

Til avsnittet «Teleslechts etternavnsregister»:

Den påpekte svakheten med *etternavnsregistret* er helt tilsvarende svakheten med *fornavnsregistret*, og løsningen vil bli identisk: Ved doble etternavn, f.eks. Andersen Eker, sorteres personen inn både under Andersen (mens Eker ignoreres) og under Eker (mens Andersen ignoreres). Vi ser nå på alternative tekniske løsninger av dette.

Til avsnittet «I registreringsstandarden 4G»:

Som medlem av komitéen for Histform-standarden, kan Lars Nygaard bekrefte at Histform legger opp til kildetro *registrering* av fødested. Dette gjelder også den T-en som i 1900-tellingen er benyttet for å markere at personen er født i samme kommune hvor tellingen er foretatt. Ved overgangen til utvekslingsformatet erstattes imidlertid denne T-en med den tids offisielle skrivemåte av kommunenavnet fulgt av fylkesforkortelsen, f.eks. 'Fredrikshald Sm'. De ulike skrivemåtene av Fredrikshald som Hamre finner i fødestedsregistret i heftet, er følgelig en konsekvens av kildetro registrering; kildeførerne (dvs. beboerne selv) har rett og slett skrevet 'F.hald', 'Fred.hall' osv. istedenfor 'T' i rubrikken. Dette kan ikke Teleslekt endre.

Fødestedsregistre som er alfabetisk sortert på det oppgitte stedsnavnet vil alltid lide både under varierende skrivemåter av kommunenavnene og at navn på land, landsdeler, distrikter, prestegjeld, sogn eller

gårder er oppgitt *istedenfor* det foreskrevne kommunenavnet. Dette er spesielt utbredt i byene, der det fra 1865 ble gjennomført selvtelling. Den eneste gode veien ut av dette uføret er å supplere alle oppgitte fødesteder med det tilhørende kommunenummeret, og deretter benytte dette i sorteringen. Dette vil Teleslekt gjøre i sitt Internett-baserte søkesystem, og samtidig skal der lages til en søkenøkkel som fanger opp alle skrivemåter av både stedsnavn og egennavn. Løsningen på dette vil imidlertid være arbeidskrevende, og derfor ta noe tid. På den måten blir det også enklere å la fødestedsregistret kun omfatte personer som er født *utenfor* tellingskommunen. Vi deler Hamres syn på fødestedsregistret som en oversikt over personer født «utenbygds/utenbys».

Til avsnittet «Generelt for alle registre»:

Vi er ikke enige med Hamre i at bruk av gjentagelsestegn i listene på BD87-vis er et gode. Vi synes tvert i mot at alle navn gjentatt og skrevet helt ut er det mest ryddige og brukervennlige, spesielt ved sideskift, selv om det krever noe mer plass.

Til avsnittene «Avslutningsvis er det grunn til», og «Teleslekt har varslet at man», vil vi gjerne få henweise til egen artikkel annet sted i bladet, ved prosjektlederen.

Husk
Fortiden i Dag!
25.-27. oktober

Family Tree Maker, problemer med tegnsett

Gunnar Borvik

Oppdaget nylig at min Family Tree Maker under Windows95, hadde fått en feilfunksjon etter bytte til det nye operativsystemet. Jeg fikk god støtte fra importøren og fra min PC-leverandør og problemet viste seg enkelt å ordne.

Feilen var at jeg ved utskrift av GEDCOM-fil mistet ø/Ø som ble til o/O. Slikt kan ikke vi nordmenn ha det! I SYSTEM.INI manglet det en filhenvisning. Under [keyboard] skal stå
oemansi.bin=xlat850.bin

Det var altså en henvisning til xlat850.bin som manglet. Det må vel kalles en "Microsoft bug". Dersom du bruker Windows95 og FTW eller et annet slektsprogram bør du kanskje ta bryet og teste?

(Red. anm. Ved installering av Windows 3.1, 3.11 og Windows 95 tar installasjonsprogrammet og legger opp OEM-ANSI filter for den codepage som er installert i maskinen. Hvis maskinen er ny kan det hende at leverandøren har glemt å legge opp codepage i Config.sys og da blir heller intet filter installert.

Skifter man senere codepage vil Windows naturligvis ikke oppdage dette og det er vedkommende som endrer codepage sin oppgave også å installere et oemansi-filter som vist ovenfor. Filteret brukes ved all importering av tekst fra DOS, også i programvare som Write, Wordperfect, Word for Windows etc.

OEMfilter for 865 heter for øvrig xlat865.bin)

Teleslekt - en ressurs for oss alle.

Ulv Tore Skaar

Historisk bakgrunn

Teleslekt ble startet 1. mars 1993 med overføring av gamle folketellinger og kirkebøker på data som oppgave, for å gjøre kildematerialet lettere tilgjengelig og spare det for unødig slitasje ved daglig bruk. Som de fleste vet, overtok Nasjonalbiblioteket i Rana prosjektet 1. januar 1996 med ønsket om å kunne videreføre arbeidet og beholde basen tilgjengelig for forskere og andre.

En av forutsetningene er at databasen skal kunne bære seg selv økonomisk. Vi håper å ha lagt oss på et forsvarlig prisnivå som vil gjøre det mulig for de fleste å benytte seg av våre tjenester, slik at vi kan bli en varig ressurs for nasjonen.

Problemstillinger

Jeg har forstått det slik at enkelte tror det er økonomiske hensyn som har diktert prioriteringen av hvilke folketellinger som skal registreres. Jeg tror at hvis dette hadde vært det overordnede målet, hadde nok Teleslekt lenge før min tid heller satset f.eks. på dataregistrering av kirkebøker.

Når man har valgt å registrere 1865-tellingen fremfor f.eks. 1891-tellingen, er det utfra ønsket om spredning i tid - da 1865 jo ligger så midt mellom 1801 og 1900 som man kan komme når det gjelder nominative folketellinger.

Dernest var 1865 i forkant av masseutvandringen til Amerika og dermed vil opplysningene fra akkurat denne folketellingen være et nyttig supplement. En jordbrukstelling var dessuten integrert i tellingen, og 1865-tellingen burde dermed kunne bli interessant for lokalhistorisk forskning.

Som en bivirkning av at vårt oppdrag "kun er å gjengi", får vi en del forespørsler/krav om at det og det navnet ble skrevet annerledes, og ikke slik vi har gjengitt det. Javel: det kan hende det - *men ikke i våre kilder!* Og det er det som til syvende og sist er og forblir hovedsaken. Det ville fort føre galt avsted om vi skulle tillate oss å tolke det vi skal **gjengi**.

Det vi imidlertid kan gjøre, er å lage et dataverktøy til Internett-databasen vår, som klarer å gjenkjenne forskjellige skrivemåter av samme navn, slik at søk etter Kristian f.eks. også vil gi treff på Christian og Xstian.

Vi satser på at dette skal være løst rimelig snart, da muligheten for å fange opp mest mulig i søkekriteriene helt klart har med brukervennligheten å gjøre.

Vi ønsker å kunne tilby en lettvinnt inngang til våre data ved kun (som alternativ) å klikke på et kart, der det

er kjent hvor i landet vedkommende vi søker, befant seg. Tanken er at publikum slik skal kunne komme rett inn i datamaterialet fra den kommunen de vil søke i, men da det også bør være mulig å søke i et større område, som f.eks. Helgeland, Romerike eller Sunnhordland, må vi lage til et litt mer komplisert koordinatsystem. Foreløpig har vi derfor nøyd oss med å legge ut kartet (som for såvidt har stor informasjonsverdi i seg selv), for så noe senere å fylle dette med den funksjonaliteten vi tilstreber.

Flere har vært opptatt av hvordan vårt eneste produkt i salg hittil - Folketellingsheftene - kan forbedres. Jeg har bitt meg merke i kritikken mot registrene bakerst i heftene, og mesteparten av dette vil være rettet når vi etter hvert trykker opp nye hefter.

Forordene foreligger nå også på engelsk, slik at utenlandske kjøpere av heftene vil kunne klare å finne frem i dem. Det samme vil etter hvert bli gjort på parallelle sider på Internett, slik at utlendinger også kan finne frem i databasen.

Internettsøketjenesten

Teleslekt åpner nå for søk over Internett (<http://teleslekt.nbr.no>). Ved oppstarten vil vi kunne tilby folketellingen 1900 for et flertall av kommunene i Møre og Romsdal, Nordland, Akershus og Hedmark. De neste fylkene som vil komme, blir Hordaland og Østfold.

Inntil videre må betaling for tjenesten foregå som følger: Kunden melder sin interesse til oss, og får tilbake et par postgiroblanketter. Ved innbetaling registreres du som bruker, og ved bekreftelsen tildeles du et brukernavn (id) og et passord. Disse må du deretter oppgi når du går inn i søkesystemet via WWW. Vi har valgt å gjøre det mulig for dem som vil det, å endre passordet selv (da dette ikke alene regulerer tilgangen på databasen), men vi arkiverer selvsagt det opprinnelige passordet for alle tilfelles skyld.

Når det kun står igjen rundt kr. 30,- av det innbetalte beløpet, har vi laget til et eget varslingsystem for brukerne, slik at de i god tid vil vite hvorvidt de bør innbetale mer, for å kunne føre sine søk til ende.

Det er viktig å merke seg at systemet er lagt opp slik at *kundene belastes kun når de får treff* på sine søk. En egen bruksanvisning finner dere i artikkelen Lars Nygaard har skrevet annet sted i bladet.

Teleslekts prispolitikk ved Internettsøk

Da vår database både vil bli brukt innenlands som utenlands, og da vi nødig ønsker merarbeid med purring

o.l. har Teleslekts ledelse vedtatt at all betaling skal foregå forskuddsvis.

Publikum kan innbetale henholdsvis kr. 50, 100, 200 eller 500, alt etter hva de tror de vil forbruke under sine søk.

NB: Vi gjør oppmerksom på at startkontingenten er satt såpass lavt som den er, fordi vi ikke kan begynne med merarbeidet som eventuelle utbetalinger av ubrukte beløp måtte medføre. Vi ber om forståelse for dette.

Det er altså allerede i utgangspunktet her viktig å prøve å beregne sitt behov, da det for Teleslekt vil være enklere om publikum ved eventuelle tilgodehavender selv finner en mulighet til å bruke opp hverandres «konti».

Vi har ordnet det slik at publikums aktivitet i databasen bare måles hver gang man får treff. Dette er bestemt av tekniske hensyn, slik at bl.a. demobasen vår blir tilgjengelig. Dessuten ønsker vi det skal være mulig å orientere seg litt i oppbyggingen av databasen før man tar den i bruk.

Først når man har fått opp en liste med treff, altså bekreftelse på skjermen om at Teleslekt har opplysninger om den man er ute etter, vil et beløp på kr. 3,- bli trukket.

Når man så bestemmer seg for å få fremvist våre opplysninger i fulltekst, vil et beløp på kr. 1,- bli trukket pr. personpost.

Når det kun står igjen rundt kr. 30,- av det innbetalte beløpet, har vi laget til et eget varslingsystem for brukerne, slik at de i god tid vil vite hvorvidt de bør innbetale mer, for å kunne føre sine søk til ende.

Ordningen vi her har vedtatt, blir bare stående til utviklingen i betalingsformidling på Internett muliggjør mer direkte og raske belastningsformer.

Teleslekt fornyer seg

Folketellingsheftene blir normalt trykket opp etter hvert som kommunene er ferdig registrerte og korrekturet. (Unntaket her er de største kommunene, som bare trykkes opp ved bestilling.) Helt fra TNM sine dager har disse vært tilbudt for salg med en prisliste som tok sitt utgangspunkt i omfanget av hver kommune.

Vi har nå funnet tiden moden for en forenkling av prissystemet vårt, og har utarbeidet både en egen rabattordning for dem som kjøper mange hefter, og en forenklet prisliste.

Vi kommer heretter til å operere med kun tre priser pr. hefte: kr 250,- kr 400,- og kr 550,-.

Nærmere opplysninger kan man få ved vår **distribusjonssentral**. Der kan man også bestille folketellingsheftene over telefon 75 06 03 22.

Tidsbildet

Tidsbildet består av et eller flere bilder som publikum selv leverer inn. Bildene kan vise en familie, en gård eller et landskap fra århundreskiftet. Så føyer vi til fakta hentet ut av folketellingene våre. *Tidsbildet* kombinerer bilde og tekst i en utforming publikum kan velge fra vår produktkatalog (som også vil bli lagt ut på Internett). Det ferdige produktet blir levert i god fotokvalitet i A3 format. Prisen vil ligge fra 450 kr og ned til 200 kr for dem som bestiller flest utgaver av det samme bildet.

Vi kan også tilby en Teletorg-tjeneste (**82 02 00 20**) for dem som ikke kan betjene seg av søkemulighetene på Internett. Tjenesten som kalles *Slektstelefonen* koster 10 kr./min. Vi regner med at de fleste direktesøk skal være gjort unna på 2-3 minutter, og dersom kunden ønsker utskrift av opplysningene som hentes frem, kan dette ettersendes - mot et lite gebyr.

NB: Her er det viktig å huske på at vi i dag kun har opplysninger fra Folketellingene 1900 og til dels 1865 å by på, men tilbudet vil bli utvidet etter hvert.

I tillegg kan noen av fordelene med at Teleslekt nå er en del av NBR også bli til glede for våre forbindelser, i det vi nå kan skaffe *mikroficher av lensregnskapene*.

Disse er ordnet etter matrikelnummer fylkesvis (lensvis). Hver mikrofiche koster kr. 10,- og en katalog som er utarbeidet kan lette oversikten, da man ofte vil trenge flere ficher for å få de svarene man er ute etter.

NBR har også alle landets aviser tilgjengelige; fra nr 1 av første årgang fra 1763. Tilsammen utgjør dette 10.000 hyllemeter i vårt sikringsmagasin eller 500 tonn om dere vil. Disse kan Teleslekt formidle til interesserte - både på papirkopier og på mikrofilm (å 1 måned).

Senere kan vi forhåpentligvis også gjøre relevant materiale som Bygdebøker, Slektsbøker, Bibliografier o.l. tilgjengelig for det store publikum.

Vi er også opptatt av samarbeide med andre som sitter på tilsvarende databaser, slik at det skal bli enklere for publikum å finne frem. Kanskje vi i forlengelsen av et slikt samarbeide (og i dialog med publikum) kan utvikle oss til det sentrale servicesenter for slektsgranskere vi ønsker å bli?

Vi ser frem til tilbakemeldinger fra publikum, slik at vi kan få en mest mulig åpen dialog og gjøre Teleslekt til den ressursen for brukerne som vi ønsker å kunne være.

Så har du tanker om forbedringer, vennligst ta kontakt: 75 06 03 22 eller send brev til: *Teleslekt, Strandgata 52, 8801 Sandnessjøen*.

(Nederst på de fleste av Web-sidene våre har vi lagt inn en e-post-peker: mona.pedersen@nbr.no for å gjøre tilbakemeldingen enkel for brukerne.)

Kort introduksjon til FYR — Find Your Roots

Teleslekts WWW-baserte søketjeneste

Lars Nygaard

FYR vil bli åpnet for publikum ca 1. september 1996. Ved hjelp av FYR kan du søke etter personer og bosteder i det edb-registrerte kildematerialet som hittil er lagt inn i Teleslekts historiske database. Databasen vil bli kontinuerlig utvidet med mer kildemateriale.

FYR etableres som en betalingstjeneste. Ved å melde din interesse hos Teleslekt vil du få tilsendt et par innbetalingsblanketter, - startbeløpet er minimum 50 kroner -. Ved innbetaling registreres du som bruker, og ved bekreftelsen tildeles du et brukernavn (id) og et passord. Disse må du deretter oppgi når du går inn i søkesystemet via WWW. Vi har valgt å gjøre det mulig for dem som vil det, å endre passordet selv (da dette ikke alene regulerer tilgangen på databasen), men vi arkiverer selvsagt det opprinnelige passordet for alle tilfelles skyld.

Ved bruk betaler du en liten avgift for hvert søk mot databasen og for hver personpost du får vist fram i fulltekst på skjermen. Søkeavgiften trekkes fra på din brukerkonto hos Teleslekt, og du vil få beskjed når kontoen nesten er tom.

Hvordan komme i gang med søkingen?

Du kommer enklest inn i søkesystemet fra Teleslekts hjemmeside, URL: **<http://www.teleslekt.nbr.no>** Ved å klikke på lenken *FYR* under overskriften «Teleslekts produkter» kommer du inn på søkesystemets første nivå, som er et skjermbilde med innledende informasjon om FYR. Herfra kan du få tak i enda mer informasjon om FYR og Teleslekts historiske database ved å gå videre til flere underliggende skjermbilder. Disse informasjonssidene er åpne for alle.

Et stykke nede i det første informasjonsskjermbildet finner du et ikon med bilde av en kikkert. Ved å klikke på dette kommer du, etter å ha oppgitt ditt brukernavn og passord, inn på søkesystemets nivå 2, som er FYRs hovedmeny. (Oppgir du isteden *demo* som brukernavn og ikke noe passord, kommer du inn i demoversjonen av FYR, som er gratis og åpen for alle. Den har samme funksjonalitet som den kommersielle versjonen, men kun tilgang til en symbolsk datamengde.)

Fra hovedmenyen kan du hente både historisk og administrativ informasjon *fra* databasen, i tillegg til mer detaljert informasjon *om* databasen, søkesystemet og bruken av dette. Hovedfunksjonen i FYR er pr i dag *Søking etter personer på grunnlag av navn*, så du klikker på lenken med denne tittelen og kommer til nivå 3 i systemet.

Her starter forberedelsene til selve søket. Det er mulig å søke etter en eller flere personer i *hele* Teleslekts database på en gang (du hopper da direkte til nivå 6),

men det er som oftest lite heldig. Ved å *avgrense kildematerialet* for søket på forhånd, vil du oppnå både kortere søketid, billigere søk og langt færre uinteressante treff ved søk etter personer med vanlige navn. FYR gjør det mulig å avgrense kildematerialet både med hensyn til kildetype, tidsrom og geografisk område. Så lenge Teleslekt kun har materiale fra folketellingen i 1900 innlagt i sin database, er avgrensning etter de to førstnevnte «dimensjonene» uaktuelle.

Den geografiske avgrensningen foregår på nivå 3, 4 og 5 i FYR. På nivå 3 velger du ut en eller flere av Norges fem landsdeler. I skjermbildet på nivå 4 får du så opp en liste med fylker og underliggende distrikter (f eks Haltingdal, Jæren, Nordfjord, Lofoten) innenfor de utvalgte landsdelene. Du kan her velge ut ett eller flere fylker eller distrikter. I skjermbildet på nivå 5 får du så opp en liste med eksisterende kommuner (avhengig av oppgitt tidsrom) innenfor de utvalgte fylkene eller distriktene. Her kan du til slutt velge ut en eller flere av de opplistede kommunene (evt alle), og den geografiske avgrensningen er avsluttet.

Om ikke lenge vil FYR bli utvidet med en kartfunksjon, som vil gjøre denne geografiske avgrensningen av kildematerialet både raskere og mer oversiktlig. Bruken vil først få opp et kart over hele Norge på skjermen, der ett fylke kan velges ut ved hjelp av museklikk. Et kart med kommuneinndelingen i det utvalgte fylket vil deretter gjøre det mulig å velge ut en eller flere kommuner som område for det etterfølgende søket. Bruken av denne kartfunksjonen vil være et *alternativ* til nivå 3, 4 og 5 beskrevet over.

I skjermbildet på nivå 6 i FYR får du først opp en liste over de enkeltkildene som gjennom avgrensningen er blitt valgt ut for søket. Nedenfor denne listen angir du selve søkekriteriet (en eller flere av «variablene» fornavn, etternavn, bostednavn, fødselsår og kjønn) for den eller de personene du er på jakt etter, før du starter selve søket. På nivå 7 får du opp en liste over de treffene søket gav, og ved å klikke på en av personene i trefflisten får du på nivå 8 vist fram all informasjon fra kilden om denne personen.

Skjermbildene fra nivå 3 og nedover i FYR inneholder pr i dag relativt mye forklarende tekst og instruksjoner til brukeren. (Snarveier inn i databasen er under utarbeidelse, bl.a. i form av interaktive kart.) For noen av skjermbildene er det i tillegg utarbeidet egne hjelpesider med både forklaringer, instruksjoner og gode råd. Eventuelle spørsmål om FYR og bruken av systemet kan rettes som elektronisk post til lars.nygaard@nbr.no

Så FYR løs! Vi ønsker alle velkommen og lykke til med søkingen!

DIS-Treff, en måte å finne andre som forsker på din slekt!

Ole-Johan Kippenbroeck

Så er vi endelig kommet så langt at DIS-Treff databasen er blitt søkbar via Internet. Det gjenstår i skrivende stund fortsatt en del arbeid, men vi har valgt å gjøre det hele tilgjengelig nå. Har du Internet tilknytning og ennå ikke prøvd søk via Internet, finner du det ved å besøke følgende adresse:

<http://www.sn.no/disnorge/distreff/>

Velkomstbilde

Vi håper selvfølgelig at dette skal bidra til øket interesse for- og bruk av DIS-Treff. Kanskje dette er den lille ekstra tingen som skal til for at du også velger å gå til anskaffelse av et Internet abonnement hvis du ikke allerede har et?

Hvis du ønsker å sende inn et bidrag eller oppdatere dataene du har bidratt med tidligere kan du gjøre dette ved å sende det pr post på en diskett til:

Distreff
v/ Ole-Johan Kippenbroeck
Donevikstien 4
4048 Hafrsfjord

Husk å vedlegge en ferdig adressert / frankert konvolutt hvis du sender inn ditt bidrag pr post.

Du kan også sende inn ditt bidrag som vedlegg til en E-post adressert til:

kippen@sn.no

I forbindelse med lanseringen på Internet har vi også lagt ut en del tilleggsinformasjon for at det hele skal bli lettere å bruke. Her kan nevnes

Generell informasjon om DIS-Treff.

Hvordan bidra med data til DIS-Treff.

Hvordan lage gedcom fil fra noen av programmene som benyttes.

Hjelp i forbindelse med søk i databasen.

Hvordan tolke treff etter søk.

Denne informasjonen finner du ved å besøke den tidligere nevnte adressen.

Siden det bare er en del av våre medlemmer som pr dags dato har Internet tilknytning har vi valgt å gjengi noe av den informasjonen som nå er tilgjengelig her i Slegt og Data.

Her følger dokumentet som er lagt ut med generell informasjon om DIS-Treff:

Generell informasjon

Har du noen gang tenkt på at andre enn deg kan forske på din slekt uten at du vet om det?

Föreningen DIS i Linköping har ved sitt medlem Olof Cronberg utviklet et eget system, DISBYT, som vi i DIS-Norge har vært så heldige å få anledning til å bruke. Vi har kalt systemet for DIS-Treff.

DIS-Treff, hva er det?

Ved å bruke DIS-Treff får man mulighet til å sammenligne sine slektsregistreringer med andres. På den måten kan man finne felles forskningsområder og kanskje også felles slektninger. Fordi man kan dra nytte av hverandres registreringer, kan det spare den enkelte for en masse dobbeltarbeid. De slektningene man leter etter kan andre allerede ha i sitt datamateriale, og jo mer vi får samlet i en felles database, jo bedre utnyttes det arbeidet som allerede er nedlagt.

DIS-Treff databasen har som utgangspunkt slektsnavn og stedsnavn koplet sammen med årstall for fødsel. Fordi samkjøringen skjer på gruppenivå, dvs familienavn, ikke personnavn, er den anonymisert. Dessuten legger vi kun inn data fra før 1900.

Hvordan fungerer DIS-Treff?

Du sender rett og slett materialet ditt til oss via E-post eller på diskett. Om nødvendig bearbeider vi det før vi legger det inn i selve databasen. Ved hjelp av DIS-BYT-programmet ser vi så om du får "treff" med andre medlemmer. Sannsynligheten for å få svar er stor. Vi sender deg svarfilene samt en fil med data som ikke ble importert med forklaring hvorfor, slik at du i ro og mak kan studere dem og vurdere hvem du mener du kan ha utbytte av å kontakte samt kunne gå gjennom dine data og forbedre disse om du ønsker det slik at du får bedre treff ved neste eksport.

Du kan også søke i det eksisterende materialet via Internet, men da er det bare medlemmer av DIS-Norge som får ut informasjonen om hvilken person som har bidratt med dataene.

Eksempel på søkeskjema pr. august 1996

Tidspunkt	Etternavn	Sogn/kommune	Fylke	Tidspunkt	Dato	Sted
1	Gang			1200.1900	4.20	1900
2	Gang	Bongra	BC	1200.1900	2.5	1900
3	Gang	Oslo	OS	1900		1900
4	Gang	Oslo	OS	1900		1900

Eksempel på resultatet av søket

Hva er grunnlaget for DIS-Treff?

I utgangspunktet brukes alle personer som du har registrert i ditt slektsprogram. Som oftest har du registrert begivenheter som dåp, giftermål, dødsfall og begravelse. I forbindelse med slike notiser er gjerne både dato og sted registrert. Har du registrert stedet på formen

<plass, gård, sogn/kommune> eller <kommune/ sogn, gård, plass> har du data som er brukbare for en

samkjøring. Om du i tillegg har lagt inn fylkesnavn er dette ikke noe problem.

Idet DIS-Treff-filen lages, trekkes sted- og årstall for en registrert hendelse, f.eks. født, døpt, gift etc., ut av Gedcom-filen. Dette kombineres med slektsnavnet til personen det gjelder, samt en identifikasjon av bidragsyteren. Medlemmer av DIS-Norge identifiseres ved medlemsnummer (fire siffer). Andre kan i enkelte tilfeller få tildelt nummer ved henvendelse til DIS-Treff ansvarlig.

Hvordan registrere data i ditt slektsprogram?

Du må selvsagt registrere ditt eget materiale slik det passer best for ditt behov, men vi har her satt opp noen punkter vi mener er viktige.

Registrer etternavnet slik det er skrevet i kilden. Andre kan også ha benyttet samme kilde, og har da registrert etternavnet på akkurat samme måte.

Registrer patronymikon som første del av etternavnet.

Vær konsekvent i registreringer av stedsnavn. Det bør være på en av følgende former:

<plass, gård, sogn/kommune evt fylke>

<fylke, kommune/sogn, gård, plass>

Eksempel: **Kåsa, Grivi, Bø, Telemark,**
Telemark, Bø, Grivi, Kåsa

Fylkesnavn må skrives fullt ut. Det er det samme om du skriver med bare store bokstaver (versaler) eller med både store og små.

Eksempel: **PEDERSEN**, eller **Pedersen**.

Skriver du kommunenavn, evt. sognenavn med moderne skrivemåte, øker det mulighetene for treff.

I tillegg har vi lagt ut en fil som forklarer litt mer om fremgangsmåten for produksjon av bidrag til DIS-treff databasen.

Utdrag fra denne følger her:

Hvordan bidra med data til DIS-Treff

Utgangspunktet er en Gedcom fil som inneholder de dataene du har registrert i ditt slektsprogram.

Først noen generelle opplysninger i forbindelse med bidrag til DIS-Treff databasen:

Hold deg til en måte å registrere stedsnavnet på i hele databasen, enten registrer stedet som **plass, gård, sogn/kommune** (evt. fylkesnavn hvis tvilstilfelle) eller **sokn/kommune, gård, plass**.

Bruk dagens stavemåte av sokn/kommune.

Bruk aldri tobokstavskode for fylkesnavn. Skriv det alltid fullt ut, selv om det krever merarbeid ved registreringen.

For å bidra må du eksportere dine data fra det slektsprogrammet du benytter. Dette gjør du ved å lage en Gedcom-fil som inneholder de dataene du ønsker å bidra med.

Du kan selv behandle bidraget før du sender det inn, men det er også fullt mulig å sende inn Gedcom-filer som ikke er behandlet på noen måte.

Før du sender inn bidraget bør du pakke filen med PKZIP.

For de aller fleste vil eksporten skje i ett, eventuelt to - tre trinn. Det første vil være en Gedcom-eksport fra programmet du benytter. Sjekk bruksanvisningen nøye med hensyn til hvordan dette skal gjøres. Gedcom-eksporten vil du også få bruk for i siste trinn når du skal sende dine registreringer til en forskerkollega.

Behandling av Gedcom filen før den sendes til DIS-Treff

Denne siden er laget for å gi en innføring i behandling av Gedcom filer før innsendelse til DIS-Treff., men du er ikke nødt til å gjøre dette for å kunne sende inn bidrag. Du kan også sende inn ubehandlede Gedcom filer.

Først noen punkter før du starter arbeidet:

Du må ha eksportert dine data fra slektsprogrammet du benytter til en Gedcom-fil.

Programmene GEDKUNAR.EXE og DBGED.EXE bør ligge i samme katalog som Gedcom-filen du skal behandle eller i en katalog nevnt i PATH-setningen i DOS.

Alle operasjoner beskrevet her forutsetter at du står ute i DOS og er plassert i den katalogen de omtalte filene ligger. Du kan også stå i et DOS vindu hvis du benytter Windows.

Trinn 1

Fjerning av fritext, dag og måneds informasjon fra Gedcom filen ved hjelp av programmet GEDKUNAR.EXE:

Start programmet Gedkunar.

Du får nå opp et vindu som viser de Gedcom-filene som ligger i den katalogen du står i. Velg det filnavnet du ønsker å behandle ved å markere det med piltastene. Trykk <Enter>

Programmet behandler nå Gedcom-filen din.

Resultatfilen KUNAR.GED inneholder nå kun årstall i alle datofeltene.

Du har også fått en fil som heter GEDKUNAR.LOG som inneholder eventuelle feilmeldinger. Du bør ta en titt på denne filen før du fortsetter (formatet er vanlig DOS tekst) og sjekke at det ikke oppstod noen feil.

Trinn 2

Lag selve bidragsfilen med programmet DBGED.EXE:

For å starte programmet må du skrive inn følgende:

DBGED KUNAR.GED DIS<nnn>.REG <nnnn>

KUNAR.GED er resultatfilen etter forrige behandling. DISnnnn.REG er resultatfilen som skal sendes inn til DIS-Treff. nnnn er ditt medlemsnummer i DIS-Norge (de fire første sifrene). Konkret, hvis ditt medlemsnr er 8888, vil kommandoen være

DBGED kunar.ged dis8888.reg 8888

såfremt du ikke har omdøpt fila **kunar.ged** til noe annet.

Før du sender inn bidraget bør du sjekke filen DBGED.LOG og se om det oppstod noen feil. Du bør også se gjennom filen DISnnn.REG med en tekstbehandler eller annet egnet program (formatet er DOS tekst) som en siste sjekk før du sender det inn.

For informasjon vedrørende innsendelse av data, se begynnelsen av denne artikkelen.

Vi kommer til å prøve og holde alle lesere av Slegt og Data informert om utviklingen av DIS-Treff. Imidlertid anbefaler jeg alle som har muligheten til å ta turen innom DIS-Treff området på Slektsforum på Schibstednetts servere. Informasjonen som ligger der vil til enhver tid være oppdatert.

Jeg har bidratt, men hva skal jeg se etter?

Etter at du har fått bidraget ditt tilbake, vil du på disketten finne en zip-fil som du pakker ut med *pkunzip* eller *winzip* før du ser på de enkelte filer. Ikke prøv å åpne fila DISnnnn.ZIP med Word eller lignende. Det går bare galt. Pakk den først ut og du får flere filer av type DISnnnn.ccc hvor ccc er en kombinasjon av tegn. Hovedfila er DISnnnn.NUM som inneholder alle tilslag sortert på medlemsnr og med navn og adresse på det enkelte medlem før vedkommendes slektsnavn. Du bør i første rekke konsentrere deg om treff på 5-nivå. Interessante, men kanskje ikke så gode som 5-treff er 4 pkt. Da har en av dere registrert mer enn 10 hendelser for slektsnavnet, f.eks. født, gift og død for 4 personer (4 * 3 = 12 hendelser). Ved 5 punktstreff har dere begge mer enn 10 hendelser registrert for slektsnavnet på samme sted og i samme tidsrom. Merk at hvis stedsnavn ikke stemmer for et slektsnavn vil du få et 1-punktstreff.

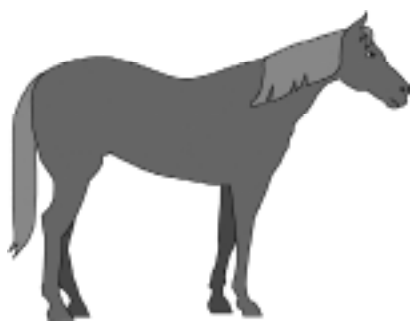
To andre viktige filer er DISnnnn.FEL og DISnnnn.VAR. FEL-filen inneholder linjer som var direkte feilaktige, mens VAR-filen inneholder linjer som av forskjellige årsaker ikke kunne lagres. En årsak er at hendelsen skjedde i utlandet, eller at databasen ikke kjente til kommunenavnet/soknavnet. Gå gjennom disse filene før du lager neste bidrag. Rettes feilene, vil du øke sjansen for treff neste gang du bidrar samt at sjansen for at andre får tilslag mot ditt materiale øker. **Lykke til!**

Da tippoldefar kjøpte seg hest

Kåre Albert Lie

Tippoldefar Hans Olsen kjøpte vindmølla Divinitus på gården Månejordet i Hedrum ved Larvik i 1857. Den brant, trolig før 1860, og jeg sitter og leter gjennom gamle årganger av Jarlsberg og Laurviks Amtstidende, for å se om jeg kan finne noe om tippoldefar Hans Olsen og mølla med det stolte navn Divinitus, og kanskje også om selve brannen.

Og sannelig fant jeg en hel føljetong, som virkelig er kostelig lesning! Den tidens avisstil var temmelig forskjellig fra vår, men desto morsommere er det å lese den slags. Mølleren, Hans Olsen, blir kalt Hans Hansen i begynnelsen, men dette blir rettet opp etter hvert.

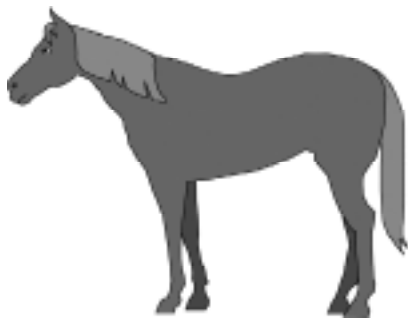
“Jarlsberg og Laurviks Amtstidende Onsdagen den 25de August 1858”

Hestehandlere eller Mærabyttere (paa Dansk Hesteprangere - paa Svensk Hästskojare) hører til den Klasse Handlende, om hvem den almindelige Mening er, at deres Duelighed er betinget af deres Ævner til at "lyve, skuffe og bedrage". Den meest berømte (bercyktade) Hestebytter eller Hesteskoier er altsaa den, som med det meest troværdige Ansigt sætter sin Sjæls Salighed i Pant paa sit Udsagns Sandhed, og hans Berømthed voxer i samme Grad, som hans foregivne og besvorne Sandhed viser sig at være en nedrig Løgn. Jo bedre han har forstaaet at lure Nogen, jo større bliver hans Anseelse og jo frækkere lægger han sin sande Tænkemaade for Dagen. Hans Begreber om Godt og Ondt, om Ret og Uret, om Løgn og Sandhed, bliver efterhaanden mere og mere uklare; den absolute Nødvendighed for ham at være falsk og underfundig, eller, med andre Ord, bestandig en Dobbeltperson, en Sammensætning af en Ræv og et Faar, gjør, at alt det Naturlige og Fortjenstfulde i hans Karakter svinder aldeles bort eller i alle Fald kun efterlader sig svage Spor. Der ligger ingen Overdrivelse i denne Skildring af en ægte Mærabytter, det kan Enhver bevidne, som oftere har havt Anledning til at iagttage ham under hans Virksomhed som saadan. - Man kan altid være vis paa, at en Hestehandlersamvittighed er istand til Alt, og

derfor forbinder man med Benævnelsen Hestehandler Begrebet om Snyderi og Kjæltringestreger i alle mulige Retninger, ligesom man sjelden frapperes ved at høre, hvorledes en Hestehandler har snydt den eller den. Man bliver vænnet til at høre, hvorledes Hestehandleren selv med Latter beretter, at han har narret En eller Anden, og man leer med, og betragter hans Handlemaade med mindre ugunstige Øine, gaaende ud fra den Sætning, at Enhver er Tyv i sin Næring og at den Bedragne har fortjent hvad han fik, eftersom han ikke ar havt Øinene oppe. Over det hele Land, i By som Bygd, findes der saadanne Mærabyttere, og saaledes er der heller ikke frit for, at der findes nogle i den gode Stad Laurvik, - ja, der gives dem, som paastaar, at Laurvik mere end nogen anden By af den Størrelse har været en Tumbleplads for saadanne Personer. Forholder dette sig saa, da ere Vedkommende vel saa almindeligen bekjendte, at man ikke behøver at navngive nogen af disse hæderlige Folk, saameget mindre, som dette Inserat ikke egentligen er nedskrevet for at skildre de almindelige Mærabyttere og dere almindelige Bedragerie, men for at opvise en Person iblandt dem, som fortjener at omtales som en fuldendt Skoier.

Denne Person er Thore Medfødt eller nu Aabøl i Sandeherred. - I Fredags Eftermiddag afsluttede bemeldte Thore en Handel med Hans Hansen, Eier af Møllen Divinitus ved Maanejordet, hvorefter Hansen skulde betale Thore 70 Spd. for en skimlet Hest. Efterat Beviset for Pengene var skrevet og Alt saaledes var klappet og klart, blev Køberen og Sælgeren med Flere siddende, for at samtale og nyde nogle forfriskninger, og saaledes drog det nogen Tid ud, inden Opbrud fandt Sted. Medens man saaledes passiarede og i al Gemytlighed tømte Glassene, fikk Mester Thore det ypperlige Indfald, at benytte sig af Tid, Sted og Omstændigheder, til at udføre en Genistreg, verdig en Hesteskoier af den ægte Sort. Ved Hjælp af sin intime Ven og Fortrolige Anders Jakob Andersen Ringdal fra Hedrum fik han sin Plan saaledes utført, at den Sidstnævnte, da Hansen om Aftenen skulde ride hjem, gav ham en ussel blak Hest istedetfor Skimmelen. Køberen mærkede ikke Bedrageriet førend den næste Morgen og han reiste da strax til Thores Hjem og forlangte en Forklaring af ham, angaaende Ombytningen. Thore svarede da, at den Hest Hansen havde erholdt, var den rette, og anførte som Beviisa for Rigtighede heraf, at han ved Hansens Afreise spurgte ham, om han var tilfreds med denne Hest (nemlig den blakke) og at Hansen da havde svaret Ja. - Thores Mærabyttersamvittighed har dog formodentlig opponeret en lille Smule over Bedrageriets paafaldende Plumphed og Grovhed, siden han tilbød sig, at eftergive

5 Spd. af Kjøbesummen; han indsaar vel, at det vilde blive altfor galt at indbilde Folk, at den blakke Hest, som neppe var et Skud Krudt værd, skulde betales med 70 Spd. Hans Tilbud var naturligviis af den Beskaffenhed, at Hansen ikke kunde betragte det anderledes, end som en haanlig Fornærmelse, og altsaa maatte han reise med uforrettet Sag. Da Hansen med gyldige Vidner kan bevise, at det var en skimlet Hest han kjøbte, og at det var for denne han skulde give 70 Spd., saa er der vel ikke Spørgsmaal om, at han ved Lovens Bistand vil faae Handelen hævet, eller blive sat i Besiddelse af den rette Hest. - Thore og Anders burde derhos straffes saa føleligt, som Kriminalloven kan tilstæde, til Skræk og Advarsel for andre lignende Kompaner. Denne Thore var for nogle Aar siden en vild og støiende Krabat; han blev derpaa gift og syntes at forandre sig betydelig til det Bedre; men hans Adfærd mod Hansen viser just ikke nogen agtværdig Forbedring. - Indsenderen har troed det rigtigt, at omtale offentligt denne bedragerske Handel, saa at Folk her, saavel som paa andre Steder, hvor Thore vanker - saasom i Tønsberg og Skien - kan lære ham at kjende og tage sig iagt for at indlade sig i nogen Handel med ham."

"Jarlsberg og Laurviks Amtstidende Onsdagen den 1ste September 1858"

Da jeg var tilstede, da den omtalte Hestehandel mellem Thore Andersen og Mølleren fandt Sted, saa vil jeg vidne at Thore solgte den rød-blakke Hoppe til Hansen ved Møllen, og jeg hørte selv, at Thore sagde til ham: Er du ikke tilfreds med Handelen, saa kan den gjerne være hævet endnu med det samme; men Møllermesteren sagde, at han vilde have Hoppen, for han spekulerede paa Hestehandel og stolede kanske paa at gjøre Bedrageri; men jeg undskylder baade Thore Andersen Aabøl og Anders Jakob og troer at de ere reellere end de fattige Digtere, som for at faae sig en Dram gaar omkring paa Brændeviinshusene og smigre. Paa Svensk kaldes disse folk Planggere, da jeg troer, at de hverken kan betale Mær eller Hest. - Jeg vil advare dem fra at lægge deres Næse i Alt og chikanere skikkelige Folk.

Et Vidne."

"Jarlsberg og Laurviks Amtstidende Løvedagen den 4de September 1858"

"Et Vidne" har i forrige No. af Amtstidenden været saa taabeligt, at forsøge paa at forsvare den velmerite-rede Hestehandler Thore Medfødt eller Aabøl samt dennes hæderlige Ven Anders Jakob Ringdal og paasta-aet at disse Personer ere reelle og skikkelige Folk samt at Møllermester Hansen (hedder han ikke Hans Olsen?) virkelig har kjøbt den rød-blakke Hoppe. Dette Vidne maa nok være Thore selv eller hans Medhjælper Anders; thi ingen af de øvrige Vidner hørte, at der var Tale om Andet, end en skimlet Hest. Som yderligere Bevis paa, at Thore har bedraget Mølleren, maa vel ogsaa anføres, at han slukkede Lyset eller befalede det slukket, da Drengen Even ved Mølleren's Afreise vilde lyse denne, saa at han kunde see at stige tilhest. Thore vil maaske hertil svare, at Hesten ikke taalte at see Lyset; -- aaja, Thore er grei Gut nok; men alle hans Sprællinger og Udflugter i denne Sag vil saalangtfra være ham til nogensomhelst Nytte, at de tvertimod endog vil aabne Øinene paa de Faa, som staae i den Formening, at Thore ikke er saa stor en Skøier, som Rygtet vil gjøre ham til. At det var Thores Mærabyttersamvittighed der skyede Lyset i det kritiske Øieblik, da Bedrageriet skulde foregaa, er udenfor al Tvivl og tiltrænger ingen yderligere Forklaring. Selv om Thore havde spurgt Mølleren saaledes, som "Vidnet" siger, nemlig om han var tilfreds med den rød-blakke Hoppe, da ellers Handelen kunde være hævet, saa er dette Spørgsmaal af den Natur, at det istedetfor at formindske det Brødefulde i Bedrageriet, i høi Grad forøger det; thi, man maa vel lægge Mærke til, at Spørgsmaalet har sin komiske Side, og at det, fremsat i en ægte Mærabyttertone og ledsaget af en god Dask paa Hestelænden, netop gjorde den godtroende Møller sikker paa, at Thore blot spøgede med ham. Havde han end ikke de bedste Tanker om Thores Ærlighed, af den Grund, at han altid har hørt ham omtale som en slu Knekt, saa maatte dog al Mistro forsvinde i et Tilfælde som her, hvor han havde Vidner i Overflødighed paa, at han havde kjøbt en skimlet Hest af Thore og ikke en blak Hoppe.

Det er ellers betegnende nok, at Alle som Een i Byen og paa Landet heromkring, som kjende Thore Medfødt, glæde sig hjerteligen over den skarve Artikel mod ham i Amtstidenden. Her hører man Ingen (med Undtagelse maaskee af et par Mærabyttere) beklage Thore, saaledes som man kan beklage en Anden, der har gjort noget Galt og hvis Færd bliver offentliggjort; - man hører blot almindelig Tilfredshed over "at Ræven er fanget i Saxen" o.s.v. - En Persom som alle uden Undtagelse ere tilbøielige til at bedømme saa skaanselløst, maa være en meget snau Person, og man bliver fuldkommen overtødet derom, ved at høre troværdige Personer fortælle om hans mange Streger. Saaledes fortæller man om ham, at han engang skal have narret Lars Larsen Bru i Tjølling

ved at betale ham med en Regnepenge, som han sagde var en Guldmyt til en Værdi af 4 à 5 Spd. Lars maatte beholde Regnepengen, da ikke kunde faa Andet af Thore, og formodentlig gjemmer han Skatten som en dyrebær Erindring. Ogsaa skal Thore engang, da han skulde skrive et Bevis for en uskrivkyndig men vederhæftig Person der skyldte ham 60 Skilling paa et Sølvlommuhr, have skrevet 60 Specier, og senerehen været hos Herr Lensmand Lund, for at faae denne til at inddrive Beløbet. Da Lensmanden paa Spørgsmaal fik høre, at dette betydelige Beløb skulde være Kjøbesummen for en simpel Sølvklokke, vilde han naturligvis ikke have med en saadan Sag at bestille, og Tore maatte saaledes gaa med uforrettet Sag og fik maaskee nogle Spydigheder med som Afskedshilsen. Om han senere har faaet Beviset betalt med 60 Specier, 60 Skilling eller 60 Rap over den brede Mærabytterryg, veed Indsenderen ikke. Det kan nok være muligt, at disse Historier, som bæres omkring paa Rygtets vinger og desaarsag varieres paa mange Maader, kan indeholde nogle uvæsentlige Uriktigheder, men i Realiteten indeholde de Fakta, om uimodsigelig sætter Tore Medfødts medfødte Tilbøieligheder til Skøierstreg i det rette Lys.

Det vilde være ønskeligt, om Thore, - som ellers er en ganske peen Mand, og derhos beleven nok til at være høflig mod Folk uden Penge og uden Mæreabyttergeni, ja selv mod "fattige Digtere", - vilde for Eftertiden forbedre sig og have i Erindring, at hans Handlinger hidtil har sat ham i et saa slet Lys, at han behøver i flere Aar at være en redelig Mand i Handel og Vandel for at komme til at nyde virkelig Agtelse blandt sine Medmenesker.

Det bemærkes slutteligen, at Mølleren har indgivet Klage til Amtet over Thore Aabøls bedragerske Adfærd ved den omtalte Hestehandel og at Amtmanden har beordret optaget Forhør. Indsenderen heraf skal senere hen offentliggjøre, hvorvidt Thores medfødte Geni kan frelse ham fra Straf eller ei."

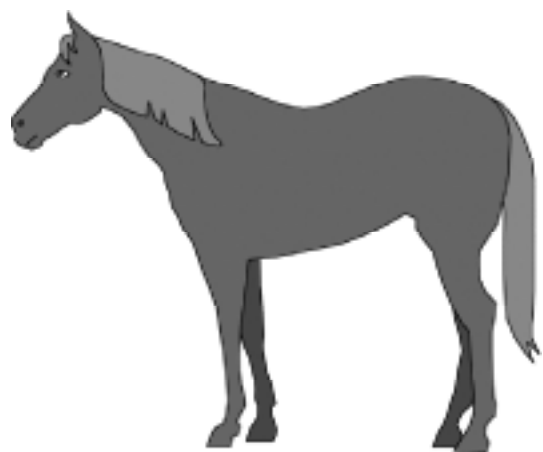
"Jarlsberg og Laurviks Amtstidende Onsdagen den 15de September 1858"

Det har vagt almindelig Forundring, ja man kan trygt sige almindelig Uvillie, at erfare, at Thore Andersen Medfødt eller Aabøl slap saa vel fra Hestehandelen med Mølleren. Man troede ikke, at det bekjendte gamle Ordsprog "Fanden frier nok Sine" skulde blive bragt i Erindring ved denne Sag; thi der fandtes Vidner i Overflødighed paa, at Thore havde solgt Mølleren en skimlet Hest, ligesom det var beviislige, at Hans Olsen fik en rød-blak Hoppe eller Hest istedetfor den Skimlede. Amtet fandt ogsaa Møllerens Klage tilstrækkelig begrundet og beordrede Optagelse af Forhør, og nu troede Publikum, at der ikke kunde blive Spørgsmaal om, at den ilde berygtede Thore Medfødt eller Aabøl eller

Klavenæs (under det sidstnævnte navn findes han for endeel Aar siden indregistreret i en vis Protokol) skulde erholde Straf efter Frotjeneste. Sagen fik imidlertid det Udfald, at Mølleren betalte Omkostningerne ved Forhøret og selvfølgelig tog sin Klage tilbage, mod at Handelen blev hævet. Vidnerne bleve derfor tilsagte at gaa deres Vei, da de nu vare overflødige. - Man kan ikke Andet, end harmes over, at Mølleren viste sig saa karakterløs at indgaa Forlig med Thore, efter at han først havde anklaget ham for Bedrageri og sat Autoriteterne i Bevægelse. man kan heller ikke Andet, end i høi Grad forundre sig over, at det kan gaae an, at gjøre Forlig ved et Forhør som af Overøvrigheden er beordret optaget i den Hensigt at erhverve Oplysninger om en vis begaaet kriminel Forbrydelse. Hvorledes Herr konstitueret Politimester Ferry kan forsvare, at agere Forligeskommissær istedetfor Forhørsdommer, er ikke let at begribe, men - Indsendere skal afholde sig fra alleslags Reflektioner i denne Retning. - Følgen af at Sagen blev bilagt, vil utvivlsomt blive den, at Thore vil blive dobbelt saa kry som forhen og søge at indbilde Folk, at han handlede mod Mølleren som en ærlig Mand."

Det morsomme med dette funnet var at da jeg først spurte diverse slektninger om denne greinen av slekta, husket eldre folk at Hans Olsen hadde vært møller, - men en jeg snakket med mente bestemt at han også hadde vært hestehandler! Fra kirke- og bygdebøker hadde jeg fått flere solide bekreftelser på at han var møller, men at han skulle ha vært hestehandler, hadde jeg nærmest avskrevet, inntil jeg kom over disse avisartiklene. Hestehandler var han vel egentlig ikke, men denne spesielle historien ble det nok snakket mye om i familien etter som årene gikk, skulle jeg tro. Og dermed oppsto da etter hvert ryktet om at han var hestehandler.

Dette viser at selv om muntlige familietradisjoner kan bli litt feilaktige og forvrengte, ligger det oftest en kjerne av sannhet bak!

En meget nyttig bok

**Gunnar Thorvaldsen: «Håndbok i registrering og bruk av historiske persondata»,
Tano-Aschehoug 1996**

Av Bjørn Nilsen

Nesten i samme øyeblikk som diskusjonen om registrering av personhistoriske kilder blusset opp i Slegt og Data, kom en ny stjerne på denne himmelen i form av en «håndbok i registrering og bruk av historiske persondata».

Boka er skrevet av Gunnar Thorvaldsen, faglig leder for Registreringssentralen for historiske data (RHD). Det er bare hyggelig å nevne at han også var medlem av DIS-Norges aller første styre!

Selv om boka først og fremst er skrevet for de som har tenkt å gå løs på selve registreringsarbeidet, vil den være et meget nyttig redskap for alle som vil skaffe seg inngående kjennskap til kildene. I så måte kan tittelen gjerne leses i to deler: «Håndbok i registrering» og «Bruk av historiske persondata». Disse to hovedemnene er på en meget vellykket måte vevd sammen til én bok.

Thorvaldsen tar for seg en rekke kjente (og «ukjente») kilder. Dette stoffet er rett og slett meget lærerikt og lettlest. Han beskriver omstendighetene om hvordan de kom til, hvordan de er bygget opp, hva de faktisk inneholder. Og ikke minst: Han foretar i mange tilfeller

en meget interessant kildekritisk vurdering av det historiske materialet som foreligger.

Som «håndbok i registrering» er den også svært grundig. Trinn for trinn, kilde for kilde blir vi tatt med gjennom hele prosessen med registreringsarbeidet. Det vil neppe være mulig å komme utenom denne innføringen for noen som ønsker å arbeide seriøst med registrering.

I en liten, men ekstra interessant bit diskuterer Thorvaldsen noen juridiske spørsmål omkring opphavsrett, personvern og statistisk materiale. Hans påstand er bl.a. at Lov om opphavsrett ikke kommer til anvendelse overfor det historiske materialet slik det foreligger i arkivene. Dette åpner sjølsagt adgangen til å foreta selve registreringen.

Derneft diskuterer han en eventuell opphavsrett for «avskriverne». Her mener Thorvaldsen at slike databaser i høyden kan oppnå såkalt *katalogvern*, som kun gir beskyttelse i ti år. Og han sier at det samme antakelig gjelder trykksaker med utskrifter og sorterte registre fra databaser. Meget interessant.

Til sist skal nevnes at boka er oversiktlig og lett å finne fram i. Ganske bra med illustrasjoner, eksempler etc. er det også. Uansett er dette en bok som anbefales på det varmeste for en slektforskers bokhylle!

Om slekt, slekter og aner

av Finn Holden

Are S. Gustavsen og Torbjørn Steen-Karlsen (senere kalt G/S-K) har gått til et sterkt angrep på min artikkel i Slegt og Data 1/96, både på ting jeg skrev og på vindmøller de konstruerer.

G/S-K avslutter med å spørre om «hvilke hellige kuer var det som skulle angripes» (av meg).

1. Bruk av datoer for dåp og begravelse. Jeg skrev ikke «at opplysninger om dåp og begravelse er verdiløse for bruk innen slektsforskningen». G/S-K leste min tekst som Fanden leser Bibelen, tilla meg en tåpelig mening og angrep den. Piet Hein har skrevet et morsomt gruk om den slags debattform. Derimot skrev jeg «Dato for dåp og begravelse søker jeg ikke, for det sier, så vidt jeg kan skjønne, ingenting av interesse om personen eller samtiden.» Poenget er «Dato».

Dette er noe helt annet. Jeg håper at G/S-K kan forklare meg, og kanskje andre, hva **dåpsdatoen** og **begravelsesdatoen**, helt isolert sett, kan si om vedkommende person og samtid. I en liten artikkel i Slegt og Data 4/95 viste jeg hvordan fadderne til to samtidige kull til to Christopher Axelsen kunne hjelpe meg til å finne hvem som var mine aner. Mitt poeng er at dåpsdatoen sa ingenting og sier ingenting! I stedet søkte jeg å bruke RHD for Røros angjeldende år til å søke opplys-

ninger om barnedødeligheten og historiske verk for å finne ut hvorfor dødeligheten var særlig stor i disse årene.

Derfor var G/S-Ks avsnitt om dåps- og begravellesopplysninger velkjente og uten referanse til min artikkel.

Jeg hadde imidlertid problemer med setningen deres om at «opplysning om begravelse ...må medtas av biografiske og statistiske hensyn» også for å «vise at en person faktisk har eksistert». Mener G/S-K virkelig at opplysning om dødsår, ev. dødsårsak og angivelse av kilde som Kirkeboka for Røros 1741 ikke er nok for å vise at en person faktisk har eksistert, men at begravellesdatoen og ev. at begravelsen skjedde i X kirke gir verdifull og nødvendig «biografisk og statistisk» informasjon? Kan G/S-K hjelpe meg, og kanskje andre, om hva de får ut av listen over faddere utover hjelp til å bekrefte/avkrefte morens slekt og ev. noen løse ord om bondestand, husmannsstand?

2. Anetavle. DISGENs siste versjon i dag skriver ut en anetavle med probanden (f.eks. en nålevende person) som nr 1 på første side og med de fjerneste aner på siste side. Slik definerer også Stoa og Sandberg anetavle: «fra vår egen tid og bakover». Mitt poeng er at dette er logisk

galt: setter man opp en liste over nøyaktig de samme anene fra fortiden og framover til vår egen tid, er dette også en anetavle. Hva skal man ellers kalle den? Historisk sett er det langt mer tilfredsstillende å lage anetavlen fra fortiden til vår tid.

En viktig definisjon i et anerkjent verk i slektsforskning er for meg en «hellig ku». Det er det ikke for G/S-K. Det er greit, det er en detalj.

3. Slekstavler - hvilken slekt? G/S-K sier at jeg sliter litt med begrepet slekt. Det er ikke riktig, men jeg sliter litt med begrepet i slektsforskningen.

De fleste (Alle ?) slektshistorier er kollaterale, dvs. tar med tilnærmet alle etterkommere etter ett bestemt ektepar. Det gir en oversikt over seksmenninger, timenninger osv. En slik oversikt kan være interessant for mange, men det er ikke denne jeg er interessert i. Jeg er mer interessert i mine lineære slektninger, fra foreldre, besteforeldre og så langt jeg kan komme bakover. Da støter vi på et problem, som jeg forsøkte å ta opp i artikkelen, men som dessverre G/S-K ikke tok fatt i.

Spørsmålet var min første utskrift etter to års arbeid med slektsforskning. Skulle jeg velge (etter)slekstavle eller anetavle? Hvis jeg valgte en slektstavle, måtte jeg gå ut fra en enkelt av mine aner, en enkelt slekt. Mange av mine slektslinjer går tilbake til 1600-tallet. Hvis jeg startet min slektstavle på den tid, ca. 9 slektsledd tilbake, hadde jeg 512 aner å gå ut fra, dvs. 256 ektepar. Hvem skulle jeg starte med? Hvorfor skulle jeg ekskludere 254 andre ektepar, mange andre slekter? G/S-K sier, ganske riktig, at en slektstavle er en kjegle med spissen i en ane i fortiden. Skulle dette medføre at jeg måtte produsere X antall slektstavler, X kjegler med spiss i fortiden for å få med alle?

Resultatet ble i stedet en utskrift av en anehistorie, som, helt uhistorisk, starter med meg og går tilbake til 1600-tallet, og for en linje til 1300-tallet. Jeg har ingen interesse av å være den første i en anetavle, jeg ønsker å være et av de siste ledd i en anetavle mellom hundrer av forfedre og mine etterkommere.

Mine poeng er følgende: Dagens slektshistorier tar ikke som utgangspunkt at vi tilhører mange slekter. Slekthistorikeren går ut fra ett anepar og følger denne ene slekten opp til i dag. Tavlen kan være oversiktlig for slektsforskeren, men skaper den interesse, gir den kunnskap om personene utover årstall og datoer for fødsel, dåp, vigsel, død og begravelse, og gir den sammenheng i slekten til andre slektninger? Er målet flest mulig personer eller er det flest mulig opplysninger om personene utover datoer og årstall? Hvordan skal kjøttet (informasjonen) på skjelettene (personene) innpasses i den løpende tekst?

4. Sammenheng, orden, oversikt. Enhver historiker søker dette i sine framstillinger. Se nær sagt enhver historisk framstilling. Man får sammenheng ved å lese fortløpende tekst.

Også slekthistorikeren bør søke sammenhenger. Men hvordan er virkeligheten? Les - og hopp fra knagg til knagg.

Min egen anetavle ifølge DISGENS program: Solberg-slekten: den eldste på side 46, så følger generasjonene framover mot vår tid på s. 39, s. 28, s. 16, s. 11, s. 7. (Historisk utvikling og sammenheng?) Imellom disse står medlemmer av andre slekter jeg også stammer fra.

En beundringsverdig slekthistorie fra 1995 er oppdelt i slektsgrener ut fra de barna til stamforeldrene som fikk barn. Men fortsatt blir slekthistorien mer et oppslagsverk, både pga. de nøkterne personopplysningene og mangelen på lineær sammenheng. Et kjempearbeid. Likevel blir det et spørsmål for meg: Blir de ferdige slekts- og anehistorier satt i bokhylla mer eller mindre ulest?

Jeg våger følgende påstand: Vi er i slektsdatabehandlingens barndom. De som hittil har laget programmene, har ikke kunnet/villet/tenkt på/blitt avkrevd slektsprogrammer som er egnet til å gi sammenheng, orden, oversikt. Det kan være vel og bra for den aktive slektsforskeren som selv har denne sammenheng og oversikten. Men vi gir våre slektninger smuler som disse får prøve å sette sammen til brød - eller gi opp.

Jeg har imidlertid lest en anehistorie der forfatteren har laget sammenhenger. Anene er ordnet i enkelttætte linjer etter hverandre og som etter hvert flettes sammen. Typisk nok har anetavlen følgende undertittel: «Tråder i en ættevev». Vi er jo ikke medlemmer av en slekt, men av en vev av slekter.

Jeg føler meg langt fra som en keiser som proklamerer (slik G/S-K tilsynelatende oppfatter meg), snarere som det lille barn som spør: Er punkt 1 viktig? Er 2 og 3 riktig? Er ikke punkt 4 viktig? Jeg spør fordi jeg er fersk som slekthistoriker og derfor undrende til forskjellene fra annen historie.

Slik jeg ser det, er Slekt og Data hovedsakelig opptatt av **input**, hvordan skaffe data for slektsforskeren. All ære for det, det er svært viktig. Jeg er like opptatt av **output**, hvordan få det foreløpige eller ferdige resultat med mest mulig sammenheng og kjøtt på personene, mest mulig leseverdig for mine slektninger. Skal vi ikke også forsøke å få en del kulturhistorie inn i slekts/anehistoriene? Hvordan skal det i tilfelle passes inn? Slike spørsmål har jeg ikke funnet omtalt i tidsskriftet. Samtidig har lesning av flere slektsbøker vist meg at dette er et tema som bør debatteres. Derfor var det, og er det, mitt ønske å reise en debatt om prinsipper for innholdet i slektsbøker/anebøker.

Andre sider ved det ferdige resultat, som kan trenge omtale i Slekt og Data, er innbinding og format, bruk av scannede bilder i teksten, mulighetene for bruk av CD-rom for den private slektsforsker (det er lenge siden dette var omtalt, og her går utviklingen raskt).

Dataregistrering av primærkilder

Odd Marthinsen

Jeg leste med interesse Bjørn Nilsens synspunkter i hans artikkel i forrige nummer av Slekt og Data. Dette er en diskusjon som mange bør delta i. Her er det snakk om vi (DIS-Norge) skal ha en holdning til disse spørsmålene.

Jeg vil først fortelle hvordan vi i Østfold Historielag har håndtert saken. Vi opprettet en støtteordning som hadde til hensikt å stimulere til at medlemmer begynte med registrering av primærkilder, da i første omgang folketellinger og kirkebøker. Hvis noen ville gjøre en registreringsjobb ville vedkommende altså få økonomisk støtte til å utgi arbeidet i bokform. Dette førte til at noen så muligheten for at også andre kunne dra nytte av sitt arbeid uten å sende datadiskettene fritt rundt.

Vi inngikk et samarbeid med Dovre Data Arkiv på Dombås som hadde utviklet registreringsprogrammet BD87. Vi fant dette interessant og vi hentet programmeren for å kjøre kurs med oss. Dette programmet støttet standarden G4 og senere også Histform. Disse standardene er utarbeidet i et samarbeid mellom personer fra universitetene i Oslo og Bergen, Riksarkivet, RHD i Tromsø og Televerkets Nye Muligheter. Ola Tovmo var også med og representerte Dovre Data Arkiv og GDS Opland.

Det essensielle i all registrering av primærkilder må være at alle følger en standard som er utarbeidet av nevnte gruppe. Det må aldri sås tvil om at alle data i kilden skal registreres når jobben første gang gjøres. Vi må huske at dette dataregistreringsarbeidet forhåpentligvis skal være til allmen nytte i all tid. Her må vi ikke la egne kortsiktige behov være avgjørende. Men tenk framover og tenk også på andre.

Litt om eiendomsretten.

Da jeg for to-tre år siden ble ferdig med registrering av folketellingen 1865 for min hjemkommune Borge, var jeg meget stolt. Jeg fikk laget en bok på 132 sider med 3.086 personer og fire forskjellige alfabetiske lister sortert på fornavn, etternavn, fødested og gårdsnavn. Alt

med hjelp av dataprogrammet BD87. Jeg husker jeg fikk 3.000 kroner i støtte av Østfold Historielag og 1.000 kroner av Borge Historielag. Nå er opplaget utsolgt og jeg er fornøyd, det ble til og med noen få tusenlapper i overskudd. Men hvis vi regner betalt for jobben blir det ikke store timelønnen. Men det var heller ikke meningen.

Ja, nå ligger hele denne folketellingen på min PC, registrert etter nevnte standarder, og er et fint hjelpemiddel, men jeg må ærlig innrømme at jeg slår opp i boka hvis jeg leter etter personer i min forskning. Men det er ikke mer enn 150 bøker på markedet. Nå kommer tanken om at jeg vil dele denne databasen med andre, men jeg nøler med å sende disketten fritt ut på markedet. Jeg føler eiendomsretten.

Jeg kunne tenke meg at vi får et sentralt lager hvor alle vi kan sende inn våre registreringer enten det blir RHD, Teleslekt eller andre. Her skal alle brukere kunne koble seg på via PC og modem og bruke det til en rimelig penge, og da mener jeg rimelig. Alle vi som bidrar med registreringer til dette sentrale lager skal som takk, få bruke basen gratis. Denne sentralen bør også fylle opp CD ROM plater med registreringer og dele ut til bidragsytere. Det synes jeg ville være en god lønn for strevet.

På en slik måte kan vi bidra til at fellesskapet får tilgang til alle ressurser.

Ved siden av dette ser jeg for meg at DIS-Norge, historielagene og andre bidrar med opplæring og formidling av riktig programvare. Her vil jeg nevne Gunnar Thorvaldsens nye bok "Håndbok i registrering og bruk av historiske persondata", Tano-Aschehoug Forlag. Den er god og nyttig for alle som har planer om registreringsarbeid.

Bjørn Nilsen nevner at det ikke er nok med entusiasme alene. Det er jeg enig i. Det er ikke mange nok med så stor entusiasme, dette arbeidet må læres og det må agiteres for.

Til slutt - den følelsen du får når en registreringsjobb på mange hundre timer er gjort, ja den er bare god!

Har du tid til overs i ferien?

Kåre Albert Lie

Lurer du på hva du skal finne på en solvarm og sløv feriedag?

Hvorfor ikke legge ut på en ekspedisjon til fortida?

Gå gjennom slektsfilene dine, let fram noen som bodde på en eller annen obskur husmannsplass langt ute i "bushen" et sted - helst innen dagsreiserekkevidde fra der du bor - konsulter beskrivelser og karter, stapp familien og bikkja inn i bilen - og se om du kan finne stedet!

Kanskje kan du kjøre helt fram - eller kanskje du må parkere bilen og får deg en fin fottur på kjøpet. Kanskje du finner halvt gjengrodd åkrer og stier og mer eller mindre forfalne bygningsrester der slekta bodde for 100-200 år siden. Kanskje finner du små idyller - vi som lever i dag har lett for å se idyll der forfedrene så karrig slet - men uansett, så har du i alle fall et spennende program for en ekspedisjon!

Nye medlemmer siden sist!

Siden forrige utgave av Slekt og Data er det registrert 234 nye medlemmer, som herved ønskes hjertelig velkommen!

Lista nedenfor er sortert etter postnummer, slik at du lett kan se om det er noen nye i nærheten av ditt hjemsted. Av plasshensyn er ikke telefonnr. tatt med for alle. Bak telefonnr. finner du koden for hvilket program vedkommende har oppgitt å bruke. Kodene er beskrevet i medlemsmatrikkelen.

På grunn av at medlemstilgangen allerede har sprengt våre anslag for 1996, er dessverre opplaget av medlemsmatrikler revet bort. Nye medlemmer etter ca. 1. august har derfor ikke fått tilsendt denne.

Den nye, ajourførte medlemsmatrikkelen vil bli sendt ut sammen med Slekt og Data nr. 4, slik at alle kan kose seg med denne i jula!

Vi tar fortsatt gjerne i mot evnt. rettinger angående adresser, telefon og program, slik at matrikkelen kan bli mest mulig korrekt.

6020 00 **Thorsen, Lloyd** 5222 Grandview Lane, Edina, USA
6091 00 **Sorknes, Priscilla** 4115 37 Av So, MN 55406, USA
6096 16 **Johnsen, Norman B.** 3746 N Pantano, Arizona, USA
6102 12 **Anderson, Darrel** Box 635 Warroad, MN 56763 USA
6151 00 **Fjærem, Mikael** Storrætsvagen 19 111, Tumba, Sverige
5944 00 **Baukhol, Rune J.** Hallingsgate 1 0170 OSLO 92822694 S
6094 14 **Jacobsen, Anne-Grethe** Lindemansgate 3 0267 OSLO 22548938 Q
6068 00 **Rustad, John Olav** Diakonveien 21 A 0369 OSLO 22606152
6126 14 **Barkvoll, Paal** Gaustadveien 69 0372 OSLO 22852026 U
6090 00 **Kittelsen, Bjørn** Holmenveien 50 A 0376 OSLO
6158 14 **Lien, Paal** General Krohgs vei 12 D 0379 OSLO 22734070 C
5943 00 **Bauk, Trygve** Trosterudveien 18 C 0386 OSLO 22920500 Q
5963 00 **Rolfsen, Torgrim** Orreveien 11 G 0393 OSLO 22143525 B
6124 00 **Jørgensen, Ottar E.** Vossegata 22 0475 OSLO 22718214 M
5946 00 **Løland, Kirsti Stilloff** Langsetveien 18 0495 OSLO 22965762
6044 14 **Årnes, Jo Kjetil** Fagerheimgaten 4 0567 OSLO Q
6104 14 **Aas, Bjørg W Cristophersen** Kaare Røddes pl 5 0576 OSLO
6095 00 **Svelland, Joe R.** Monradsgate 1 E 0577 OSLO 22673878 T
5985 14 **Brager, Eli Irene** Rislokkveien 47 A 0583 OSLO 22650317 Q
6016 00 **Heen, Håkon** Økernveien 215 A 0584 OSLO 90861561
5958 14 **Due, Torrolv Hansten** Liljeveien 7 C 0585 OSLO 22286601 M
6086 00 **Gether-Rønning, Bent** Betzy Kjeldsbergs vei 5 A 0586 OSLO
5991 14 **Einarsen, Bjørn** Anna Rogstads vei 47 0592 OSLO 22630721 M
6023 14 **Haallman, Stein Erik** Sigurds gate 11 0650 OSLO 22683449
5988 00 **Tveit, Arild** Etterstadsletta 74 0659 OSLO G
6027 14 **Marthinsen, Tor** Thygesons vei 2 0667 OSLO 22273196
5953 00 **Hvistendal, Georg A.** Grindbakken 26 0764 OSLO 22855541 M
6146 00 **Johansen, Tove Dahl** Landingsveien 86 0767 OSLO
6157 00 **Randby, Kirsten** Grinda 1 B 0861 OSLO 22233154 S
5978 14 **Pedersen, Roald** Maridalsveien 621 0890 OSLO 22402990 M
6031 14 **Hansen, Fritz** Ammerudhellinga 78 0959 OSLO 22163230 E
6106 14 **Hildrum, Anne Berit** Fossumberget 50 0983 OSLO 22105278
6085 00 **Evang, Marianne** Edvard Munchs vei 93 1063 OSLO
5986 15 **Ekrem, Tor** Åssiden terrasse 14 1160 OSLO 22294506 D
6098 00 **Solberg, Terje** Nordstrandveien 56a 1163 OSLO 22298714 V
6113 14 **Iversen, Erik Grønn** Kirkeåssveien 31 1178 OSLO 22286398 Q
5939 14 **Messel, Tor-Arne** Nordåssløya 34 B 1251 OSLO 22610676
5994 14 **Olsen, Erik Storm** Lusetjernveien 80 1253 OSLO 22624672 E
5959 14 **Vegsund, Terje** Presteveien 38 B 1300 SANDVIKA 67549848
6168 14 **Holmøy, Hans Thomas** Slependsveien 28 b 1300 SANDVIKA
5960 00 **Jensen, Morten** Justerudåsen 55 B 1312 SLEPENDEN
6131 00 **Riiber, Bård V.** Ørneveien 62 B 1340 BEKKESTUA 67145844 C
6109 00 **Lange, Jens Chr.** Nadderudveien 163 b, 1343 EIKSMARKA
6147 00 **Storm, Einar** Seljehollet 35 B 1344 HASLUM 67121508 S
5983 00 **Skogseth, Stig Inge** Solstadveien 42 1364 HVALSTAD
5947 00 **Husfloen, Jørgen** Gamle Åsvei 43 1400 SKI 64874641 C

6025 00 **Dragvik, Per** Bråtenveien 9 1400 SKI 64874863 C
6062 00 **Engh, Jan** Myrsletta 83 1406 HEBEKK 64877692 C
6167 14 **Hansen, Rune** Myrsletta 129 1406 HEBEKK C
5970 14 **Bredesen, Per Vidar** Borgenveien 4 B 1410 KOLBOTN
5998 00 **Bjøve, Inger Johanne** Ospelia 30 1412 SOFIEMYR 66801797
5965 00 **Nedrud, Rune** Horgenveien 10 1415 OPPEGÅRD 66992628 C
6037 00 **Storvik, Arne** Liaveien 27 c 1430 ÅS 64941808 C
5968 00 **Hvidsten, Grete K.** Skoklefall Terrasse 41 1450 NESODDTANGEN
6028 00 **Otnes, Per Kristian** Håkons vei 85 1470 LØRENSKOG
6070 00 **Boye, Edvard** Lyngveien 17 1470 LØRENSKOG 67908469 C
6043 14 **Folvik, Harald Oskar** Tormods vei 12 1473 SKÅRER 67904204
6148 14 **Sikkerbøl, Nils** Snorres vei 2 1473 SKÅRER 67901896
6064 15 **Grahn, Bente Elise** Abborveien 11 1481 HAGAN 67061583
6073 14 **Næss, Birge William** Sikveien 15 1481 HAGAN 67060602 M
5975 00 **Skaug, Ann-Mari** Snarveien 14 A 1519 MOSS 69271964 A
5997 00 **Amtrup, Arild** Dronningens gate 4 C 1606 FREDRIKSTAD
6069 00 **Aarum, Arne Kristian** Krokveien 2 1658 TORP 69397736 S
6067 00 **Olsen, Oddvar Harry** Brynjars vei 19 1665 ROLVSØY
5995 00 **Honningdal, Olav** Thranes gate 35 1703 SARPSBORG
6128 14 **Lund, Sven-Bjørge** Skjebergveien 44 1739 BORGENHAUGEN
6014 00 **Olsen, Morten Werner** Felktogsveien 25 1793 TISTEDAL
6114 14 **Rypærn, Stein J.** Østbyveien 21 1920 SØRUMSAND 63827719
5981 14 **Lie, Geir Atle** Ringnesveien 18 1960 LØKEN 63850533 T
6052 00 **Granerud, Anne** Tiurveien 4 D 2006 LØVENSTAD
6041 00 **Garmaker, An-Magritt Skancke** Landskronav 376 2013 SKJET-TEN
5992 14 **Ormøy, Solfrid V.** Prost Stabels vei 197 2020 SKEDSMOKORSET
6038 00 **Evanger, Arvid** Åsenhagen 30 E 2020 SKEDSMOKORSET
6101 00 **Bergquist, Are** Vardelia 1 2020 SKEDSMOKORSET 22777167 C
6116 14 **Aadahl, Terje** Nyveien 105 2073 BØN 63953797 C
6036 00 **Holm, Sverre** Jonas Liesgate 4 2200 KONGSVINGER 62813639
6051 00 **Kongsli, Hans** Winsnesgate 36 2200 KONGSVINGER 62818210
6087 00 **Eikli, Gunnar** Arvesens vei 4 2300 HAMAR 62524867 C
6034 00 **Kjær, Stein Ole** Postboks 372 2301 HAMAR 62534101 P
5976 00 **Skogstad, Øystein** Lotterudvegen 24 2390 MOELV 62368227 C
6029 00 **Vaagan, Ragnvald** Løfald Gård - Kasse 19 2490 ATNA
6111 00 **Storli, Håvard** Lyngveien 8 2500 TYNSET 62480759 C
6017 00 **Røssummoen, Jo** Bøkkervegen 4 A 2600 LILLEHAMMER
5980 00 **Kvernflaten, Knut** Brekkomsvegen 16 2634 FÅVANG 61282426
6115 00 **Berget, Johan Birger** Ulekleivsgrenda 2660 DOMBÅS
5996 00 **Ek, Elisabeth** Toline Bryhns vei 25 2800 GJØVIK 61170438 F
6123 00 **Danielsen, Odd Arne** Fredengveien 43 A 2800 GJØVIK
5979 00 **Bergli, Rolf S.** Øvre veg 991 2826 SNERTINGDAL 61183191 C
5999 00 **Dyvesveen, Bjørn** Sagvegen 8 2830 RAUFØSS 61191595 C
6112 00 **Vesteraas, Paul** Rute 504 2840 REINSVOLL 61195383 C
6075 00 **Haugseth, Arne** Lammers gate 55 3014 DRAMMEN 32831753
6100 00 **Helmen, Jan** A.Nilsens vei 1 3040 DRAMMEN 32800720 B

6084 00 **Worren, Kjell Anker** Linneaveien 8 3150 TOLVSRØD 33328915
6039 16 **Kjær, Turid** Elgstien 3 3174 REVETAL 33060756
5938 16 **Sundby, Beate** Leikvollgata 50 3210 SANDEFJORD 33463248
6065 16 **Ålandslid, Kåre** Runarveien 23 D 3220 SANDEFJORD
6047 00 **Svendsen, Erna Marwell** Amundrødbakken 38 3295 HELGEROA
6059 00 **Kristiansen, Terje** Bergfløtveien 89 3400 LIER 32845352
6162 00 **Abrahamsen, Jan Erik** Haugrudbråtan 11 3408 TRANBY
5967 14 **Strøm, John** Kirkerudveien 2 3470 SLEMMESTAD 31282539 C
6117 00 **Kolkin, Dagfinn T.** Borgergrenda 82 3500 HØNEFOSS
6018 00 **Danielsen, Harald** Skoleveien 3 3520 JEVNAKER 61311246
6133 00 **Moen, Astrid Hvam** Andreas Nygårds vei 7 3600 KONGSBERG
6160 00 **Lillebuen, Oddvar** Eikedokk, Numedalsveien 3600 KONGSBERG
5936 00 **Sommerstad, Jan Kjørstad** Postboks 226 3601 KONGSBERG
5957 00 **Hermansen, Einar Sperre** Tinnngata 72 A 3660 RJUKAN
5941 00 **Kaafjeld, Odd** Gransherad 3682 GRANSHERAD 35019269 C
6129 00 **Sandvik, Ole-Runar** Bjørnstjerne Bjørnsonsgt. 7 3718 SKIEN
6144 15 **Vassbotn, Svein** Postboks 198 3880 DALEN 35077047
5935 00 **Holm-Johnsen, Terje Rehn** Trollvegen 35 C 3925 PORSGRUNN
6165 00 **Arneberg, Harald** Øvregata 15 3960 STATHELLE
5964 00 **Hagen, Siri** Lysefjordgata 68 A 4014 STAVANGER 51891234 Q
6142 00 **Sivertsvik, Morten** Orions gate 2 4021 STAVANGER 51870430
6061 13 **Urheim, Ivar** Fjellfaret 36 4025 STAVANGER 51524971
6054 13 **Westvik, Kirsten** Høystemeveien 11 4026 STAVANGER
6149 13 **Bakkalia, Terje** Eskelandshagen 23 4028 STAVANGER
6076 13 **Gausel, Magne** Gauselhagen 24 4032 GAUSEL 51571661
6152 00 **Hustveit, Jan Inge** Kistebergstien 17B 4032 GAUSEL 51802603
5932 13 **Sletten, Asbjørn** Ulsbergveien 8 4033 FORUS 51575319
6119 13 **Jensen, Jan Arild** Marknesringen 30 4052 RØYNEBERG S
6132 13 **Moen, Jan Ove** Messeguttbakken 7 4056 TANANGER 51690106
5990 00 **Skjervik, Olav E.** Hjelmeland 4130 HJELMELAND 51750717 C
6060 00 **Johannessen, Anita Kristin** Støllavegen 27 4270 ÅKREHAMN
6074 00 **Karlsen, Kenneth** Nesveien 40 4276 VEDAVÅGEN 52824764 Q
6077 13 **Auklend, Kåre** Åsveien 94 4300 SANDNES 51420511 Q
6108 13 **Fjogstad, Kjetil** Gravarskroken 1-112 4300 SANDNES
6120 00 **Fosså, Ove** Parkveien 11 4300 SANDNES 51665097
6150 00 **Knudsen, Alf Inge** Hans og Grethe stien 64 4300 SANDNES
6118 00 **Brådlund, Asbjørn** Fjellveien 4 4340 BRYNE 51488037 S
6145 19 **Andreassen, Trygve Johannes** Store Elvegata 65 4500 MANDAL
5949 00 **Pedersen, Dag Henrik** Pb 2069 Posebyen 4602 KRISTIANSAND S
6005 19 **Nilsen, Egil** Østre Strandgate 60 4610 KRISTIANSAND S
6007 19 **Bentsen, Helge** Ravnedalsveien 15 4616 KRISTIANSAND S
6004 19 **Sandstaa, Tor** Fullriggerveien 23 4624 KRISTIANSAND S
6001 19 **Nomedal, Einar** Kartheia 20 4626 KRISTIANSAND S 38010645
5977 19 **Olsen, Leif** Gml. kirkevei 22 A 4630 KRISTIANSAND S
6093 13 **Olsen, Henry Kåre** Nedre Lundsvei 3 B 4630 KRISTIANSAND S
5989 00 **Tegnander, Kjell** Ingebjørgs vei 1 4633 KRISTIANSAND S
6002 19 **Ommundsen, Unni** Grovikstien 25 4636 KRISTIANSAND S
6003 19 **Ommundsen, Otto** Grovikstien 25 4636 KRISTIANSAND S
6000 19 **Nielsen, Karin** Trollkleiva 7 4638 KRISTIANSAND S 38043954
6008 19 **Hansen, Tor Magne** Åsveien 65 4700 VENNESLA 38156656
6009 19 **Hansen, Karin S.** Åsveien 65 4700 VENNESLA 38156656
6010 19 **Arntzen, Reidun** Per Gyntss vei 14 4700 VENNESLA 38157436
6164 00 **Andersen, Kristian** Heiselflaten 13 4700 VENNESLA 38154232
6033 12 **Merknesnes, Agnar** Solsletta 36 4740 TVEIT 38063593 C
6040 19 **Krabberød, Ann E. Groth** Tingveien 10 4752 HAMRESANDEN
6011 19 **Haugå, Jørgen** Bakkemoen 37 4760 BIRKELAND 37276654
6012 19 **Haugå, Solveig Larsen** Bakkemoen 37 4760 BIRKELAND
6022 18 **Eikin, Arild Østebø** Strømsbuveien 42 4800 ARENDAL
6072 18 **Dale, Bjørn** Gamle Songevei 97 4800 ARENDAL C
5951 18 **Bratland, Bjørg** Hampemyrveien 8 4818 FÆRVIK 37028497 A
5972 18 **Ølstad, Kari-Beth** Slåttvolden 4818 FÆRVIK 37086252 S
6138 00 **Jensen, Håkon** Ranvigveien 40 4870 FEVIK 37047084 S
6019 18 **Strømvoll, Rune H. S.** Chr. Gøyes vei 6 4875 NEDENES
6156 18 **Kleven, Karin** Eikeveien 4 4883 BJORBEKK 37095012
6082 10 **Gjelland, Ole Gunnar** Lerkeveien 21 5030 LANDÅS 55286348
6021 00 **Bjørheim, Kjell A.** Løvåsveien 80 5033 FYLLINGSDALEN
5969 10 **Stensen, Sven** Nipedalen 295 5034 YTRE LAKSEVÅG 55340558
6026 10 **Nilsen, Brynhild** Lyngbøveien 23 5034 YTRE LAKSEVÅG
6055 10 **Mikkelsen, Irene Hegg** Mårdalen 15 5046 RÅDAL 55135287
5974 10 **Magnus, Truls H.** Søvikgeilen 14 5060 SØREIDGREND
6013 10 **Birkelid, Kim Ragnvald Andreas** Kipleveien 19 A 5074 GODVIK
6048 10 **Skogstrand, Øivind** Morvikbotn 74 5095 ULSET 55186561 C
5961 10 **Stokke, Andreas** Hamreveien 17 5210 KALANDSEIDET
6078 10 **Lien, Solveig** Postboks 121 5265 YTRE ARNA 55247213 C
6143 00 **Kløften, Børre** Storevardsbrekka 79 5305 FLORVÅG 56141091
5952 10 **Brakstad, Kjersti** Knappskog 5353 STRAUME 56336367
6161 10 **Eide, Magnar** Høgafjellsveien 33 B 5355 KNARREVIK 56332288
5931 10 **Haakonsen, Ansgar K.** Stativ 2 - Solsvik 5363 ÅGOTNES
5973 17 **Jansen, Inger Lise Wegner** Skeisvollsv 27 5500 HAUGESUND
6140 13 **Hovland, Aksel J. Juell** Hjortestien 37 5500 HAUGESUND
5942 00 **Ottesen, Tore Ravn** Solheimslø 22 5530 FØRDE I HORDALAND
5971 10 **Stakseng, Svein Rune** Kyrhagen 5610 ØYSTESE 56556035
5987 00 **Bekkestad, Tor Åge** Postboks 107 5745 AURLAND 57633605 M
6030 00 **Veum, Ingvar** Høydalen 5745 AURLAND 57633135 M
6122 00 **Sire, Jan** Eidsgrenda 5880 KAUPANGER 57678437 X
6053 00 **Solheim, Kåre** Saltkjelen 5890 LÆRDAL 57669363 T
5962 15 **Tøllefsen, Ole** Eystein Orres gate 8 6005 ÅLESUND 70100948
6049 15 **Langva, Greta Navelsaker** Fredbergveien 25 6009 ÅLESUND

6080 15 **Petersen, Ronny** Syvermarka 2 6012 ÅLESUND 70143307 F
6058 15 **Navelsaker, Jostein** Emblem 6013 ÅLESUND 70150723
6136 00 **Blom, Martin O.** Øvste Nakken 27 D 6014 ÅLESUND 70144889
6154 00 **Læseth, Ann Elise** Støveien 12 6014 ÅLESUND 70143407 G
6050 15 **Skog, Jan Erik** Furelia 41 6017 ÅLESUND 70148166
5950 15 **Hatle, Reidar** Vestnes 6390 VESTNES 71180139 C
6035 15 **Tautra, Kjartan** Fannestrandveien 23 6400 MOLDE 71253334 Q
6166 15 **Øverås, Bjørn Magne** Steinsvoll 6470 ERESFJORD 71234146
6139 15 **Skarvøy, Ingjarl** 6490 EIDE 71296284 C
6024 15 **Ormbostad, Harald** Vuggaveien 18 6500 KRISTIANSUND N
6045 15 **Sundet, Geir** Smørsoppen 5 A 6500 KRISTIANSUND N
6066 15 **Stokke, Arve** K. Bothners gate 18 6500 KRISTIANSUND N
6079 15 **Meek, Per Arne L** hr Grunden 10 6500 KRISTIANSUND N
5966 15 **Lønnheim, Even** 6523 FREI 71528802
6130 15 **Sogge, Kjetil** 6640 KVANNE 71663657 S
6127 15 **Buvarp, Jon Arne** Moen 6655 VINDØLA 71662114 S
6121 00 **Rindal, Jostein** Fossebakken 6770 NORDFJORDEID 57862868
6056 12 **Hansen, Idar** Kirkegata 41 7014 TRONDHEIM 73528126
5937 00 **Kulen, Terje** Fagerliveien 26 7018 TRONDHEIM 73511791 C
6081 00 **Trengereid, Gunnar Andreas** Osloveien 38 7018 TRONDHEIM
5982 00 **Osen, Vidar** Havstadveien 13 D 7021 TRONDHEIM 72553416 S
6125 00 **Nygård, Harald** Karolinerveien 8 C 7021 TRONDHEIM
6046 00 **Grøvlén, Øystein** Ullings veg 68 7033 TRONDHEIM 73940208 M
6089 12 **Thomassen, Jan** Rotnesstet, Osen 7057 JONSVATNET
5993 12 **Drabløs, Finn** Starrmyra 58 7075 TILLER 72880775 C
6057 12 **Sandvik, Karl Oscar** Saupstadringen 119 E 7078 SAUPSTAD
6092 12 **Braseth, Geir Leif** Jarveien 29a 7080 HEIMDAL 72880500 C
5933 12 **Murr, Edward** St. Georgs vei 3 7130 BREKSTAD 72524668 C
6099 12 **Brekstad, Aase Merete** Ola Olsas Vei 20 7140 OPPHAUG
6105 12 **Bekken, Ketil Erland** Åge Bjelkes vei 15 7140 OPPHAUG
6103 12 **Ophaug, Øyvind** Trondheimsveien 12 7300 ORKANGER
5948 00 **Øfsti, Petter Andreas** Årholt 7700 STEINKJER 74144244 J
6135 12 **Pettersen, Odd Karsten** Tuvsfogveien 10 7710 SPARBU
6107 00 **Prestvik, Anja** 7940 OTTERSTØY S
5954 00 **Fremstad, Håkon** Ankerveien 21 8013 BODØ 75562902 C
6097 00 **Bergheim, Thomas Stian** Gammelveien 1 8052 BERTNES
6042 11 **Langeland, Jan** Solvollveien 5 A 8200 FAUSKE 75645857 C
6015 00 **Grønnevik, Arnold S.** Kalvhagen 6 8250 ROGNAN 75691007
6163 11 **Rendall, Fritz** Vegskiftebakken 4 8255 RØKLAND 75693266 C
6071 00 **Bernhardsen, Per Magne** Eltoft 8360 BØSTAD C
6155 00 **Simonsen, Anne Sofie H.** Postboks 82 8475 STRAUMSJØEN
6088 11 **Kristoffersen, Stig-Arne** Buveien 62 B 8520 ANKENESSTRAND
6141 00 **Olsen, Jarle Leon** Svenskeveien 191 8610 GRUBHEI 75130964
6110 00 **Jensen, Bjørn Joar** Brakkebakken 30 B 8616 BÅSMOEN
6063 00 **Herseth, Joar** Teienvegen 23 8700 NESNA 75056454 C
6134 00 **Goss, Elizabeth Ljønnes** 8762 SLENESSET 75091192 B
5955 00 **Bang, Elin** Vestregata 65 9008 TROMSØ 77684771 C
6083 00 **Svendsen, Gudrun** Holtveien 11 9012 TROMSØ 77683864 M
5956 00 **Bang, Marie Bergli** Merkurveien 17 9024 TOMASJORD
6169 00 **Driveklepp, Johanne Eline** St. Hansveien 12 9350 SJØVEGAN
6153 00 **Storhaug, Peder** Heggan Alle 30 B 9400 HARSTAD 77062816 C
6159 00 **Bendiksen, Geir K.** 9426 BJARKØY 77090335 C
5934 00 **Polden, Roald** 9442 RAMSUND 76938831 M
5940 00 **Berg, Hallvard** Postboks 10 9442 RAMSUND 76938422 F

SORRY i Aftenposten:

**SLEKTS-
FORSKERE
spør ofte om
jeg har noe
stamtre.
Nei, jeg
besøker i
grunnen alle
slags trær.
(SORRY, e.
Trollhaug-
ens Tass)**

Fortiden i dag

Slektsforskerdagene 1996 25.-27. oktober

Som kjent skal DIS-Norge, i samarbeide med Info-Rama i Sandvika, arrangere en historisk messe. Utstillingen går samtidig med *Kunst, Håndverk og Antikkdagene* og vil bli en kombinert utstilling med mange historiske- og kulturhistoriske elementer.

I tillegg til presentasjon av relaterte organisasjoner og lag vil DIS-Norge organisere interessante foredrag, som vi håper mange av våre lesere vil melde seg på til. Dette er en tradisjon som vi startet med under våre Slektsforskerdager både i 1994 og 1995 og som ble besøkt av mange.

Nedenfor finner du listen over foredragsholdere, samt tidspunktet. Prisen er kr 50,- pr foredrag, se nedenfor om rabatter. Vi vil oppfordre deg til å forhåndsbestille for å sikre deg plass.

Til informasjon: Inngangsbeløpet gjelder pr foredrag. Velger du flere foredrag, blir det å multiplisere. Adgang til begge utstillingene kommer i tillegg og betales ved inngang til messehallen. (kr 60,-)

Fyll ut nedenforstående påmelding og send den til DIS-Norge, Boks 146 Manglerud, 0612 Oslo. Innbetaling skjer til postgirokonto 0809 59 69829.

Åpningstider for messen kunngjøres i dagspressen.

Tid:	1230-1330	1400-1500	1530-1630	1700-1800
Fredag 25 okt		Adelsprosjekt, begrenset antall plasser!		
Lørdag 26 okt	BN	RB	RR	OH (Tema 1)
Søndag 27 okt	OH (Tema 2)	HC	HK	

Følgende foredragsholdere kommer med disse temaer:

Seminar "Adelsprosjekt" med tema ASPA-ættene fra Tingvoll på Nord-Møre, ledes av Tore Vigerust og Anders Bjønnes. Deltagelsen krever innsikt i temaet og deltagere burde helst være forberedt. Varighet 4 timer.

BN= Bjørn Nilsen. Tema: Databehandling i Slektsforskning.
RB= Ranveig Blakkestad. Tema: Finne-innvandringer til Øst-Norge.
RR= Rolf Riiser. Tema: I biskop Jens Nilssøns fotspor over Krokskogen år 1594 (Foreløbig tittel).
OH= Ola Holst. Tema 1: Slekthistorie er kulturhistorie!
Tema 2: Kystkulturen i Asker i det 19. århundre.
HC= Hans Cappelen. Tema: Heraldikk i slektsforskning.
HK= Harald Kolstad. Tema: Sandvikselven, mer spennende enn du tror!

Innmelding med betaling skjer til DIS-slektsforskerdagens gironummer: **0809 59 69829**, Slektsforskerdagene DIS-Norge, Boks 146 Manglerud, 0612 Oslo

Kr 50,- pr foredrag. Rabattordning for lørdag. Alle 4 foredrag kr 160,-
Rabattordning for søndag. Alle 3 foredrag kr 120,-
kr 200,- for hele seminaret på fredag (Adelsprosjekt - Tore Vigerust).

Frist for innbetalingene: 18. oktober

(I tillegg kommer inngangspenger for messen, kr. 60, som betales direkte til Inforama ved inngangen)

Folk bes møte opp en halv time før, slik at vi kan selge restplasser, etter at de som har forhåndsbetalt har fått sine plasser.

Kontaktpersoner for
messen er Jan Keus og
Rune Bratfoss, se s. 2

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr _____ Sted: _____ Tlf. _____

Fredag

Lørdag

Søndag

☐ Adelsprosjektet ☐ BN ☐ RB ☐ RR ☐ OH 1 ☐ OH 2 ☐ HC ☐ HK

Etterlysninger

Denne spalten er åpen for medlemmer av DIS-Norge.

Det koster ingenting, men kost gjerne på deg å være klar og konsis når du skal formulere din etterlysning.

Lykke til!

Bidrag bes sendt med E-mail til alf.christophersen@basalmed.uio.no eller med diskett hvis mulig.

Etterlysning 39/1996

Fana

I Klokkeboken for Fana er følgende antegnet: (Presteboken er meget utydelig skrevet, se derfor (fol 26/27, klokkebok 34)).

Jens Arneson;, f. 17.8.1818 i Fana, sønn av "Moderen Quinde, rettere, enke Marthe Halvorsdtr., Indre Hop og Faderen, ugift ungt mandfolk Arne Helgeson, Indre Hop *dpt 23.8.1818 i Birkeland kirke; faddere: Elling Larson, Helene Andersdtr., Niels Henrikson, Siri Larsdtr. Indre Hope, Lars Mikalson Kraakenes*

Jens ble senere konfirmert 5.5.1833 i Fana (af got Begreb, Flid og Opførsel) og at "Unk. Jens Arneson Indre Hop flyttet 22.8.1848 til Nordland", hvor han slo seg ned som Bøkker i Lofoten. Etterkommerne er her forholdsvis klare.

Vi vet også med stor sannsynlighet hvem som er faren. Det er antatt at dette er Arne Helgesen, f. 7. august 1796 i Indre Hop, Fana, d. 19. februar 1849 i Bergen. Han ble siden gift med Sigrid Larsdtr.

Den som søkes er Marte Halvorsdtr??

Søk i Folketelling for 1801 Søndre Bergenhus gir en rekke kvinner som kan være alternativ mor, en del av disse er kontrollert, men uten resultat. Nedenfor er de som ved 1801 etter mine søk er under 50 år

* Fana, Birkeland Annex, Søevigen,

Marthe Halvorsdtr, 14 år

* Fana, Birkeland Annex, Henne

Marithe Halvorsdtr, 15 år

Marthe Halvorsdtr, 5 år

* Fana, Birkeland Annex, Byenæss

Marthe Halvorsdtr, 34 år

* Fana, Birkeland Annex, Kirke-Birkeland

Marthe Halvorsdtr, 37 år

* Tysnes, Opdahl, Borgen

Marith Halvorsdtr, 6 år

* Lindaas, Østrems, Indreborplasset

Marta Halvorsdtr, 13 år

* Lindaas, Lindaas, Løtvet

Marte Halvorsdtr, 17 år

* Bergen 23de Rode, 128

Marthe Magdalene Halvorsdtr, 33 år

* Bergen 1 Rode, 112

Marthe Halvorsdtr, 31 år

* Sund, Fielde, Aase

Marthe Halvorsdtr, 31 år

* Sund, Østervold, Bøe

Marthe Halvorsdtr, 49 år

Kjenner noen til Familien eller til Martha Halvorsdtr, ta kontakt:

Otto Jørgensen

Åsenhagen 46 B

2020 Skedsmokorset

e-post: otto.jorgensen@sn.no

Etterlysning 40/1996

Herøy, Nordland

Jeg søker etter opplysninger om foreldrene til Hanna Sofie Hansdtr, f. 17. mai 1821. Hun skal være døpt i Hamnes Kirke i Herøy, Nordland. 16. oktober 1845 ble hun gift med Anders Østensen Falch, f. 1814 i Øksningen-Ytre, Herøy, døpt 26. feb 1815.

Otto Jørgensen

Åsenhagen 46B

2020 Skedsmokorset

e-post otto.jorgensen@sn.no

Etterlysning 41/1996

Hafslo, Sogn og Fjordane, Øksnes, Nordland.

Eg leiter fortvila etter forfedra til min oldefar, **Gjermund Andreassen.**

Min tippoldefar Andreas Nikolai Sjøtun kom fra Hafslo i SF til Øksnes i 1867. Hans far het Jens Pedersen Marum og var sannsynligvis husmann (Sjøtun?) i Hafslo. Moren het Øllegaard Ingebrigtsdatter. Er det noen som vet noe om slekt i tida før ca.1840 i Hafslo prestegjeld - nå en del av Luster kommune i SF.

Gjermund Andreassen

Ærfuglveien 2,

N-8450 Stokmarknes,Norway

e-post: gjermund@nord.eunet.no

Etterlysning 42/1996

Jeg er ny i Dis-Norge og er på jakt etter min fars familie. Jeg er enebarn og mine foreldre ble foreldreløse da de var mindreårige. De ville ikke fortelle noe særlig om sin familie og oppvekst, og jeg har ingen slektninger å spørre. Min far het Olaf Nicolai Nicolaisen, f. 25.9.1900 i Østre Aker. Han hadde en bror Herman, som var 16 år eldre. Han døde på begynnelsen av 50-tallet. Det var to søsken mellom dem, som døde som barn, Benedicte og Harald.

Deres far var sjømann og het Bernhard Nicolaisen, f. 4.11.1856 i Østre Aker(?) døde til sjøs ca. 1902-03. Moren het Karoline Dorthea f. Johannesen, f. i Østre Aker ca 1857. Død ca. 1916. Bernhard hadde bl. annet 2 brødre, Thorvald og Johan. En av dem var maskinist og jobbet noen år på Prinds Christian Hauges Minde i Oslo. Deres far het Nicolay Jensen, f. 12.1.1819 og var gift med Karen f. Arnesdatter fra Solør.

Karoline Dorthea f. Johannessens foreldre var muligens Johan Hansen og Berthe Pedersdatter. Jeg er også svært interessert i hennes søsken, da jeg i begravelsen til noe jeg trodde var min fars tante, Hanna Grønnerøe, fikk vite at det var hun ikke. Hun og hennes datter Ester Grønnerøe f. 1898 er de eneste slektninger jeg har hatt kontakt med, de er begge døde. Plutselig ramlet min lille familieverden sammen, Hvem var de??? Derfor har jeg begynt med slektsforskning.

Opplysningene ovenfor har jeg funnet på Riksarkivet, men der kan man jo grave seg ned i måneder og år. Det er en umulighet når man er i full jobb og ikke bor i Oslo. Derfor medlemskap i Dis-Norge.

Med vennlig hilsen
Kari Nicolaisen,
Fjellveien 31a,
1678 Kråkerøy
e-post: nicolais@online.no

Etterlysning 43/1996

SUNNHORDLAND

Søker foreldre og hjemsted til DAGFINN HAAVERSEN WEN, født 1737, døde 1817.

Gift 1. gang med Lisbeth Ibbesdtr, Bergen (1735-1802). Tre kjente barn: Jacob Wendelbo f. 1767, Maren Katrine f. 1772 og Kirstine Marie f. 1775. Sistnevnte ble gift med gjestgiver Johannes Olsen Blokhus.

Dagfinn Haaverson bor først på gården Kaarevigen på Stord, seinere Haugsgjerd og Tvedt i Valestrand. Til å begynne med skriver han seg som Dagfinn Kaarevigen eller Dagfinn Hoverson Kaarevigen, seinere Dagfinn Haaverson Wen.

Med hilsen
Per Terje Haaland,
Hagabakka 5,
4320 Hommersåk.
T. 51 68 87 54.
e-post: per-terje.haland@fm-ro.sri.telemax.no

Etterlysning. 44/1996

Søker etterkommere etter Ole Holte født 1875 i Ålen, og kona Anna fra Rindal.

Disse bodde i Ålen noen år, senere flyttet de til Glåmos. De hadde 8 barn: Jon, Anna, Olga, Rudolf gift med Åsta, Johan, Petra, Ragna og Bernhard.

Jon var ikke gift, men hadde en sønn som het Oddvar og han har familie på Sunndalsøra....?... Ragna ble gift med en Henry Holmen og de hadde 4 barn:

Gerd (gift Elstad), Astrid, Hans Ole og Randi Helen. Er interessert i alle opplysninger om disse.

Gurli Holte
Bøckmansv.79
7022 Trondheim

Etterlysning 45/1996

Kjenner noen til disse tre søsknene?

Johanna Andersdatter Trøhaug
Peder Anderson Trøhaug
Helga Andersdatter Trøhaug

Foreldrene het: Ingeborg Halvorsdatter Grøtådal født 1861 i Ålen/Hessdalen og **Anders Trøhaug**.

Gurli Holte
Bøckmansv.79
7022 Trondheim

Etterlysning 46/1996

Onsøy/Fredrikstad/Glemmen. Slekten Bruun

IVER PETERSØN BRUUN, lensmann i Onsøy 1767-1806, f. ca 1740, d. 14 juli 1806 i Onsøy.

gm **RAGNHILD M ARNTZDTR LUND**, Onsø krk 29 jan 1768

HVEM VAR DERES FORELDRE ? Ikke funnet registrert Onsøy, Fred.stad og omegn. KAN DE BEGGE HA KOMMET FRA DANMARK ?

De hadde 8 barn, hvorav Christian Fridrich Bruun f 1770, var lensmann i Onsøy 1807-22 og Johan Henrich Bruun f.1776, fra 1825. Sønnen Peter Andreas Bruun og dennes sønn Elias Bruun var kjente kjøpmenn i Fredrikstad. Begge nevnt i Fr.stad by hist. Torger Andreas Bruun er gjennomgående slektsnavn.

JULIANE ELISABETH SOEVOLD f 12 jul 1819 i Forstaden, gm **TORGER ANDREAS BRUUN**, skipper og reder f 14 mar 1807 s.a. foran nevnte Peter Andreas Bruun. Fødselsreg. ikke funnet.

HVEM VAR JULIANES FORELDRE ?

MAREN HELENE WEYER, f ca 1776 gm foran nevnte **PETER ANDREAS BRUUN**, f 15 nov 1772, bosatt Fred.stad i 1801 med hustru og 3 barn.

HVEM VAR MAREN HELENE'S FORELDRE?
KOM HUN FRA TØNSBERG ?

(Lassons Samlinger om Weyer-slekten gir feilaktige data om forbindelse til Bruun-slekten i Fredrikstad)

Jeg er kjent med at det er mange Bruun-slekter i landet. Min kones fars aner er fra Fredrikstad og har ingen kjent spredning derfra, men den finnes nok ! Har i løpet av 2 års forsøk ikke funnet forbindelser til Iver Bruun's foreldre eller til familiene Lund, Søvold, Weyer. Stor takk skyldig til bistand. Har modem og henter meldinger fra Slektsforum BBS (DIS medl nr 4527).

Oddvar H Lien
Jaktlia 29C
1345 Østerås.
tlf 67 14 35 07 (pensjonist og stort sett hjem-mev.)
e-post: klien @ sn.no

Etterlysning 47/1996

Schildrop/Schjelderup-slekten.

1) Hvem var Stevelin Schildrop, født 27. juni 1785 og død 1830?

I kirkeboken for Borgund står det oppført at skipskaptein Stavelinge Skildrup ble gift i 1818 med Anne Høyer Rønneberg av den kjente Rønneberg-slekten i Ålesund. Da hans førstefødte ble døpt i 1819 var navnet forandret til Stevlinge Schildrop.

Det har vært hevdet at alle i Norge som har etternavnet Schjelderup i en eller annen form som f. eks. Schildrop er etterkommere etter Bergens-bispen Jens Schjelderup som ble født i 1490 på gården Skiildrup i Svendborg amt på Fyn i Danmark. Det rimeligste ville da være å knytte Stevelin Schildrop til Schjelderup-familien på Herøy og Ulstein som stammer fra biskop Jens Schjelderups sønne-datter, Maren Schjelderup, som var gift med sogneprest Mentz Christophersen Darre i Trondheim. Deres sønne-sønn som var prest i Løten, tok etternavnet Schjelderup etter sin bestemor. Hans sønn, Villum Schjelderup, kom ca. 1717 på besøk til sin fars halvbror, presten Melchior Falch, i Herøy, giftet seg med datteren Anna Helene, gav opp teologistudiene og ble klokker i Herøy.

En av Villum Schjelderups etterkommere var Stevelin Schjelderup som ble lensmann i Ulstein i 1762, men jeg har ikke funnet noen forbindelse mellom Stevelin Schildrop f. 1785 og lensmann Stevelin Schjelderup f. 1733 som for øvrig fikk mange barn i sine tre ekteskap. Heller ikke har jeg funnet noen forbindelse til andre grener av Schjelderup-slekten på Herøy og i Bolsøy.

I kirkeboken for Borgund er ikke Stevelin Schildrops far nevnt. Det er uvanlig. Ingen av Schjelderup-slekten var forlover ved giftermålet. Den rollen hadde stortingsmann, reder og postmester P. Tonning i Ålesund. Heller ikke ved dåpen av den førstefødte var Schjelderup-familien representert. Som faddere er bl.a. oppført S. Schildrop som må være Stevelin selv og tollbetjent Linde foruten medlemmer av Rønneberg-familien. Stevelin Schildrops navn finnes ikke i folketellingen i 1801, men det kan jo selvfølgelig tenkes at han allerede hadde tatt seg hyre på en båt i utenriksfart.

Kan noen hjelpe meg med opplysninger om Stevelin Schildrops forfedre, vil jeg være meget takknemlig for det.

Hvem var Ane Schelderup, født ca. 1600?

Vi vet at Ane Schelderup var gift med Christianus Georgi Jürgens (også kalt Christen Jørgensen), født i Nord-Tyskland i 1598. I 1644 kom han som kapellan til Beitstad i Nord-Trøndelag og i 1665 ble han kalt til sogneprest i Beitstad. Han døde like etter utnevnelsen i 1665 og enken Ane Schelderup ble gift med den nye sognepresten Michel Augustinussen.

Fødselsåret for Ane Schelderup er ukjent, men hennes eldste sønn fra første ekteskap, Thomas Jørgensen (også kalt Thomas Langnes), ble født i 1621. Sannsynligvis ble Ane født år 1600 eller et par år senere.

Trondheimsbispen Peder Jenssøn Schjelderup, født 1571 (for øvrig far til ovennevnte Maren Schjelderup), skal ha hatt to døtre som het Anna. Kan det da tenkes at Ane Schelderup var datter av biskop Peder Schjelderup og hans første kone, Anna Nielsdatter, som ble født ca. 1580 og døde 1612? Den andre datteren som het Anna, var mye yngre og må være fra biskopens andre ekteskap. Hun døde først i 1701.

Hvis noen kan gi meg opplysninger om forfedrene til Ane Schelderup (skrivemåte etter bygdebok for Beitstad), vil jeg sette stor pris på det.

Andreas Stokke
Hamrevege 17
5210 Kalandseidet
tlf/Fax: 55 10 10 35
e-post: astokke@online.no

Etterlysning 48/1996

Halsnøy

Eg treng hjelp til å finna opphavet til tipp-tipp-tipp-oldemor mi, **Gyrid Olsdotter**. Ho var gift til Eide på Halsnøy med Gudmund Andersson Eide (1794 - 1855). Dei var plassfolk. Dei må ha gifta seg kring 1821, for første barnet deira kom til verda i februar 1822.

Men kor kom Gyrid frå? Vigsla er ikkje å finna i kyrkjeboka for Fjelberg. Det kan tyda på at Gyrid var utanbygds frå, og at dei gifte seg i hennar heimbygd. I bygdeboka (Kvinnherad band 5) står Gyrid nemnd *Gyrid Olsdotter Vågen*. Kor bokskrivaren har fått namnet Vågen frå, veit eg ikkje. Etter det eg kan sjå var Gyrid korkje frå Vågen i Ølen, Skånevik eller Etne. Elles har eg erfaring for at ektefellene sine gardsnamn i bygdeboka ikkje alltid er korrekte. Til slutt kan eg opplysa at Gyrid døydd 2. juni 1839, og skulle då ha vore 48 år gamal.

Per Ivar Tautra
Holtavegen 15c
5046 Rådal
tlf. p. 55 13 52 29

Etterlysning 49/1996

Slekt på Nordmøre og Helgeland

I "Slekt og Data nr" 2/1996 søkte jeg opplysninger om fjern slekt, og fikk stor respons på min forespørsel - hele 15 slektsforskere har hatt bidrag å gi. Det har også vært oppmuntrende at mange av bidragsyterne har fått nytte av de slektsopplysninger jeg hadde. Denne responsen frister til et nytt forsøk på å søke etter opplysninger (og gjerne tips om kildehenvisninger) om følgende slekter/personer, 1. Johan H. Weinberg, handelsmann i Kristiansund på 1750 tallet. Kilde er Kristiansunds Historie bind 1, side 156. Hustruens navn kjenner jeg ikke, men hans datter Alette Cathrine, født 1753, ble gift 1774 med kjøpmann Janus Claudius Ørfeldt i Trondheim. Jeg søker kontakt med slektsforskere som har opplysninger om Johan Weinberg, om hans hustru og om det var flere barn i ekteskapet. 2. Jens Albrigtsen, født før 1645 og død før 1684, handelsmann, jektebruker og gårdbruker på Åkvik i Her-

øy på Helgeland. Han hadde tidligere vært bestyrer for Irgensgodset på Helgeland, men da Irgens døde ble han trolig "arbeidsledig". Jens var gift med Kirsten Pedersdatter Falch, de hadde mange barn i ekteskapet. Jeg vet lite om barna, bortsett fra sønnen Jonas som var født ca 1673. I kildene er det nevnt at Jens Albrigtsen kom fra Nordmøre, men det er også antydning at han var dansk. Jeg søker kontakt med slektsforskere som kjenner til hvor Jens Albrigtsen kom fra og som har opplysninger om hans foreldre.

Haldorf Andersen
Kirkeveien 16
1400 Ski
tlf. 64 87 44 41
e-post: halander@sn.no

Etterlysning 50/1996

Kåre Pettersen - Målselv Bygdebok

I litteraturliste for Målselv Bygdebok henvises til **Kåre Pettersen**: Johan Bernhard Kreutzer - Manuskript i privat eie.

Jeg ønsker kontakt med Kåre Pettersen (som muligens bor i Tromsø) eller andre som kjenner til dette manuskriptet.

Margrethe Knudsen
Postboks 201
7053 RANHEIM

Etterlysning 51/1996

Sunnfjord

Jeg søker etter forfedrene til sersjant **Elias Furrevik** som oppgis å være født i Sunnfjord 10/11 1852 og døde 7/12 1939.

Gift med **Anna Rasmusdatter Eidså**, født 26/5 1862. Elias og Anna overtok gården på Eidså, Sunnmøre etter hennes far. De solgte gården senere.

De hadde 7 barn hvorav 4 utvandret til USA. Etterkommerne der borte skriver nå slektsnavnet som Furrevig. Furrevik-slekten kommer fra Solund i Yttre Sogn, så jeg er meget interessert i forbindelsen til Sunnfjord.

I Solund Gards- og Ættesoge finner jeg Elias Severin Furrevik født 1859, bodde i Bergen 1875. Skreddersvenn. Han var sønn av Kristoffer Rasmusson født 1819 som overtok slektsgården. Bestefaren het Rasmus Kristoffer-son Vaulen, født 1788.

Jeg håper på en kopling her et sted. Kan det være samme person? Er de fettere? Kristoffer har en bror født i 1824 og døpt Ola, han var en tid lærer og kirkesanger i Vik i Sogn. Jeg er takknemlig for opplysninger.

Knut Furrevik
Oterveien 5
3124 Tønsberg
tlf. 67 56 49 29
e-post: kaf@sn.no

Etterlysning 52/1996

Dorte Hovelsd gift etter 1650 m Tallak Olsen Nordre Svindal (gr. 51). f. ca. 1606 på samme gård, d. 1676. Sammen hadde de barna Jon, 1651, Randi, Rolf ca. 1656, Ole ca 1658, Even ca 1660, Inger, Sakse ca. 1666 og Kristoffer ca. 1669.

Hun døde på N. Svindal 1676.

Dorte Hovelsd var enke etter Ole Torvaldsen Hovin og hadde med ham sønnen Ole, f. ca. 1649, men jeg kan ikke finne hennes opprinnelse.

Kan noen hjelpe?
Stein Westengen
Boks 9423 Grønland
0135 Oslo
tlf: 22 68 25 95
e-post: swesteng@sn.no

Etterlysning 53/1996

Birger Berthils - Sømna

Jeg søker opplysninger om kunstneren **Birger Berthils** og hans familie.

Margrethe Knudsen
Postboks 201
7053 RANHEIM

Etterlysning 54/1996

Oslo- Akershus

I am seeking information on the following families;

Carl Martinius Christensen; f 1843, AAS (Kroer)

Guri Gudmondsdatter; f 1843, Gausdal; died after 1928
Their children are:

Anna Sophia Carlsen Andersen; f 8-4-1869, Trefoldighets

Caroline Gustava Carlsen; f 1-1-1871, Tref.

Sigrid Charlotte Carlsen Lindstad; f 16-1-1873, Tref.

Harold Oskar Carlsen; f 10-2-1875 Tref.

Alvilde Caroline Carlsen Johnsen; f 19-2-1877; d 19-12-1967 USA

Thorleif Carlsen

Signe Carlsen Johansen

Ragnhild Carlsen Gundersen f ca 1885; d 18-9-1946

Olga Carlsen Wilhelmsen

Also on the following family, probably from Oslo in the 1870-1880's;

Johan Johansen

Jacob Johansen

Aksel Johansen

Nils Alfred Johansen; f ca 1877

Kristine Johansen

Marie Johansen

I would appreciate any information you may have.

Norman B Johnsen
3746 N Pantano Road
Tucson, Arizona, 85750 USA
tlf. 520-885-6326;
e-post: nbj@azstarnet.com

Etterlysning 55/1996

Vatne, Sunnmøre; Eidsvik i Borgund; Trondheim

Oldemor mi heitte **Anne Amundsd. Tennøy**. Ho vart fødd 25. februar 1830. Døpt i Vatne kyrkje på Sunnmøre. Foreldra hennar var : **Amund Knutsen Tennøy** og **Kristi Nilsd. Uksnøy**. I 1863 var ho å finne i "Eidsvik i Borgund", Sunnmøre, og det er det siste me veit om henne, for i folketeljinga for 1865 bur ho ikkje der lenger. Det er fortald at ho reiste til Trondheim, men ingen veit noko sikkert.

Men skulle det vere nokon i Trondheim eller Trøndelag som har sett namnet hennar so ville det vere gildt å få vite det.

Jakob Stavik
Forhjellen 24, 6400 Molde
tlf. 71 25 25 35
e-post: jstavik@sn.no

Etterlysning 56/1996

Akershus, Fjotland

I would like to obtain genealogical information on my ancestors:

-Anders Nilsen (Bjornholt u. Vik; ca.1789-1870) & Johanne Jonsdatter (fra Grav; ca. 1805-1878). Ref: Enebakk (Akershus fylke) Bygdebok-Bind III, pages 573 and 574.

-Nils Andersen (born ca.1825 in Grav u. Vik) & Johanne Arnesdatter (from Durud, born 1835 in Jensrud u. Tukkebol, daughter of Arne Rasmussen)-married 14 April 1859. Ref: Enebakk (Akershus fylke) Bygdebok- Bind III, page 574.

-Lars Guttormsen (ca. 1779-1844). He moved from Vegge-land in Fjotland to the farm Gjervolstad, in Farsund kommune, where he married Olene Marie Andersdatter (ca. ?-1865) on 26 November 1820. Ref: Herad (Vest-Agder fylke) Bygdebok, page 474.

-Anna Kittelsdatter, Dyrli (ca. 1802-1865) who in 1825 married Ola Jonsen (1788-1869), the first son of Jon Mogensen (1758-1840) & Ester Olsdatter, Sæveland (1763-1842). Ref: Herad (Vest-Agder fylke) Bygdebok, pages 473 and 475.

Takk for alt,
Gilbert Norman Nelson
e-post: GilNelson@aol.com

Etterlysning 57/1996

Vikedal; Imsland

1. **Jon Hansen** f. ca. 1722, d. 1780, g. 1) 1763 m. **Helga Ådnesdtr Øvraland**, Vikedal, f. 1736, d. 1768; g. 2) 1770 m **Gyri Larsdtr**, f. ca. 1734. Helga si slekt er kjent, men ikkje Jon og Gyri. Jon kom til Hallingstad i Vikedal ca. 1763. Begge er konfirmert i Vikedal. Jon på Øvraland og Gyri på Hallingstad. Nå er Hallingstad også "strandstaden" Vikedalsosen og der budde mykkje folk og det var gjennomtrekk der. Har du møtt dei?

2. **Herman Botolvsen** f. ca. 1660, d. 1748 kom til Fatland i Vikedal ca. 1715. Det er truleg han som er st. soldat på Åsland i Hjelmeland i 1701, men er ikkje nemnd i 1707 i heile Rogaland. Han er kanskje på Sundhordland - (sone)son til sagmeister Botolv fra Seim i 1660-åra? Kjenner noko desse karane?

3. **Osmund Tjerandsen Hustevit** i Imsland f. ca. 1648, d. før 1715 (truleg i krigen). Far hans må altså heite Tjerand. Eg har kontruert eit namn på han: Tjerand (Osmundsen) f. ikr. 1620. På Vormestrand budde ein Tjerand i 1563, er han far eller eller farfar eller morfor til Tjerand?

Eg er altså på leit etter prov og indislar i dess tre slektene og vonar på svar. Takk for hjelp

Nils Dybdal-Holthe
4262 Avaldsnes
tlf. 52 84 24 47

Etterlysning 58/1996

Borgund, Sunnmøre

1. Stavik-slekt?

Johanne Karolusdtr. Søvik, f. 1862 i Borgund, Sunnmøre. Konfirmert i Haram, men ellers uvisst hvor ble av. - Trolig identisk med **Johanne Stavik**, som er nevnt i dødsannonse til (bror) Johan Karolussen Søvik/Slotsvik, Ellingsøy i 1936. - Altså, kanskje gift Stavik. Siden hun pr. dato ikke er funnet igjen i Møre og Romsdal, kan det se ut til at hun har flyttet annet steds. Lillehammer-distriktet er kanskje aktuelt, men usikkert. I det minste skal hun ha hatt "halvsøsken" der. Er det noen som har kjennskap til denne Johanne Karolusdtr. og/eller hennes såkalte halvsøsken?

2. **Torbjörg Torbjørnsen "Standal"/Dyphavn**, Borgund. f. ca. 1704, d. 1766. - Gift 2. g. 1737 med Anne Jonsdatter (Tenden?) Nordfjord. Ved trolovelse er nevnt at de "skal boe paa Indre Trandall" i Hjørundfjord, men finner ingen forbindelse verken til Standal eller Trandal. Fins det noen som har opplysninger om førslekt for disse?

Oddvin Hoff
6057 Ellingsøy
tlf. 70 15 62 94

Etterlysning 59/1996

Stjørdal/Hegra

Kan noen gi meg opplysninger om min tipp Tippoldemor **Kristiane Nilsdtr (Leirfall)**, f. 1787, gift. 9. november 1815.

Kristiane var tjenestejente på Leirfall, og giftet seg med **John Lassesen Fornesneset**, f. 1777 og døde 22. september 1863. Han var bruker på Skuggneset - husmannsplass under Nes (Skuggen).

Kristiane og John hadde etter de opplysninger jeg har, 7 barn - hvor den yngste var min tippoldemor.

1. Lasse Ullstadtrøen
f. 21. mai 1815 (Dro til Ålesund 1866)
2. Nils Ullstadmoen
f. 14. september 1817

3. Sigrid (g.m. Ola O. Neset - Meråker)
f. 12.mars 1820
4. Gjertrud (g.m. Ola P. Sørkilhaugen)
f. 17. desember 1821
5. Randi (g.m. Ola J. Beitland)
f. 4. mai 1825
6. Anne (g.m. Ola Frigårdsmoen)
f. 24. januar 1827
7. Gunhild (g.m. John T. Sonneset)
f. 1829
Ole Haarseide
Holbergsgt. 9
7015 Trondheim
tlf. 73 51 09 92

Etterlysning 60/1996 ***Søndre Land/Kristiania***

Jeg søker etterkommere og forfedre til disse personene med røtter i Søndre Land og senere i Kristiania/Oslo.

Christian Torkildsen (Wilbergseid?), må antagelig være født mellom 1785 og 1815. Hans sønn **Andreas Christiansen Wildberg**, (f. 12. august 1835, d. 28. desember 1918) ble gift i Oslo 13. juni 1857 med **Emilie Olsdtr Schytte**, f. 1838, d. 1904.

Deres barn som følger ble født i Kristiania/Oslo:

Josephine Agnes Christiansen	15. desember 1857
Ole Christiansen	1. september 1859
Ragna Karoline Kristiansen	17. april 1861
Johan Peter Kristiansen	13. februar 1863
Carl Wilhelm Christiansen	8. februar 1864
Emil Kristiansen	11. november 1866
Christian Christiansen	1868
Ellida Marie Kristiansen	4. november 1870
Lars Arthur Kristiansen	14. juli 1872
Peter Andreas Tidemann Kristiansen	26. desember 1873
Marta Elvira Kristiansen	20. juli 1875
Inga Antonie Christiansen	31. mars 1878
Anna Emilie Christiansen	27. november 1880
Andreas Christiansen	1883

Ovenstående opplysninger stammer fra kirkebøker, og etternavnets skrivemåte varierer.

Carl Wilhelm var min bestefar og han ble gift 18. september 1888 med Christine Caroline Amanda Jensen f. 26. oktober 1868.

Jeg er interessert i å få kontakt med etterkommere av ovennevnte personer, samt opplysninger om deres forfedre.

Andreas Christiansen bodde i Korsgaten i Oslo, antagelig nr. 12 eller 10, og jeg er derfor interessert i å komme i kontakt med slektsforskere som har opplysninger om "miljøet" der på den tiden han levde.

Lars Christiansen
Randemkroken 29
1540 Vestby
tlf. 64 95 05 85

Etterlysning 61/1996 ***Buskerud/Vestfold***

Jeg søker forfedrene/efterslekten etter matros i Strømmen (Svelvik): **Ole Knutsen** f. ca. 1800, d. 1862 62 år gl. i Strømmen.

Fra ca. 1825 inderst på Nøsterud eie i Nesbygda, Strømmen.

Fra ca. 1840 husmann på Knemseie (Kirkestuvolden) under gården Ulbjørns Knem. Det heter seg i familien at han skulle komme fra Hallingdal.

Ole ble gift i Strømmen kirke 15. april 1825 med **Elen Maria Svendsdtr.**, f. ca. 1797 i Sandsvær, dtr. av Sven Rolfsen Wettestad, husmann og Live Larsdtr.

Følgende barn kjennes:

- Samuel f. 1825
- Liise Karin f. 1827
- Petter Andreas f. 1829 (han har stor efterslekt i Svelvik og omland)
- Søren Johan f. 1833

I følge familien bodde en eller flere av barna på en av øyene i Holmestrandsfjorden i 1860-70-årene.

Rune Edvardsen
Folke Bernadottesv. 10B
0862 Oslo

Etterlysning 62/1996 ***Kvikne/Oppdal***

Jeg etterlyser min tipptipptippoldemor **Berit Jensdtr/ Jonsdtr.**, født ca. 1761 trolig i Innsett anneks, Kvikne prestegjeld, Nord-Østerdal. Hun døde i Oppdal i 1858 og ble da oppgitt å være 97 år. Hun ble gift med **Lars Baardsen Stavelyche/Heggekaasen** (1747-1828) i Oppdal en gang i perioden 1790-1800. Jeg etterlyser Berits foreldre, fødselsdato og -sted.

Knut Krokann
Markaplassen 381
7053 Ranheim
tlf. 73 57 40 93

Etterlysning 63/1996 ***Fanden/Fane/Fahne-slekten fra Lier/Ski/Ås***

I forbindelse med å registrere etterkommer etter Halvor Tordsen Fahne kom jeg over en artikkel i NST (V s.166) om Familien Strøms aner at en for meg til nå ukjent datter av Samuel Halvorsen Fane, **Kirsten Samuelsdtr.**, var stammor til slekten Strøm hvorav et av Kirstens oldebarn, Samuel Strøm stiftet firmaet Steen og Strøm.

1. Er det noen som har mere opplysninger om Kirstens etterkommere?

2. Kirstens bror Halvor Samuelsen Fane hadde i flg. Åsbøkene minst 2 barn. Den ene, Hans Halvorsen Fane, hadde flere barn. Av disse oppgies det i NST at Michel Hansen (Fahne) var maler på Fredrikshald. Broren Johan Hansen Fahne var forvalter på Borregaard og hadde en datter Anne Johansdtr som ble gift i første ekteskap med Peter Garde og i 2. ekteskap med Paul Resen Broch.

3. Kirsten og Halvor hadde mange søsken i flg. Åsbøkene. Kjente er privilegert musiker Jørgen Samuelsen Fahne som virket i området Ullensaker, Eidsvoll, Gjer-dum og Nes og ugift vinhandler Samuel Samuelsen Fahne. Er det noen som kjenner til andre søsken og deres evt. etterkommere og om det kjennes til om Jørgen Samuelsen hadde etterkommere.

Alf Christophersen

4909 Songe

e-post: alf.christophersen@basalmed.uio.no

Etterlysning 64/1996

Trondheim

Jeg etterlyser **Louise Helene Jacobsdtr.** f.27. feb. 1862, sannsynligvis i nærheten av Trondheim.

Hennes far het muligens **Jacob Johansen**. Han var fisker og "kom bort" på sjøen. Moren døde på barselseng da Louise ble født og Louise ble derfor (kanskje) oppfostret hos besteforeldrene.

Louise kom til Amerika som 18-åring og ble gift med Helmer Martin Petersen (fra Vega) i Montevideo, Minne-sota, i 1904.

Louises barnebarn, Jack Rogers, søker nå opplysninger om sin bestemor og ønsker evt. å komme i kontakt med familien her i Norge.

Jeg håper derfor at noen i DIS-Norge kan hjelpe. Alle opplysninger mottas med takk. Dere kan sende svar til meg, så skal jeg videreformidle dem til Amerika. På forhånd tusen takk.

Thurid Cseke

Nordahl Griegs vei 1B

8003 Bodø

tlf. 75 52 45 79 (arb. 75 52 87 70)

Etterlysning 65/1996

Fosen

Jeg etterlyser **Ingeborg Olsdatter**, f. ca. 1785 i Fosen. Ved folketellingen 1801 var hun tjenestepike hos Peder Iversen og Gunel Olsdatter, Fosnæs, Wiig Anex oterøene Sogn, Hovigen.

Ingeborg ble gift med **Jonnas Johanson**, f. ca. 1793 i Faxdall, Iøen, Fosnæs. De fikk datteren **Serina Jonasdatter Heggum**, f. 18. april 1818.

Alle opplysninger om disse personer (og spesielt om Ingeborg Olsdatters forfedre), eller opplysninger om bø-ker etc. hvor jeg kan finne dem selv, mottas med takk.

Thurid Cseke

Nordahl Griegs vei 1B

8003 Bodø

tlf. 75 52 45 79 (arb. 75 52 87 70)

Kommentarer til Elsa Jervan Håkers spørsmål om Peder Falch's hustru Anna Jonsdtr. og Torbjørn Seirungs svar.

Konrad Naustvik.

Eg kunne tatt direkte kontakt med Elsa, men eg går ut frå at det er mange fleire som har interesse av dette så eg vil gjerne at det skal komme i «Slekt og Data». Eg har ikkje modem, så derfor disketten.

Fra ca. 1975 og utover til 1978 veksla eg mange brev med Sigfred Bastesen i Skottevik, mest om Blix-ætta, men vi kom også inn på Falch-slekta. Eg arbeidde då med Walsøe-slekta frå Valsøy (Valdersund) i Åfjord, og syntes eg såg ein forbindelse til Falch-slekta. Eg hadde då i 1978 eit spørsmål i NST (Norsk Slektshist. Tids-skrift) om det var nokon som kjente til alle barna til fogd Peder Falch og Anna Jonsdtr. Eg fikk ingen svar på det, men fikk brev frå ingeniør A. Marstrand i Trondheim som var interessert i Falch-slekta.

Han meinte bestemt at foreldra til **Anna Jonsdtr.** var sokneprest til Grytten og prost i Romsdal **Hr. Jon Eskildsen Green** f. i Trondheim ca. 1580 og død i kallet 07.08. 1623, og hans (2.?) hustru **Gjertrud Ivarsdtr.**

A. Marstrand oppga da 3 barn av Hr. Jon Eskildsen Green:

1) **Hr. Daniel Ramus** sokneprest til Aukra (d. 28.01. 1654).

2) **Hans Joensen** Rådmann i Trondheim (d. 1660).

3) **Anna Jonsdtr.** f.ca. 1602 d.på Tjøtta 1673.

Eg er enig med Marstrand, men så dukker det opp et problem som eg ikkje har registrert at nokon har løyst. I NST XVIII s. 72 er skreve om «Et Ramus-problem». Der kommer det fram at Hr. Jon Eskildsens sønnesønn Melchior Ramus sier at hans farmor var **Gjertrud Jacobsdtr.** og datter av **Lagmann Jacob Pedersen**. Problemet her er at ingen kjenner til at Jacob Pedersen og Margrethe Pedersdtr. Falkener hadde ei datter med navnet Gjertrud.

Eg har som sagt ikkje registrert at dette problemet er løyst, men er overbevist om at Anna Jonsdtr. var datter av Jon Eskildsen Green og Gjertrud Iversdtr./Jacobsdtr. Eg er framleis interessert i om det er nokon som kjenner til alle barna til fogd Peder Jacobsen Falch og Anna Jonsdtr.

Korrekturleser ønskes

Kontakt Slekt og Data
redaksjonen

Husk
Fortiden i Dag!
25.-27. oktober

Skifter som kilde til personalhistorie, del 2

Kristin Røgeberg

Her fortsetter Kristin Røgebergs artikkel fra forrige nr.

Et konkret eksempel på hvordan skifter kan brukes til å studere slektskap

Jeg skal bruke skiftet etter Anne Christophersdatter Øverland for å vise hva man ved hjelp av skiftematerialet kan studere slektskapsforhold.

Anne Christophersdatter døde altså i 1699 og etterlot seg mannen, Peder Jensen. Dessuten etterlot hun seg barn, både myndige og umyndige. Marthe Hansdatter var eldst, 21 år gammel. Hun var fra Annes første ekteskap. Mellom 1691 og 1699 kom det 5 barn til. Vi skal følge Marthe Hansdatter, Anne Christophersdatters eneste barn av første ekteskap videre.

Anne Christophersdatters bo bærer preg av solid velstand. Familien bodde på Øverland, de var leilendinger der. Det var imidlertid noe jordegods her og der som ble skiftet. Man hadde satt penger i - eller arvet - jord, samtidig som man leide jord. Det var på en måte slik tidens økonomiske system fungerte.

Jordegodset besto i

Holmen	12 1/2 lispd	med bygsel
Hole skog	1/2 rdr	med bygsel
Quisperengen	2 1/2 lispd	med bygsel

Vi skal særlig se på den jorda man eide i Holmen i Aker. Går vi tilbake til 1687 finner vi skiftet etter Anne Christophersdatters første mann, Hans Gundersen.²⁰ Dette skiftet viser at Hans etterlot seg jord i Holmen, nemlig 5 lispund. Dette arvet han etter sin far, og dette tilfalder Marthe.

I tillegg har han kjøpt av sine søsken og medarvinger og betalt etter at han giftet seg med Anne Christophersdatter og kom til Øverland 12 1/2 lispund tunge med bygsel i samme Holmen. Tilsammen eide altså boet 17 1/2 lispund tunge med bygsel i Holmen.

Bortsett fra Hans Gundersens fedrene arv som altså tilfalt Marthe alene, fikk enken og Marthe halvparten hver av boet.

Går vi enda et slektledd tilbake, til 1681,²¹ finner vi skiftet etter Gunder Mogensen, Hans Gundersens far, og altså Marthes farfar. Familien bodde på Fornebo og skiftet ble holdt der. Som formyndere for de to yngste barna ble oppnevnt deres bror, Hans Gundersen Øverland og farbroren Jørgen Mogensen Holmen.²² Gunder og Jørgen Mogenssønner hadde én bror til, Hågen, som bodde på Skøyen i Vestre Aker.²³

Brødrene eide gården Holmen sammen. De hadde like store andeler i den hver. Den var odelsgods, det vil si at den hadde vært i slektens eie i minst 60 år. Det er derfor en mulighet for at gården var barndomshjemmet til Gunder, Jørgen og Hågen Mogenssønner. Hans Gundersen og de tre søstrene hans delte sin del av arven, men av skiftet etter Hans i 1687 fremgår det at han også har kjøpt sine søstres arvelodd i Holmen og dermed mer enn fordoblet sitt jordegods i denne gården.

Marthe Hansdatter var altså minst fjerde generasjon som eide jord i Holmen og hennes farfar kom sannsynligvis også derfra.

Skiftet etter Hans Gundersen viser at Øverland ikke bare var et jordbruk. Det var en bedrift som hadde flere ben å stå på. Det var kvernredskap og sagredskap som ble eiet sammen med naboen på Haug, en slektning. Det lå bord ved sagen til en verdi av 1000 rdr. Ved stranden lå 6 limovner kalk til en verdi av 76 rdr. Boet hadde ingen bortskyldig gjeld.

Hans Gundersen døde altså i 1687, og Anne Christophersdatter ble enke med et lite barn, Marthe. Anne Christophersdatter levde som enke fra 1687 til hun giftet seg igjen 1691 med Peder Jensen Øverland, sønn av Jens Grav på Nadderud. Derfor ble det igjen holdt skiftesamling.²⁴ Vi forstår at det ikke har vært så greit for Anne Christophersdatter å være enke. Marthes arvelodd etter faren på 435-3-8 riksdaler skal utredes. Det fremgår at Marthes arvelodd var blitt lånt ut til folk som nå ikke kunne betale for seg. Dessuten var det vanskelig å få solgt kalken som hadde ligget nede ved sjøen og var blitt ødelagt. Skifteretten foretar ny vurdering av hele boet, og hver arvelodd blir redusert til 371-3-12.

Ved skiftet etter Marthes far i 1687 var det ikke nevnt noen formyndere. Nå, i 1691, finner vi imidlertid at det ble oppnevnt to. De var Marthes nærmeste pårørende, «neste frender» på fedrene side, får vi vite, nemlig Jørgen Haug av Østre Bærum og Torsten Rudstad av Akers herred. I skiftet etter Marthes farfar, Gunder Mogensen fra 1681 fremgår det at hennes ene faster Anne Gundersdatter var gift på Haug, og en annen faster, Malene Gundersdatter var gift på Rudstad. Jørgen Haug og Torsten Rudstad var altså Marthes inngiftede onkler.

I 1699 døde altså Anne Christophersdatter, og det ble holdt skifte etter henne. Formyndere var denne gangen Marthes stefar Peder Jensen og Monsieur Christian Jørgensen i Christiania som vi får vite var barnets pårørende. De tok til seg noe av arven hver for å forrente

den. Marthe hadde altså pårørende i Christiania, men det står igjen å finne ut slektskapet der. I og med at hans patronymikon er Jørgensen, så er han kanskje sønn av Jørgen Haug?

Marthes jordegods var ca 14 lispd, det meste i Holmen og vi skal følge Marthe et lite stykke videre. I 1755 ble det nemlig skiftet etter Marthe Hansdatters mann Even Hågensen.²⁵ Nå var Marthe blitt 68 år og enke. Marthe fremla skiftebrev og skjøte. Hun gjorde rede for hvordan hele gården Holmen nå var i familiens eie. I tillegg til hennes odelsgods og arven etter faren Hans Gundersen Øverland og moren Anne Christophersdatter hadde Marthe og hennes mann kjøpt 6 1/2 lispd tunge i Holmen av Marthes stefar, Peder Jensen Øverland. Av rittmester Johan Georg Trübler hadde ekteparet kjøpt 22 1/2 lispund tunge, etter skjøte fra 1709. Marthe var også tilkjent åsetesretten. Tilsammen blir dette 40 lispund tunge, altså en fullgård.

I 1749 kjøpte Marthes eldste sønn Hans Evensen Holmen halve gården som han i 1755, bebodde og brukte. For dette hadde han betalt 1000 riksdaler som vel muligens var brukt til å kjøpe ut søsknene. Dødsboet eide den andre halvparten i Holmen. Den bebodde og brukte Marthe, nemlig ett skippund tunge med åsetesrett, bygsel og herlighet.

Vi har nå fulgt Marthe Hansdatters og hennes jordeiendom fra før hun ble født til hun var 68 år, fra 1681 til 1756. Vi har brukt hennes og hennes families liv og eiendom til å illustrere hvordan man kan studere personalhistorie ved hjelp av skiftene. Vi har også brukt hennes situasjon til å illustrere det som må ha vært et følbart skifte for tidens økonomiske husholdning. Det er kanskje også en indikasjon på det vi har vært inne på tidligere: En økning av antallet selveiere.

**Husk
Fortiden i Dag!
25.-27. oktober**

Våre forfedres materielle miljø

Vi har sett ovenfor hvordan vi kan bestemme våre forfedres sosialgruppe ut fra bruttosum. Folkene på Øverland befant seg altså i et øvre midlere skikt. Vi skal se litt nærmere på en gjenstandsgruppe i skiftet etter Anne Christophersdatter og se hva vi videre kan finne ut om hvor hun befant seg i forhold til omgivelsene. Vi kan også få et innblikk i hennes samtid.

Det er selvsagt en sammenheng mellom økonomi og kultur. Det vi omgir oss med viser vårt arbeide og resultatet av vårt arbeide. Det skaper folk av oss, dvs. har med vår identitet å gjøre. Det viser vår kulturelle tilhørighet.

Anne Christophersdatters skifte er fyldig og preget av solid velstand. Det gir derfor en god oversikt over hvilke gjenstander man kan vente å finne i en husholdning på landsbygden rundt år 1700. Mange - de fleste - skifter var ikke så rikholdige. De inneholdt færre gjenstander og færre gjenstandsgrupper, men det er stort sett de samme typer gjenstander i små som i store skifter. Velstanden kan ofte vise seg i at der et mindre skifte har én av hvert, har større skifter to eller flere av hvert.

Gjenstandene i et skifte ble gruppert etter emne, etter hvor de befant seg på arvetomten og etter verdi. Det er «sølv», «messaging», «senge- og benkeklær» og treverk, «i dagligstuen», i «vestre stuen», «i kjelleren under bemelte stue», «i melkeboden», «i kornboen og stolpeboen» og «på rammen».

• Den salige kvinnes gangklær²⁶

1 sort polemetes kledning, trøye og skjørt	5 - - ²⁷
1 ny sort kledes trøye med atlaskes bånd stafferet og et sort stemets skjørt	3 - - -
1 gammel sort kledes trøye med et sort sarges skjørt	2 - - -
1 sid sort kledes kjol med rød bay under foret, noe slitt	4 -2- -
1 rød sarges skjørt med en rød sarges trøye med bundne ermer i for	3 -1- -
1 slett rød bunden natt-trøye	2 -3- -
1 blå bunden natt-trøye	3 -2- -
1 rødt plysses snøreliv med 30 sølvmaljer og henper imellom for	3 - - -
1 blått plysses snøreliv med 22 sølvmaljer	2 - - -
1 brunt stoffes skjørt	2 -2- -
1 leverbrunt verkens skjørt	1 - - -
1 grått verkens skjørt	- 3- -
2 sorte forklær	- 1- -
1 grønt forkle	- -16-
1 sort podasains lue med sorte knippels om	1 - - -
1 sort atlaskes krabønisk lue bremmed floss	1 - - -
1 anden rund kvinnelue med knippels og bånd staffert	- 3- -
1 sort silke grovgrøns lue med knippels om	- 2- -
1 adfarvet [mangefarget] silkelue	- 3- -
2 kammerduks knippels halstørklær	2 - - -
1 lommetørkle med doper for enden	- 1- 8-
2 fine kammerduks linhatter	- 2- -
1 fint pannelin med knippels	- -12-
2 kammerduks runde halskluter	- 1- -
1 fint lerrets forkle	- 3- -
2 andre grøvere ditto	- 3- -

Sorte plagg står som vi ser først i skiftet. De var høyest verdsatt. Dernest kommer fargede plagg, oftest røde. Den samme rekkefølgen for registrering finner vi i 60 % av alle kleslister for kvinner i dette området før år 1700. De sorte klærne ble etterhvert lavere verdsatt, men fortsatt registreres de først i 40 % av kleslistene for kvinner frem til 1730-årene. (Det foregikk et moteskifte fra ca. 1720 av.)

Anne Christophersdatter hadde røde og blå snøreliv og et rødt og et blått skjørt. Dette var klær som ble brukt under de sorte, som natt-trøyene også ble. Velstanden i hennes skifte viser seg i at det er flere stykker av samme sort plagg.

Plaggene ble, grovt sett, notert etter funksjon, hvor på kroppen de skulle brukes og etter vurderingssum. Noteringen fulgte altså samme mønster som i skiftet som helhet, som jeg har vært inne på ovenfor. Stasklærne ble notert først, så kom hverdagsklærne og så småplaggene. Skotøy, strømper og serker mangler. Men det har hun selvfølgelig hatt. Det skal jeg ikke gå nærmere inn på her. Hodeplaggene ble notert sammen, likeså plagg av lin enten de skulle brukes på hodet eller rundt halsen/skuldrene eller det var forklær.

Folk på landsbygden brukte hovedsaklig sorte trøyer. Anne Christophersdatter kunne i tillegg kle seg i et sort skjørt utenpå det røde, eller en sort kjole fóret med rødt stoff. Dette siste var det få på landsbygden som hadde. Det var vanligere i Christiania. På hodet hadde hun fem forskjellige hodeplagg å velge mellom, med hvit hatt inni, og rundt halsen et hvitt tørkle, med eller uten kniplinger. Forkle hørte også til påkledningen. Det kunne være hvitt eller sort eller grønt.

Anne Christophersdatters skifte viser at folkene på Øverland sto med bena trygt plantet i bondesamfunnet. Det manglet imidlertid ikke på kontakt med Christiania og med verden utenfor.

Kulturkontakt Holland-Norge

Klesskikken med sorte ytterklær og fargete, helst røde innerklær viser den hollandske innflytelse i Christianiaområdet. Det er barokkens klesskikk det dreier seg om, «The Dutch Fashion». Det hørte også med «noe hvitt», f.eks. et hvitt tørkle i halsen, hvitt forkle og hvit linhatt under et annet hodeplagg.

Sammenlikner vi draktskikken i Aker fogderi og Christiania med nasjonalt og internasjonalt billedmateriale fra 1500- og 1600-tallet, ser vi at vi var en del av et Nord-europeisk kulturfellesskap. Nordsjø-Østersjø-området var et hele, med Holland som et viktig sentrum.²⁸ Amsterdam har vært kalt denne tidens Paris. Kulturkontaktene rundt Nordsjøen og Østersjøen var sterke og vedvarende. Christiania og landsbygden rundt deltok i dette fellesskapet. Og det kan vi spore helt inn i det enkelte skiftet.

Kilder og litteratur

Bruijn, Jaap R., *The Timber Trade: «The Case of Dutch Norwegian Relations in the 17th Century»* in *The North Sea* (ed. Arne Bang-Andersen, Oslo 1975).

Daae, Ludvig, *Nordmænds Udvandringer til Holland og England* (Chra.1880).

Dessureault, Christian, John A. Dickinson, Thomas Wien, «Living standard of Norman and Canadian peasants 1690-1835" i *Material culture: consumption, life-style, standard of living, 1500-1900*, Milano 1994.

Hodne, Oddleif, *Fra Agder til Amsterdam*, Hovedfagsoppgave i historie ved Universitetet i Oslo (Oslo 1976).

Jørgensen, Johan, *Skifter og testamenter* (Kbh. 1968).

Kiil, Alf, *Arkivkunnskap, Statsarkiva* (Universitetsforlaget 1969).

Kong Christian den femtes Norske Lov af 15de April 1687 (Kra. 1904).

Noss, Aagot, *Johannes Flintoes draktakvarellar*, Oslo 1970.

Noss, Aagot, *Joachim Frichs draktakvarellar*, Oslo 1973.

Røgeberg, Kristin, «Holland og Norge, kulturell påvirkning» i *Dugnad*, tidsskrift for etnologi nr. 2 (1990).

Røgeberg, Kristin, *Av saliges gangklær, En skifteanalyse* (Magisteravhandling, Universitetet i Oslo 1989).

Sandvik, Gudmund, Lov og liv. Lov, dom og bok i *Festskrift til Sjur Brækhus* 19. juni 1988 (red. Thor Falkanger).

Skifteprotokollene for Aker fogderi 1656-1780, SAO.

Winge, Harald, *Føringsredskaper i Aker fogderi ca. 1650-1800. En skifteanalyse*. Undersøkelser for magistergraden i etnologi (Oslo 1976).

Skrivemåten i sitatene fra skifteprotokollene i er noe normalisert.

Fotnoter (Fotnote 1 - 19 referer til forrige nr)

¹ Sandvik 1988.

² Mitt kildegrunnlag er skiftematerialet for Aker fogderi og Christiania fra 1656 til 1780, tilsammen 2500 skifter. Skifteføringens og skifteprotokollenes historie, se Kiil: Arkivkunnskap, s. 103ff.

³ Angående flere rekker med skifteprotokoller, evt. særlige auksjonsprotokoller, se Kiil s. 103.

⁴ Kiil s. 100.

⁵ Dette har størst betydning der skiftematerialet brukes kvantitativt. Brukes det kvalitativt, som f.eks. i slektsforskning, eller som illustrasjon har dette mindre betydning.

⁶ Kiil s. 101, avsn. 3f.

⁷ Kiil s. 106, avsn. 4.

- ⁸ Kiil s. 100.
⁹ Chr. V.s Norske lov, 5-2-1.
¹⁰ Jeg gjør oppmerksom på at den danske betydningen av ordet «måtte» nærmest svarer til det norske «kunne», «ha lov til».
¹¹ Jørgensen s. 10.
¹² Kiil s. 101.
¹³ Det vil her muligens være på sin plass med refleksjoner ang. fattigdomsbegrepet. Det går jeg ikke inn på her.
¹⁴ Kiil s. 101 avsn.6.
¹⁵ Kiil s. 55.
¹⁶ Kiil s. 226f.
¹⁷ Kiil s. 100 og s. 226-227.

- ¹⁸ Winge s. 6.
¹⁹ Dessureault s. 95.
²⁰ SAO. Skifteprotokoll for Aker fogderi nr. 3, fol. 159.
²¹ SAO. Skifteprotokoll for Aker fogderi nr. 2, fol. 126.
²² Manntallet 1664/1665. SAAO, Skifteprotokoll for Aker fogderi nr. 3, fol. 149b.
²³ SAO. Skifteprotokoll for Aker fogderi nr. 2, fol. 92a.
²⁴ SAO. Skifteprotokoll for Aker fogderi nr. 4, fol. 57.
²⁵ SAO. Skifteprotokoll for Aker fogderi nr. 9, fol. 93b.
²⁶ Grupperingene er gjort av forf.
²⁷ Summene er gitt i riksdaler, mark og skilling. Det var 4 mark i en riksdaler og 24 skilling i en mark.
²⁸ Bruijn 1975, Daae 1880, Hodne 1976 og Røgeberg 1990.

Slekt & dato:

DIS-arrangementer Norge rundt

Arrangementsoversikten nedenfor er basert på lokallagenes planer og andre arrangementer som kan være relevante for slektsforskere som bruker data i sitt arbeide. Arrangementsoversikten ajourføres av Alf Christophersen, alf.christophersen@basalmed.uio.no. Se også WEB-sidene.

September 1996

o 9. september kl. 19⁰⁰, Havnaberg Eldresenter, Hauge-sund

DIS-Haugaland har møte. **Tema:** Nils Dybdahl-Holte holder innlegg om Stokka-lensmannen.

o 10. september kl. 18³⁰, Eik lærerskole, Vestfold

DIS-Vestfold arrangerer møte: Praktisk bruk av Internet i slektsforskning.

o 11. september kl. 19⁰⁰, Lasarettet, Odderøya, Kristiansand

DIS-Vest-Agder arrangerer møte: Slekt og Data

o 12. september kl. 18⁰⁰, Riksarkivets kantine

DIS-Oslo/Akershus arrangerer møte. Tore H. Vigerust, "Om Kristianias gårds og slekts historie, 1624-1814".

o 13. og 14. september. Landås dagene, Bergen

DIS-Hordaland deltar på Landås dagene med stand.

o 14. september kl. 12⁰⁰, Ålesund

Medlemsmøte i DIS-Møre og Romsdal

o 16. september, Baptistkirken, Arendal

DIS-Aust-Agder arrangerer medlemsmøte

o 17. september og hver tirsdag i 6 eller 8 uker

DIS-Sør-Trøndelag arrangerer kurs i gotisk skrift og kildegransking

o 19. september kl. 18³⁰, Jåtten bydelshus, Heddeveien 141, Gausel, Stavanger

DIS-Rogaland arrangerer åpent medlemsmøte. **Tema:** "Slektsforskning med Internet" ved Ole-Johan Kippenbroeck

o 24. september kl. 18⁰⁰, Rødekors-huset, Sjøholt

Lokalt møte i DIS-Møre og Romsdal

o 24. september kl. 18³⁰, Eik lærerhøgskole, Vestfold

DIS-Vestfolds Brukergruppe - Internet. Påmelding til Kari Sundsåsen

o 25. september kl. 19⁰⁰, Bergen, Støpeskjeen, Fabrikkg. 6

DIS-Hordaland har møte hvor direktør Knut Djupedal ved Norsk Utvandermuseum på Hamar forteller om "Den norske utvandringen til oversjøiske land."

Oktober 1996

o 7. oktober kl. 18³⁰, Stavanger

DIS-Rogalands BBS-brukergruppe har møte. For nærmere informasjon, ta kontakt med Einar Iversen, tlf. 51 54 76 30.

o 7. oktober kl. 18³⁰, Trondheim

DIS-Sør-Trøndelag arrangerer medlemsmøte i Rosten-hallen ved City Syd. **Tema:** "Slektsprogram: TMG, Hjemmesider på Internet"

o 8. oktober, kl. 14⁰⁰-19⁰⁰. Tønsberg Bibliotek

DIS-Vestfold og Slektshistorielaget Vestfold arrangerer åpen dag for ferske slektsforskere "Finn dine røtter!"

o 9. oktober, Lasarettet, kl. 19⁰⁰ Odderøya, Kristiansand

DIS-Vest-Agder arrangerer åpent møte om Internet

o 10. oktober, Riksarkivets kantine, Oslo

DIS-Oslo/Akershus arrangerer medlemsmøte

o 12. oktober, Volda

Medlemsmøte i DIS-Møre og Romsdal

o 14. oktober kl. 19⁰⁰, Havnaberg Eldresenter, Hauge-sund

DIS-Haugaland arrangerer møte. **Tema:** Bygdebokskriveren Anders Haugland fra Ølen holder foredrag om arbeidet med Ølen og Skånevik bygdebøker

o 15. oktober kl. 18³⁰, Eik lærerhøgskole, Vestfold

DIS-Vestfolds Brukergruppe - Internet

o 17. oktober kl. 18³⁰, Jåtten bydelshus, Heddeveien 141, Gausel, Stavanger

DIS-Rogaland arrangerer medlemsmøte. **Tema:** "Demonstrasjon av Brothers Keeper for Windows" ved Einar Iversen

o 21. oktober, kl. 18⁰⁰, Baptistkirken, Arendal

DIS-Aust-Agder arrangerer åpent møte

o 23. oktober kl. 19⁰⁰, Bergen, Støpeskjeen, Fabrikkg. 6
DIS-Hordaland har møte. Leder for Slektsforskningscenteret ved Mormonkirken i Bergen informerer om hva de kan tilby slektsforskere

o 25.-27. oktober, Inforama, Sandvika
DIS-Norge i samarbeid med Info-Rama arrangerer messen "Fortiden i dag", årets Slektsforskerdager.

o 29. oktober kl. 18⁰⁰, Rødekors-huset, Sjøholt
Lokalt møte i DIS-Møre og Romsdal

o 29. oktober kl. 18³⁰, Eik lærerhøgskole, Vestfold
DIS-Vestfolds Brukergruppe - Internet

November 1996

o 4. november kl. 18³⁰, Stavanger
DIS-Rogalands BBS-brukergruppe har møte. For nærmere informasjon, ta kontakt med Einar Iversen, tlf. 51 54 76 30.

o 4. november kl. 18³⁰, Trondheim
DIS-Sør-Trøndelag arrangerer medlemsmøte i Rosten-hallen ved City Syd. **Tema:** "Kommunearkivet i Trondheim, **Slektsprogram:** WinFamily"

o 5. november kl. 18³⁰, Eik lærerhøgskole, Vestfold
DIS-Vestfold arrangerer medlemsmøte. Presentasjon av "Slektsforskerpakke"

o 6. november kl. 19⁰⁰, Lasarettet, Odderøya, Kristiansand
DIS-Vest-Agder arrangerer åpent møte om "Bruk av biblioteket"

o 9. november kl. 12⁰⁰, Kristiansund
Medlemsmøte i DIS-Møre og Romsdal

o 11. nov 1996 kl. 19⁰⁰, Havnaberg Eldresenter, Hauge-sund
DIS-Haugaland arrangerer møte. **Tema:** Berit Guldborg holder foredrag om arbeidet med Bygdebok for Vikedal, Sandeid og Imsland

o 14. november kl. 18⁰⁰, Riksarkivets kantine, Oslo
DIS-Oslo/Akershus arrangerer medlemsmøte

o 14. november kl. 18³⁰, Jåtten bydelshus, Heddeveien 141, Gausel, Stavanger

DIS-Rogaland arrangerer medlemsmøte. **Tema:** "Hvordan skrive en slektsbok - planlegging, oppbygging, illustrasjoner etc." ved journalist Lars Harald Alstadsæter

o 18. november, kl. 18⁰⁰, Arendal
DIS-Aust-Agder arrangerer medlemsmøte i baptistkirken

o 20. november kl. 19⁰⁰, Bergen, Støpeskjeen, Fabrikkg. 6
DIS-Hordaland arrangerer møte. Direktør Hans Storhaug ved Det Norske Utvandrersenteret i Stavanger informerer om hvordan de kan hjelpe en slektsforsker i sitt arbeid.

o 26. november kl. 18⁰⁰, Rødekors-huset, Sjøholt
Lokalt møte i DIS-Møre og Romsdal

o 26. november kl. 18³⁰, Eik lærerhøgskole, Vestfold
DIS-Vestfolds brukergruppe - Internet

Desember 1996

o 2. desember kl. 18³⁰, Trondheim
DIS-Sør-Trøndelag arrangerer medlemsmøte i Rosten-hallen ved City Syd. **Tema:** "Lokale navnetradisjoner, Desember-ørraskelse."

o 2. desember kl. 18³⁰, Stavanger
DIS-Rogalands BBS-brukergruppe har møte. For nærmere informasjon, ta kontakt med Einar Iversen, tlf. 51 54 76 30.

o 3. desember kl. 18³⁰, Eik lærerhøgskole, Vestfold

DIS-Vestfold arrangerer møte. "Vi ser på det nyeste av programvare for slektsforskning"

o 4. desember kl. 19⁰⁰, Lasarettet, Odderøya, Kristiansand

DIS-Vest-Agder arrangerer åpent møte. "Besøk fra et annet DIS-lokallag".

o 9. desember kl. 19⁰⁰, Havnaberg Eldresenter, Hauge-sund

DIS-Haugaland arrangerer møte. Sted og tema ikke bestemt

o 9. desember, Stavanger, Utvandrersenteret, Bergjeldsøgt. 30

Medlemsmøte i DIS-Rogaland. **Tema:** "Presentasjon av Utvandrersenteret", med Hans Storhaug

o 12. desember, kl. 18⁰⁰, Riksarkivets kantine, Oslo
DIS-Oslo/Akershus arrangerer medlemsmøte

o 18. desember kl. 19⁰⁰, Bergen, Støpeskjeen, Fabrikkg. 6

DIS-Hordaland arrangerer medlemsmøte. Teknisk møte om noe innen PC/programvare/modem/internet

Januar 1997

o 11. januar, Ålesund
Medlemsmøte i DIS-Møre og Romsdal

Mars 1997

o 8. mars, Molde
Medlemsmøte i DIS-Møre og Romsdal

o 8. mars, Molde
Årsmøte i DIS-Møre og Romsdal

Husk

Fortiden i Dag!

25.-27. oktober

Klippet fra Roots-L

"When an old person dies, it is as if a whole library has gone up in flames."

Dianna O'Brien (do'brien@aisp.net)

"Genealogy begins as an interest
becomes a hobby
continues as an avocation,
takes over as an obsession,
and in its last stage,
is an incurable disease."

Carl J. Bradshaw (cjbrad@svpal.org)

DIS-lokallag

Lokallagene i DIS-Norge har årsmøter i februar/mars. I neste nummer av Slekt og data kommer en oppdatert adresseliste for lokallagene. Da finner du også adressene til et eller to nye lokallag.

DIS-Salten

Leder: Einar Agersbrog Mentzen

tlf. p: 90 10 51 76

Adresse: Gamle riksvei 112, 8013 Bodø

DIS-Nord-Trøndelag

Leder: Torgeir Tessem

tlf. p.:

Adresse:

DIS-Sør-Trøndelag

Leder: Arthur Antonsen

tlf p: 72 55 88 25

Adresse: boks 2820 Elgsæter, 7002 Trondheim.

WWW: <http://www.sn.no/~fikarlse/dis/>

DIS-Møre og Romsdal

Leder: Jan Thomassen

tlf p: 71 51 47 00

Adresse: Vebestadkollen 7, 6532 Bådal

WWW: <http://www.moldenett.no/~kjellf/dismr.htm>

DIS-Hordaland

Leder: Terje Skrolsvik

tlf. p: 55 93 43 64

Adresse: Skomværsvei 38, 5071 Loddefjord

WWW: <http://www.subnett.no/Org/DIS-Hordaland/index.html>

DIS-Haugaland

Leder: Hans Gangstø

tlf. p: 52 73 52 03

Adresse: Udlandsvingen 34, 5500 Haugesund

DIS-Rogaland

Leder: Vidar Øverlie

tlf p: 51 69 80 89

Adresse: Tornefjellv. 2, 4056 Tananger.

DIS-Vest-Agder

Leder: Kjell A. Mersland

tlf. 38085022

Adresse: Møviglia 4, 4623 Kristiansand S

DIS-Aust-Agder

Leder: Tore Frich Jobsen

tlf p: 37 08 56 70

Adresse: Brattekleiv, 4818 Færvik

DIS-Vestfold

Leder: Einar Runå

tlf p: 33 32 87 01

Adresse: Moloveien 10, 3150 Tolvsrød

DIS Oslo/Akershus

Leder: Henry Weckhorst

tlf p: 66 91 05 21

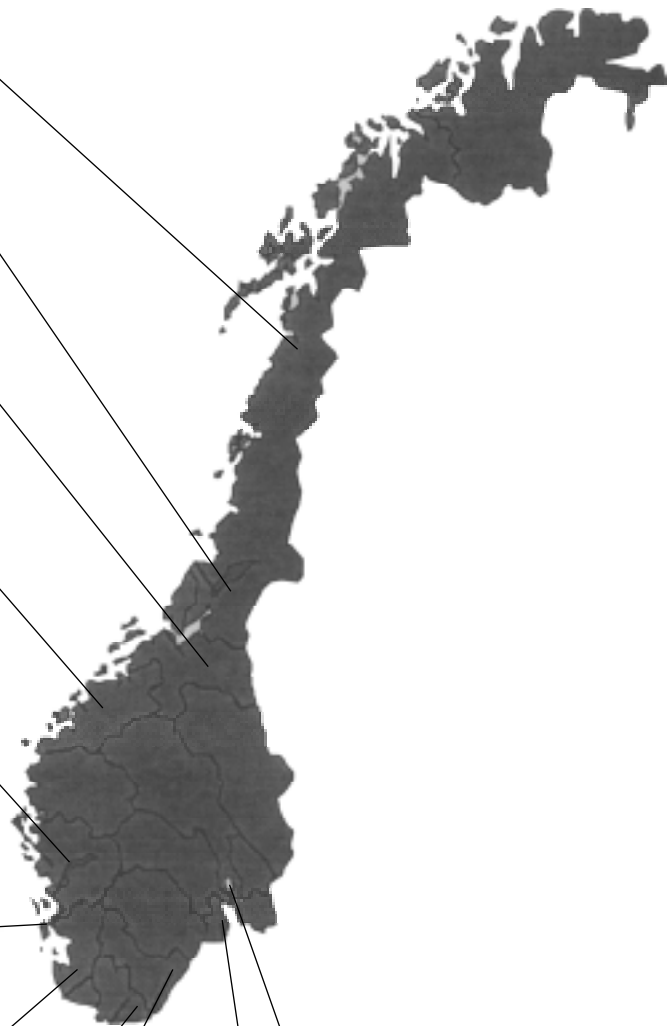
Adresse leder: Lyngveien 18,
1450 Nesoddtangen

Adresse laget: Postboks 24, 1900 FETSUND

Tlf. 63 88 48 06

Epost: Dag.Hofsodegard@lfk.mil.no

WWW: <http://home.sn.no/~ojorgens/dis-oslo-akershus/>

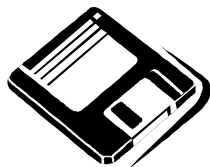
Returadresse:

DIS-Norge

Postboks 146 Manglerud

0612 OSLO

**Husk
Fortiden i Dag!
25.-27. oktober**

**Husk
Fortiden i Dag!
25.-27. oktober**

DIS-Treff

Er det lenge siden du bidro med DIS-Treff data?

Da er det på tide å sende inn på nytt!

Eller har du ikke bidratt med noe ennå?

Vi har nå bidrag fra mer enn 150 medlemmer og databasen er nå på ca.

93000 linjer med komprimerte data ekstrahert fra mer enn 300 000

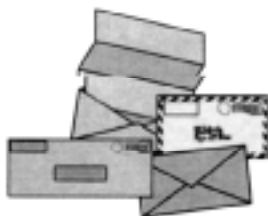
individer. Kanskje finner du en slektning som arbeider med dine aner?

Bidraget ditt kan nå sendes som vedheng til epost til kippen@sn.no

eller på diskett til Ole-Johan Kippenbroeck, Donevikstien 4, 4048

Hafrsfjord

Mer om DIS-Treff inne i bladet!

Innhold

Formannen har ordet	3	Kort introduksjon til FYR — Find Your Roots	
Redaktørens spalte	4	Teleslekts WWW-baserte søketjeneste	15
Fotografering og registrering av kirkebøker	5	DIS-Treff, en måte å finne andre som	
DIS-Nord-Trøndelag stiftet!	6	forsker på din slekt!	16
DIS-Norge på Sverigetur	6	Da tippoldefar kjøpte seg hest	19
Fortiden i dag	7	En meget nyttig bok	22
Registrering av kilder	8	Om slekt, slekter og aner	22
Matpauser	9	Dataregistrering av primærkilder	24
Hvordan det begynte	10	Har du tid til overs i ferien?	24
Svar fra Teleslekt til Knut Egil Hamre	11	Nye medlemmer siden sist!	25
Family Tree Maker, problemer med tegnsett	12	Etterlysninger	27
Teleslekt - en ressurs for oss alle.	13	Skifter som kilde til personalhistorie, del 2	34
		DIS-arrangementer Norge rundt	37
		DIS-lokallag	39